

Institutul Național al Monumentelor Istorice a fost inițiatorul unui Proiect în cadrul Programului CERES al Ministerului Educației și Cercetării (2004 – 2005) având ca obiect dezvoltarea și punerea în valoare a potențialului așezărilor din zona de colonizare săsească din Transilvania, situri înscrise în Lista Patrimoniului Mondial, de creștere a nivelului de percepție a acestora prin propunerea și stimularea aplicării unui plan de turism cultural ca formă alternativă de management cultural.

Proiectul s-a derulat prin parteneriat cu două instituții: Centrul de Pregătire Economică și Administrativă al Universității București și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Optoelectronică - INOE 2000.

În cadrul Institutului Național al Monumentelor Istorice, colectivul de elaborare a fost compus din: Director de proiect, drd. arh. Corina Lucescu
Echipa de cercetare: arh. Iosef Kovacs, ing. Gheorghe Păunescu, arh. Cristina Ionescu, arh. Margareta Mihăilescu, drd. arh. Dan Ionescu, ing. Ana Maria Biro, c.arh. Liana Simionescu, teh. Mioara Vișescu, teh. Alexandra Vasiliu, operator PC Alina Mateiaș.

Din zona de colonizare săsească din Transilvania, sunt înscrise în Lista Patrimoniului Mondial șase sate săsești – Câlnic (jud. Alba) , Prejmer, Viscri (jud. Brașov), Saschiz (jud. Mureș), Biertan și Valea Viilor (jud. Sibiu).

Caracteristicile și valoarea siturilor au fost definite prin evaluarea făcută de ICOMOS în 1999 în vederea acceptării extinderii poziției nr. 596 (Biertan) în vederea înscrierii celorlalte obiective în Lista Patrimoniului Mondial:

„Bunurile cuprinse în propunerea de înscriere a siturilor săsești din Transilvania cu bisericile lor fortificate oferă o imagine vie a tradițiilor vernaculare păstrate în ciuda trecerii secolelor în așezările din sudul Transilvaniei: sisteme de amenajare a teritoriului, stabilirea și organizarea unităților agricole, arhitectura tipică coloniștilor germani care a exercitat o influență puternică asupra arhitecturii și tradițiilor vernaculare ale altor grupuri etnice din regiune. Diversitatea tipurilor constructive și soluțiilor defensive, păstrate de-a lungul secolelor și documentate prin fortificațiile bisericilor, poate fi considerată ca o expresie vernaculară unică a tradițiilor acestor comunități.

Valoarea particulară a acestor situri săsești din Transilvania și a bisericilor lor fortificate constă în faptul că ele constituie exemple excepționale ale unei tradiții vernaculare proprii sudului Europei de Est, așezările omogene și bine păstrate ale sașilor transilvăneni și secuilor făcând o unitate compactă în jurul bisericii fortificate; ele sunt reprezentative pentru cele circa 200 de așezări păstrate, cu bisericile fortificate, unice în lume.”

Ele se caracterizează prin valori istorice, arhitecturale, urbanistice, etnologice și religioase deosebite, recunoscute ca valori ale patrimoniului mondial : biserici fortificate cu o dublă funcțiune – sacră și defensivă - structura topografică a localității specifică - rețele stradale, parcelări - precum și construcții tipice pentru comunitățile săsești din Transilvania. Siturile și-au păstrat caracterul de localități plurietnice, cu cartiere etnice bine delimitate ce se pot vedea și astăzi.

Apărute mai târziu decât fenomenul european al bisericilor fortificate, ansamblurile din Transilvania sunt apreciate în literatura de specialitate ca fiind remarcabile din punct de vedere al complexității și forței defensive. Ele constituie o operă arhitecturală de excepție, pe un areal geografic restrâns găsindu-se trei tipuri principale de fortificații :

- biserica fortificată (ex. Saschiz)
- biserica nefortificată cu incintă de apărare (ex. Prejmer)
- biserica fortificată și incinta de apărare (ex. Valea Viilor)

Fortificarea conferă acestor monumente o dublă funcțiune – sacră și defensivă – perfect echilibrată atât din punct de vedere al formei cât și al funcțiunii. La această reușită a arhitecturii de apărare se adaugă și valoarea intrinsecă a bisericilor, mărturii ale răspândirii stilurilor de arhitectură romană și gotică târzie. Bisericile păstrează, încă, în interiorul lor, elemente prețioase de patrimoniu mobil : altarul de la Prejmer – circa 1450 , mobilier de secol XVI - Prejmer, Saschiz.

Caracterul închis, tipic acestor localități, cu loturi strâmte și înguste, pe care casa este așezată cu fațada spre stradă și dependințe înșirate, cu fronturi de case continue, cu goluri puține, cu pivnița pe jumătate îngropată, a fost de asemenea bine conservat. Clădirile publice se află în jurul bisericii: casa parohială, școala și locuința învățătorului, primăria și sala de reuniuni, hambarele.

Siturile reflectă organizarea economico-socială, religioasă și etnică a satelor săsești pe parcursul cel puțin a ultimilor 250 de ani, după cum se poate vedea din harta militară de la 1769. Prin așezarea coloniștilor sași în spațiul carpato-danubian s-a produs o integrare a lor în spațiul cultural existent, pe care l-au influențat și de care au fost influențați, fără însă a-și pierde valorile definitorii.

Clasarea satelor săsești sus-menționate în Lista Patrimoniului Mondial îmbogățește patrimoniul european cu valori fără de care istoria continentului nostru n-ar putea fi înțeleasă cu adevărat.

CONCEPȚIA DE VALORIFICARE CULTURAL-TURISTICĂ A SITURILOR ȘI MONUMENTELOR ISTORICE

Turismul este un subiect social, uman, economic și cultural ireversibil, iar influența pe care acesta o exercită în domeniul monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice este considerabilă și nu poate decât să se amplifice în viitor, având în vedere perspectivele de dezvoltare ale acestei activități.

Pentru ca această influență să fie benefică și eficientă, ea trebuie atent studiată și trebuie să facă obiectul unor politici concertate și efective.

Turismul cultural se definește ca sumă a activităților culturale întreprinse de vizitatori precum și a produselor oferite vizitatorilor culturali în cadrul vizitelor acestora¹. Turismul cultural are ca obiectiv, printre altele, descoperirea siturilor și monumentelor istorice. El exercită asupra acestora un efect pozitiv considerabil în măsura în care, pentru a-și atinge scopurile, contribuie la menținerea acestora într-o stare viabilă și la protecția acestora. Această formă de turism justifică în fapt eforturile de păstrare și protecție depuse de comunitatea umană din rațiuni legate de beneficiile socio-culturale și economice care decurg din această activitate.

Cu toate aceste motivații binefăcătoare, modul în care este practicat în prezent turismul cultural, nu se pot neglija efectele negative cum ar fi jafurile sau distrugerile, acestea având efecte devastatoare asupra siturilor și monumentelor istorice.

În aceste condiții, în noiembrie 1976, la Bruxelles, ICOMOS a reunit în cadrul unui seminar internațional „Turismul și umanismul contemporan”, marile organisme mondiale și regionale cu preocupări în domeniu, fiind invitate la o reflectare comună asupra implicațiilor activității turistice asupra valorilor de patrimoniu pentru stabilirea și punerea în operă a unei acțiuni universale, coerente și eficiente pentru asigurarea conservării și punerii în valoare a patrimoniului cultural reprezentat de siturile și monumentele istorice. Cu această ocazie a fost adoptată *Carta turismului cultural* care prezintă poziții de principiu și bazele principale pentru desfășurarea activității turistice.

În aceeași ordine de idei, *Conferința mondială a turismului durabil*, reunită la Lanzarote, Insulele

Canare, Spania, în aprilie 1995, a adoptat o **Cartă a turismului durabil**. Acest demers a fost necesar ca urmare a faptului că turismul a devenit un fenomen cu implicații mondiale, fiind un important element de dezvoltare socială, economică și politică pentru numeroase țări. Caracterul său ambivalent generează totodată atât deteriorarea mediului cât și pierderea identității locale. Acest fapt impune o abordare globală a problemicii turismului, **Carta turismului durabil** formulând o serie de principii de orientare a activității turistice, iar rezoluția finală face un apel public către guverne pentru elaborarea unor programe de acțiune pentru o dezvoltare durabilă a turismului.

În cadrul celei de-a 12 a Adunare generală a ICOMOS, ce a avut loc în Mexic în 1999, a fost adoptată **Carta internațională a turismului cultural**,² cu accent pe gestiunea turismului în siturile de patrimoniu, formulând principii generale, rezultate din interacțiunea dinamică între patrimoniu cultural și turism. Principiile generale formulate sunt:

1. Turismul național și internațional este unul din principalele vehicule ale schimburilor culturale. Protecția patrimoniului trebuie să ofere oportunități serioase și bine gestionate atât membrilor comunității gazdă cât și vizitatorilor pentru a experimenta și a înțelege patrimoniul și cultura diferitelor comunități.
2. Relația dintre patrimoniu și turism este dinamică și trebuie să depășească eventualul conflict între tipurile de valori. Ea trebuie gestionată de o manieră durabilă în beneficiul generațiilor actuale și viitoare.
3. Operațiunile de punere în valoare a ansamblurilor de patrimoniu trebuie să asigure vizitatorilor o experiență educativă și agreabilă.
4. Comunitățile gazdă și populația locală trebuie să participe la programele de punere în valoare pentru turism a siturilor de patrimoniu.
5. Activitățile turistice și de protecție a patrimoniului trebuie să aducă beneficii comunității gazdă.
6. Programele de promovare turistică trebuie să protejeze și să valorifice caracteristicile patrimoniului natural și cultural

Respectul pentru aceste monumente istorice, menținerea acestora într-o stare în care să prezinte o atracție turistică și de educație culturală implică definirea și aplicarea unor norme acceptabile.

Analizând transformările globale generate de întâlniri uneori conflictuale între popoare și continente, traseele culturale oferă ocazia unui dialog istoric intercultural. Turismul cultural constituie totodată oportunitatea de a încuraja un dialog autentic între vizitatori și gazde, de a cunoaște mai bine teritoriile și patrimoniul, contribuind totodată la dezvoltarea economică.

VALORIFICAREA CULTURAL – TURISTICĂ A SITURILOR CU BISERICI FORTIFICATE DIN SATELE SĂSEȘTI ÎNSCRISE ÎN LISTA PATRIMONIULUI MONDIAL

Turismul cultural cuprinde toate activitățile culturale întreprinse de vizitatori precum și produsele oferite acestor vizitatori. El este totodată un element economic esențial care poate contribui la bunăstarea locală dar poate pune în pericol siturile de patrimoniu print-o frecvență necontrolată. Pentru a preveni diversele neajunsuri ce pot să apară ca urmare a unei activități turistice este necesară adoptarea unor instrumente de management al turismului care să asigure integritatea obiectului de patrimoniu în condițiile asigurării beneficiilor scontate din exploatarea acestuia.

Pentru asigurarea unui turism de calitate este necesară asigurarea unei infrastructuri și unor servicii corespunzătoare gestionate de administrația locală.

Proiectele de dezvoltare turistică și de infrastructură trebuie să țină cont de dimensiunile estetice, sociale și culturale ale peisajelor culturale și naturale, de caracteristicile biodiversității mediului și ansamblurilor de patrimoniu. Promovarea și dezvoltarea turismului în ansamblurile de patrimoniu trebuie să fie precedată de elaborarea de către administrația locală a planului de gestiune care să ia în calcul și să asigure un echilibru între valoarea culturală a resurselor patrimoniale și presiunea exercitată de activitatea turistică asupra acestuia prin frecvența turistică, impactul asupra integrității, ecologiei și biodiversității spațiilor, prin accesele și sistemele de transport necesare. Acest echilibru trebuie să fie corelat cu scopurile legate de bunăstarea socială, economică și culturală a colectivității care gazdă.

Localitățile abordate în prezentul studiu de caz trebuie, prin intermediul unor planuri de gestiune specifice pentru condițiile fiecăreia, să rezolve o serie de probleme pentru asigurarea unui turism cultural care pe lângă beneficiile aduse comunității să garanteze integritatea valorilor de patrimoniu.

Organele administrației locale au sarcina asigurării infrastructurii și serviciilor prin implicarea comunității gazdă, situația în momentul redactării prezentului material fiind în unele cazuri necorespunzătoare practicării unui turism cultural de calitate.

SITUAȚIA INFRASTRUCTURII EDILITARE în cazul celor trei localități abordate în prezentul material

- REȚELE DE ALIMENTARE CU APĂ

Câlnic jud. Alba

- *Situația existentă* - nu există rețea centralizată de alimentare cu apă
- alimentarea cu apă se face tradițional sau cu pompe din fântâni
- *Disfuncționalități* – nu există posibilitatea asigurării controlului permanent asupra calității apei potabile
- *Soluții de reabilitare* - este necesară realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă

Prejmer jud. Brașov

- *Situația existentă* - localitatea are instalație centralizată de alimentare cu apă din conducta Dn 800 de la frontul de captare puțuri forate,
- consumatorii se alimentează gravitațional din rezervorul de 200 mc aflat în castelul de apă.
- *Disfuncționalități* - folosirea frontului de captare continuu are ca efect necesitatea irigației terenurilor cultivate în unele perioade ale anului, dispariția izvoarelor de suprafață ce alimentează păstrăvăriile, a dispărut flora spontană din medii umede. Capacitatea rezervorului din castelul de apă este mică
- *Soluții de reabilitare* - mărirea capacității de înmagazinare a apei prin realizarea unui castel de apă și a unui rezervor semiîngropat de câte 500 mc fiecare

Viscri jud. Brașov

- *Situația existentă* - nu există rețea centralizată de alimentare cu apă - există aducțiuni de apă prin captări de izvoare de pe dealurile învecinate
- alimentarea cu apă se face tradițional sau cu pompe din fântâni.
- *Disfuncționalități* – nu există posibilitatea asigurării controlului permanent asupra calității apei potabile
- *Soluții de reabilitare* - este necesară realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă

REȚELE DE CANALIZARE

Câlnic jud. Alba

- *Situația existentă* - nu există rețea de canalizare
- *Disfuncționalități* - apele uzate se evacuează la rigolele străzilor, în puțuri absorbante sau bazine ce nu se vidanjează
- există posibilitatea infestării stratului subteran de apă
- *Soluții de reabilitare* – realizarea proiectului de canalizare și executarea acestuia

Prejmer jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - nu există reţea de canalizare - execuţia proiectului de canalizare întocmit de S.C. Ţara Bârsei S.A. a fost întrerupt din motive financiare
- *Disfuncţionalităţi* - apele uzate se evacuează la rigolele străzilor, în puţuri absorbante sau bazine ce nu se vidanjează
- există posibilitatea infestării stratului subteran de apă
- *Soluţii de reabilitare* - identificarea surselor de finanţare a proiectului de canalizare

Viscri jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - nu există reţea de canalizare
- *Disfuncţionalităţi* - apele uzate se evacuează la rigolele străzilor, în puţuri absorbante sau bazine ce nu se vidanjează
- există posibilitatea infestării stratului subteran de apă
- *Soluţii de reabilitare* - realizarea proiectului de canalizare şi executarea acestuia

REŢELE DE ALIMENTARE CU GAZ METAN

Câlnic jud. Alba

- *Situaţia existentă* - nu există reţea de gaz metan

Prejmer jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - există reţea de alimentare cu gaz metan pe cca. 80 % din străzi
- *Soluţii de reabilitare* - extinderea reţelei

Viscri jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - nu există reţea de gaz metan

REŢELE DE ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ

Câlnic jud. Alba

- *Situaţia existentă* - reţeaua de joasă tensiune pentru distribuirea energiei electrice şi iluminatul public este aeriană cu conductoare instalate pe stâlpi de beton
- *Disfuncţionalităţi* - Aspect neplăcut, perturbator pentru percepţia sitului istoric protejat

- *Soluţii de reabilitare* - sistematizarea şi simplificarea traseelor sau chiar trasee subterane

Prejmer jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - reţeaua de joasă tensiune pentru distribuirea energiei electrice şi iluminatul public este aeriană cu conductoare instalate pe stâlpi de beton
- *Disfuncţionalităţi* - Aspect neplăcut, perturbator pentru percepţia sitului istoric protejat
- *Soluţii de reabilitare* - sistematizarea şi simplificarea traseelor sau chiar trasee subterane

Viscri jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - reţeaua de joasă tensiune pentru distribuirea energiei electrice şi iluminatul public este aeriană cu conductoare instalate pe stâlpi de beton
- *Disfuncţionalităţi* - Aspect neplăcut, perturbator pentru percepţia sitului istoric protejat
- *Soluţii de reabilitare* - sistematizarea şi simplificarea traseelor sau chiar trasee subterane

REŢELE DE COMUNICAŢII (telefon, CaTV)

Câlnic jud. Alba

- *Situaţia existentă* - telefonizarea localităţii se face prin cablu telefonic interurban
- reţelele Tc. sunt formate din cabluri şi branşamente telefonice instalate aerian pe stâlpi
- Nu există acoperire satisfăcătoare pentru telefonie mobilă
- *Disfuncţionalităţi* - Aspect neplăcut perturbator pentru percepţia sitului istoric protejat
- *Soluţii de reabilitare* - sistematizarea şi simplificarea traseelor sau chiar trasee subterane

Prejmer jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - telefonizarea localităţii se face prin cablu telefonic interurban Braşov - Sf. Gheorghe - reţelele Tc. sunt formate din cabluri şi branşamente telefonice instalate aerian pe stâlpi de lemn
- există reţea de cablu TV
- *Disfuncţionalităţi* - Aspect neplăcut perturbator pentru percepţia sitului istoric protejat
- *Soluţii de reabilitare* - sistematizarea şi simplificarea traseelor sau chiar trasee subterane

Viscri jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - nu există reţea naţională de telefonie
- telefonie este asigurată printr-o centrală ce funcţionează cu două numere de telefonie mobilă ce deserveşte abonaţii localităţii - telefonie mobilă acoperă doar în foarte mică măsură suprafaţa localităţii
- *Disfuncţionalităţi* - nu există posibilitatea unei legături telefonice facile
- *Soluţii de reabilitare* - este necesară racordarea la reţeaua naţională de telefonie

REŢEAUA STRADALĂ (pietonal si carosabil)

Câlnic jud. Alba

- *Situaţia existentă* - localitatea este străbătută de DJ 106F, DC 47, DC 49, aflate într-o stare mediocră -celelalte drumuri sunt pietruite
- *Disfuncţionalităţi* - drumuri în stare mediocră şi proastă - rigole neîntreţinute ce nu permit evacuarea rapidă a apelor pluviale
- *Soluţii de reabilitare* - consolidarea sistemelor rutiere la străzile pietruite - pietruirea şi balastarea străzilor impracticabile în anotimpurile ploioase (în curs de realizare) - recondiţionarea drumurilor judeţene şi comunale - amenajarea trotuarelor si a rigolelor

Prejmer jud. Braşov

- *Situaţia existentă*
- DN 10 (str. Braşovului) 1700 m, asfaltat, stare bună
- DC 47 (str. Mare) 2750 m, asfaltat, stare bună
- Străzi de deservire, 11 100 m, pietruite, stare satisfăcătoare
- Suprafaţa totală a drumurilor 44,5 ha, 9,80 % din suprafaţa intravilanului
- Drumurile au rigole înierbate sau pietruite pe o parte sau pe ambele părţi
- Majoritatea drumurilor au trotuare din dale sau din piatră de râu
- *Disfuncţionalităţi* - Traversarea intravilanului prin centrul localităţii de drumul DN 10, care generează probleme de stabilitate a construcţiilor, poluare
- intersecţii de drumuri neamenajate corespunzător
- *Soluţii de reabilitare*
- Crearea unei centuri ocolitoare DN 10
- Repararea drumurilor degradate şi întreţinerea acestora
- Rezolvarea intersecţiilor pentru rezolvarea

problemelor de trafic având în vedere şi calitatea de sit rural monument istoric.

- Curăţarea şi adâncirea rigolelor pentru evacuarea apelor pluviale

Viscri jud. Braşov

- *Situaţia existentă* - străzile principale sunt pietruite, str. Bisericii pavată cu piatră de râu în anul 2002, străzile secundare sunt de pământ
- *Disfuncţionalităţi* - calitatea nesatisfăcătoare a drumurilor este un element perturbator pentru percepţia sitului
- *Soluţii de reabilitare* - reparaţii la străzile pietruite existente, pietruirea străzilor de pământ

curăţarea şi îngrijirea rigolelor

VALORI DE PATRIMONIU

Localităţile săseşti înscrise în Lista patrimoniului mondial se află într-o zonă a Transilvaniei cu numeroase monumente istorice clasate şi incluse în Lista Monumentelor Istorice publicată în anul 2004³, cu elemente naturale de mare valoare, cu o mare diversitate culturală.

Câlnic este prezent în Lista monumentelor istorice cu 2 poziţii şi are alte cca 95 de construcţii cu valoare istorică şi arhitecturală.

Prejmer este prezent în Lista Monumentelor Istorice cu 8 poziţii şi are alte 347 de construcţii cu valoare istorică şi arhitecturală.

Viscri este prezent în Lista monumentelor Istorice cu 3 poziţii şi are alte 102 construcţii cu valoare istorică şi arhitecturală.

Saschiz este prezent în Lista Monumentelor Istorice cu 3 poziţii şi are alte 168 de construcţii cu valoare istorică şi arhitecturală.

Biertan este prezent în Lista Monumentelor Istorice cu 5 poziţii şi are alte 251 de construcţii cu valoare istorică şi arhitecturală.

Valea Viilor este prezent în Lista Monumentelor Istorice cu 2 poziţii şi are alte 100 de construcţii cu valoare istorică şi arhitecturală.

Zona din sudul Transilvaniei cuprinsă între Câlnic şi Prejmer este foarte bogată în monumente istorice şi zone naturale de interes turistic.

Având în vedere acest potenţial cultural turistic al localităţilor şi al zonelor înconjurătoare, există posibilitatea dezvoltării unui turism cultural de calitate. În perspectiva dezvoltării acestei activităţi economice, este evident faptul că aceste localităţi vor putea beneficia de beneficii economice printr-un turism cultural bine gestionat. În acest scop se

propun diverse **trasee turistice**, care includ și vizitarea altor localități cu monumente istorice, cu deplasări pe parcursul unei zile, pentru turiștii cazați în localitățile studiate:

Câlnic:

Traseul I: Câlnic - Sebeș - Alba Iulia - Șard - Ighiu - Cricău - Sântimbru - Câlnic

Traseu II: Câlnic - Căpâlna - Șugag - Poiana Sibiului - Miercurea Sibiului - Câlnic

Traseul III: - Gârbova - Miercurea Sibiului - Săliște - Cristian - Sibiu - Cisdărie - Cisdărioara - Câlnic

Trasee pentru documentare/ studii de specialitate: Sebeș, Alba Iulia, Săliște.

Teme de cercetare:

- arhitectura romanică transilvăneană
- evoluția fenomenului arhitectural în sud-vestul Transilvaniei
- fortificații medievale
- tipologia clădirilor de cult din zonă
- studii etnografice - patrimoniu imaterial, port

Prejmer:

Traseul I: Prejmer - Cristian - Râșnov - Vulcan - Codlea - Prejmer

Traseul II: Prejmer - Hărman - Sânpetru - Feldioara - Hălchiu - Prejmer

Traseul III: Prejmer - Brașov - Săcele - Budila - Prejmer

Traseul IV: Prejmer - Râșnov - Bran - Poiana Brașov - Prejmer

Trasee pentru documentare/ studii de specialitate: Brașov, Sânpetru, Hărman, Feldioara, Chilieni. Teme de cercetare:

- arhitectura: atelier cistercian (Prejmer, Bartolomeu)
- evoluția fenomenului arhitectural în sud-estul Transilvaniei
- fortificații medievale
- tipologia clădirilor de cult din zonă
- studii etnografice - patrimoniu imaterial, port

Viscri:

Traseul I: Viscri - Roadeș - Homorod - Cața - Dârjiu - Viscri

Traseul II: Viscri - Rupea - Ungra - Hălmeag - Făgăraș

Traseul III: Viscri - Șoarș - Rodbav - Merghindeal - Dealu Frumos - Cincu - Cincșor - Sâmbăta de Jos - Sâmbăta de Sus - Viscri

Traseul IV: Viscri - Rupea - Ungra - Hălmeag - Făgăraș

Trasee pentru documentare /studii de specialitate: Dacia, Roadeș, Fișer, Homorod, Cața, Drăușeni. Teme de cercetare:

- arhitectura romanică (Ungra, Homorod, Cața, Drăușeni)
- arhitectura gotică
- evoluția fenomenului arhitectural în sud-estul Transilvaniei
- fortificații medievale
- tipologia clădirilor de cult din zonă
- studii etnografice - patrimoniu imaterial, port

Saschiz:

Traseul I: Saschiz - Sighișoara - Șaroș pe Târnava - Biertan - Richiș - Moșna - Mediaș - Saschiz

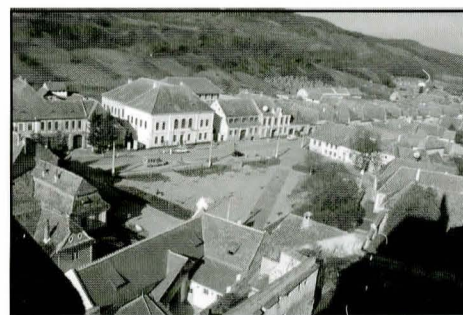
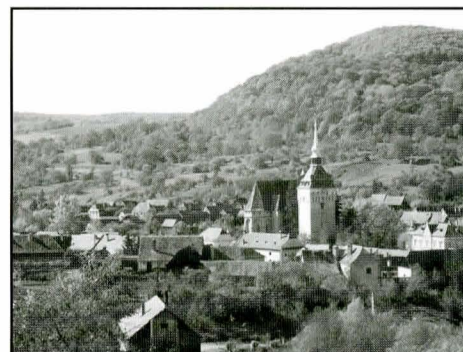
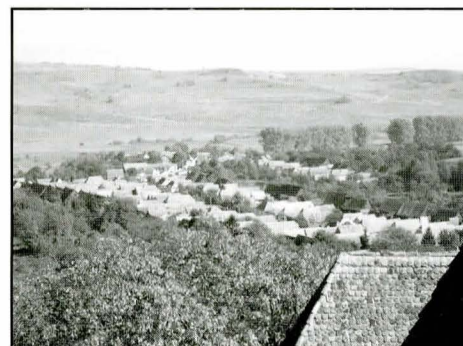
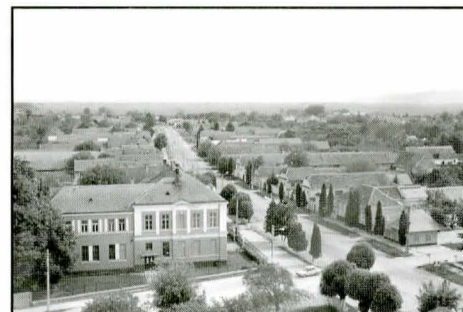
Traseul II: Saschiz - Rupea - Șoarș - Rodbav - Cincșor - Cincu - Merghindeal - Dealu Frumos - Apold - Saschiz

Traseul III: Saschiz - Viscri - Dacia - Rupea - Homorod - Cața - Drăușeni - Daia - Dârjiu - Saschiz

Trasee pentru documentare/studii de specialitate: Sighișoara, Cloașterf, Criț, Roadeș

Teme de cercetare:

- arhitectura gotică transilvăneană
- influențe ale arhitecturii săsești în zona limitrofă
- evoluția fenomenului arhitectural în sud-estul Transilvaniei
- fortificații medievale
- tipologia clădirilor de cult din zonă
- studii etnografice - patrimoniu imaterial, port

Biertan:

Traseul I: Biertan – Șaroș pe Târnăvă – Mediaș – Moșna – Richiș – Biertan

Traseul II: Biertan – Ighișul Nou – Buzd – Bratei – Ațel - Dumbrăveni - Copșa Mare – Biertan

Traseul III: Biertan – Bratei – Dârlos – Curciu – Băgaciu – Bazna – Boian - Biertan

Traseul IV: Biertan – Laslea – Sighișoara – Apold – Agnita - Biertan

Trasee pentru documentare/studii de specialitate: Sighișoara; Richiș; Moșna; Mediaș; Ațel. Teme de cercetare:

- arhitectura gotică din sudul Transilvaniei
- pictura murală a bisericilor săsești (Ațel, Biertan, Dârlos)
- evoluția fenomenului arhitectural în sudul Transilvaniei
- fortificații medievale
- tipologia clădirilor de cult din zonă
- studii etnografice - patrimoniu imaterial, port

Valea Viilor:

Traseul I: Valea Viilor – Ighișul Nou - Mediaș – Bazna – Boian – Cetatea de Baltă – Blaj – Valea Viilor

Traseul II: Valea Viilor – Buzd – Brateiu – Ațel – Șaroș pe Târnăvă – Biertan – Richiș – Moșna – Valea Viilor

Traseul III: Valea Viilor – Dârlos – Curciu – Băgaciu – Târnăveni – Valea Viilor

Traseu pentru documentare/studii de specialitate: Mediaș; Dârlos; Curciu; Buzd; Ațel. Teme de cercetare:

- arhitectura gotică transilvăneană
- evoluția fenomenului arhitectural în sudul Transilvaniei
- fortificații medievale
- tipologia clădirilor de cult din zonă
- studii etnografice - patrimoniu imaterial, port

Pentru asigurarea unui turism de calitate este necesară asigurarea unor servicii conform normelor în vigoare. Activitatea în cadrul turismului rural este reglementată, având scopul de a asigura condiții optime desfășurării sale în beneficiul atât al gazdei cât și a turistului:

LEGISLAȚIE privind turismul rural:

- Ordonanța Guvernului nr. 63/1997 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 63/1997 privind stabilirea unor facilități pentru dezvoltarea turismului rural

- Legea nr. 187/1998 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 63/1997 privind stabilirea unor facilități pentru dezvoltarea turismului rural

Turismul este generatorul unor avantaje pentru comunitățile gazdă oferind acestora mijloace importante și justificare pentru păstrarea patrimoniului și culturii proprii. Cooperarea între comunitățile locale, conservatorii patrimoniului, operatorii turistici, responsabili politici locali, elaboratorii de programe de gestionare a siturilor de patrimoniu și gestionarii acestor situri este necesară pentru punerea în operă a unei industrii turistice durabile în favoarea protecției resurselor de patrimoniu.

PENSIUNI TURISTICE – CÂLNIC

La data de 01. 01 2005 posibilitățile de cazare se limitau la spațiile amenajate în cadrul Cetății, administrate de fundația „Ars Transilvaniae”, nr. 374

PENSIUNI TURISTICE - PREJMER

Pensiunile turistice din Prejmer oferă condiții bune de cazare, cu mic dejun inclus, iar la cerere se pot asigura și celelalte mese sau mese festive

La data de 01. 01 2005 pensiunile turistice funcționau la numerele poștale: 862, 865, 869, 875, 888, 888, 960.

PENSIUNI TURISTICE - VISCRI

Pensiunile turistice din Viscri oferă condiții bune de cazare, cu mic dejun inclus iar la cerere se pot asigura și celelalte mese sau mese festive

La data de 01. 01 2005 pensiunile turistice funcționau la numerele poștale: 12, 14, 15, 21, 22, 47, 80

PENSIUNI TURISTICE - SASCHIZ

Nu se găsesc pensiuni turistice în localitate. În localitatea Mihai Viteazul pe DN 13, la cca 6 km spre Rupea, se află un motel, iar la sud de localitate, la 2 km se află un alt motel, ambele oferă condiții bune de cazare, se asigură și servitul mesei.

PENSIUNI TURISTICE - BIERTAN

Pensiunile turistice din Biertan oferă condiții bune de cazare, cu mic dejun inclus iar la cerere se pot asigura și celelalte mese sau mese festive. La data de 01. 01 2005 pensiunile turistice funcționau la numerele poștale: Str. A. Vlaicu nr. 1, str. A. Vlaicu nr 33, str. N. Bălcescu nr. 29

PENSIUNI TURISTICE – VALEA VIILOR

La data de 01. 01 2005 funcționa o pensiune turistică la nr. poștal 417

Față de condițiile privind asigurarea serviciilor prezentate se constată existența unui potențial real privind extinderea și

diversificarea acestora. În localitățile care fac obiectul de studiu al prezentului material se constată o percepție pozitivă asupra fenomenului turistic și o conștientizare a beneficiilor pe care le poate aduce individual sau comunității. De aceea este importantă realizarea unui management al acestei activități la nivelul Consiliilor locale pentru a putea gestiona în mod favorabil activitatea turistică în beneficiul comunității și în limitele în care se poate asigura integritatea valorilor de patrimoniu, în conformitate cu prevederile Cartei Internaționale a Turismului Cultural adoptată de ICOMOS în cadrul celei de-a 12 a Adunări Generale din Mexic, octombrie 1999.

PREZENTARE GENERALĂ, POTENȚIAL CULTURAL - TURISTIC CÂLNIC, jud. ALBA

În 1999, așezarea a fost înscrisă în Lista Patrimoniului Mondial, împreună cu alte 6 așezări, sub titlul "Situri rurale cu biserici fortificate din Transilvania".

Localizare pe hartă: 23°29'28" longitudine, 45°53'07" latitudine N

Zona și așezarea

Localitatea, așezată în SV Transilvaniei, într-o regiune cu coline joase "Podișul Secașelor", favorabilă în special culturii vitei de vie, înconjurată spre E-SV de munți împăduriți ai Cindrelului, ceea ce a determinat numele german al regiunii – Unterwald, este străbătută de 2 râuri mai importante și de afluenți ai acestora.

Un important drum antic ce lega cele 2 râuri mari ale Transilvaniei – Mureșul și Oltul și care în Evul Mediu a rămas unul dintre principalele drumuri comerciale ce legau zona Sibiului – Hermannstadt cu Europa, trece la numai 3 km de localitate (în prezent șoseaua europeană E 15), Călnicul – Kelling se află de asemenea, la cca 14 km de unul din principalele orașe ale Transilvaniei medievale, Sebeș – Mühlbach.

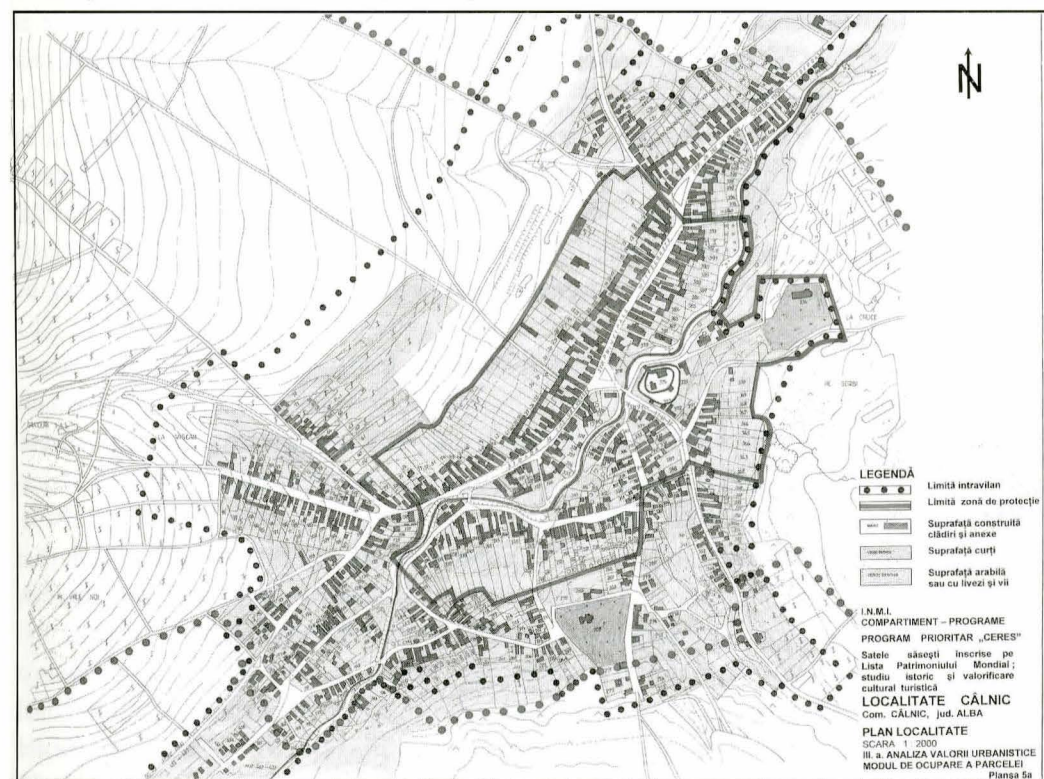
Teritoriul localității este străbătut de la SV la NE de un afluent al Secașului Mare – pârâul Călnicului, 2 afluenți sezonieri fiind situați în dreapta văii acestuia.

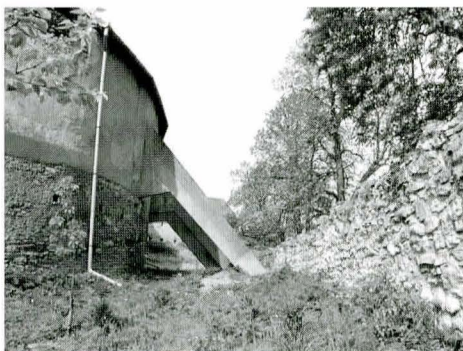
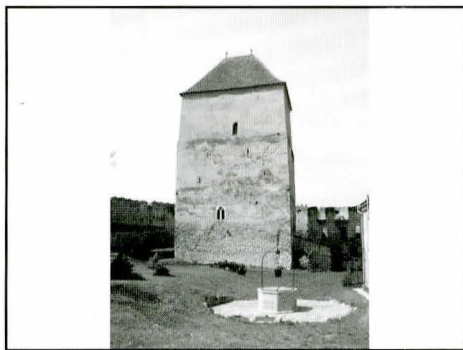
Descriere

Rețeaua reticulară de ulițe a satului are ca punct de pornire piața marcată de podul de peste pârâu, satul având ca axă principală de dezvoltare valea pârâului, de-a lungul căreia, pe malul stâng, s-a dezvoltat ulița cea mai importantă a localității. Celelalte ulițe, mult mai recente s-au dezvoltat de-a lungul drumurilor de acces spre șoseaua europeană și spre localitățile învecinate.

Dacă comparăm rețeaua actuală a ulițelor localității cu cea prezentată de harta militară întocmită în 1769 se constată păstrarea dimensiunilor, a traseului și a limitelor acestora ca și păstrarea dimensiunilor și formelor istorice ale parcelelor (mărimea medie a parcelei istorice era de cca.0,25 ha (cca.17 x 120 m)

Se păstrează: modul de ocupare al parcelelor cu locuința aflată la limita de la stradă

a parcelei și anexe așezate în filă cu excepția șurii, care închide curtea pe latura din fund și o desparte de grădină sau livadă; regimul de înălțime; continuarea fațadei cu gardul înalt de zid în care se află deschiderile rectangulare ale porții pietonale și a celei pentru atelaje.

Zona centrală are construcții cu un nivel de locuire și frecvent un nivel suprateran al pivniței,

Fronturile stradale sunt continue, ritmate de construcțiile amplasate la front pe parcele cu lățimi aproximativ egale.

Toate fațadele spre stradă ale caselor sunt unificate prin intermediul zidurilor curților, singurele goluri în fronturile continue astfel obținute sunt ale ferestrelor (inițial mici) și ale porților de intrare în curte (două porți, una foarte mare, carosabilă, cealaltă mai mică, pentru pietoni).

Spre deosebire de majoritatea satelor de colonizare germană care au ca punct de greutate biserica fortificată, în Călnic acest rol este preluat, atât prin așezare cât și prin funcțiune, de reședința nobiliară fortificată.

Predomină acoperișurile în două pante cu fronton teșit la stradă

Partea satului din lungul pârâului și un front scurt de gospodării situate în sudul localității, pe malul drept al pârâului, constituiau cartierul săsesc. În partea de sud a localității, de-a lungul unor ulițe ce au ca punct de pornire biserica ortodoxă și cimitirul aflat în jurul acesteia, se află cartierul românesc.

DATE ISTORICE

Călnicul este o localitate apărută în prima fază de colonizare, situată pe fostele "pământuri regale". Cu ocazia unor săpături arheologice din 1941-1942 pe teritoriul localității au fost descoperite: o așezare neolitică (cca 15 locuințe cu câte 2 încăperi, un inventar ceramic și unelte); mici urme aparținând epocii bronzului; urme din perioada ocupației romane și cărămizi cu ștampila Legiunii XIII Gemina.

- 1269 prima atestare documentară a localității - aceasta este legată de familia grafilor (comes) de Kelling; unul din membrii acesteia Chyl fiind implicat în luptele pentru putere între regele Ungariei - Bela IV și fiul său Ștefan (V), primește ca răsplată două posesiuni ale unor nobili din tabăra adversă.

- 1271 un document de cumpărare de moșie pomeneste pe graful Erwin, tatăl lui Chyl. Tragem concluzia că familia grafilor de Kelling exista aici de minimum două generații, atestarea acestui fapt ajutând la calcularea datei întemeierii localității: 1150-1250 (K.K.Klein); cca. 1200 (date statistice).

La întemeiere satul număra între 13 gospodării și 30 familii⁴.

Nucleul satului se afla în fața reședinței nobiliare, în zona frontului nordic al actualei Mittelgasse și a părții estice a Obergasse.

Vreme de aproape două secole, istoria familiei grafilor de Kelling se împletește cu cea a localității influențându-i în liniile esențiale dezvoltarea. Locatori recunoscuți și fondatori ai așezării s-au implicat în extinderea hotarului acesteia (cca. 6000 ha) și în integrarea noii comunități în cea a așezărilor de colonizare existente deja.

Viața comunității va gravita în jurul reședinței fortificate chiar când familia grafilor va ieși din istoria sa, structura și proporțiile acesteia dovedind nu numai originea nobiliară, ci și puterea economică a acestora. Detaliile de arhitectură mărturisesc gustul și gradul de cultură al acestora ca și deplina stăpânire a posibilităților tehnice ale epocii de către meșteri (1291-Hunk și alți meșteri din Călnic sunt amintiți ca tâmplari la refacerea șarpantei Catedralei de la Alba Iulia).

Familia grafilor de Kelling este implicată și în istoria zonei, reușind ca până la mijlocul sec. 15 (apogeul puterii sale), îmbinând interesele colective cu cele personale, să-și extindă posesiunile pe pământurile nobiliare extinzând în paralel și zona colonizată prin chemarea pe teritoriul noilor posesiuni a urmașilor coloniștilor de pe pământurile regale.

- 1330 - Călnicul număra 350 locuitori.

În Evul Mediu, Călnicul a făcut parte din capitlul și Scaunul Sebeș, fiind cea mai mare localitate din zonă cu excepția celei reședință de scaun (recensămintele și registrele de impozite atestând mărimea acesteia).

- 1308 - este atestat primul dintr-un șir de plebani și apoi pastori de Călnic ce deține și funcția de decan al capitlului, acest lucru marcând încă o dată importanța localității fiind cunoscut modul de alegere de către comunitate a preotului cât și implicarea bisericilor catolică și apoi evanghelică în viața comunităților de colonizare germană din Transilvania.

-1411 - unul din descendenții familiei vinde o parte a posesiunilor sale din Călnic comunității
- 1430 – aceiași comunități îi sunt vândute restul posesiunilor, reședința și titlul de graf (anterior, în 1366, exista o atestare documentară a conflictului pentru o parte de teritoriu între comunitate și familia nobiliară);

-1488 - localitatea avea 92 gospodării și 2 preoți (numărul cuprinde și gospodăriile din satul românesc subordonat Deal-Dallen, atestat documentar 1464);

- a doua jumătate a sec. XV – sec. XVI, în afara năvălirilor turcești, ale căror urmări sunt observate în variația numărului de gospodării și locuitori (la jumătatea sec. XVII, satul nu își revine de pe urma acestora), dezvoltarea economică a localității nu este marcată de un alt eveniment negativ.

- între 1464 – 1467 - satul, împreună cu alte localități ale scaunului Sebeș, este dăruit de rege, în ciuda statutului de localitate liberă, voievodului Transilvaniei și fratelui acestuia. Datorită acestor obligații suplimentare, satul va ajunge în pragul prăbușirii economice, deși în 1473 Universitatea Săsească încerca să-i ajute,

- 1599 - satul nu mai avea decât 9 gospodării active, aceasta se datorează repetatelor năvăliri turcești și incursiunilor lui Mihai Viteazul

- 1638 - primul recensământ al familiilor săsești ale satului atestă existența a 55 de familii (numele unora dintre acestea ne indică prezența imigranților din alte localități săsești de pe pământul nobiliar sau regal). Recensământul documentează că la acea dată satul avea aproximativ forma din 1769 – Strassendorf compus din Obergasse și Mittलगasse, plus Burgviertel cu încă 4 gospodării spre Reciu și câteva gospodării pe malul drept al pârâului (nucleul Bachgasse)⁵

- 1718 – 1721 satul este devastat de ciumă

- 1724 - satul avea 76 de gospodării (50 gospodării, 21 coloni, 5 meșteșugari), iar satul subordonat – Deal – 49 gospodării.

- jumătatea s.18 - este încartiruită în sat o unitate de cavalerie (piața triunghiulară de la întretăierea Mittलगasse, Steinkreutz, Niedergasse care în acea perioadă constituia extremitatea estică a așezării capătă denumirea “Rosstahl” (grajdul cailor).

- 1733 - în sat existau 23 familii de români

- 1748 – 1749 - culturile sunt complet distruse de lăcuste

- 1750 - în sat existau 347 sași și 345 români ortodocși

- 1769 - harta de la această dată atestă în Călnic 71 gospodării săsești și 44 românești

- după mijlocul s.19 - proporția se modifică în favoarea românilor

- 1781 - Călnicul pierde o parte a teritoriului, respectiv cel pe care era satul subordonat Deal (ca urmare a desființării raporturilor de subordonare între localități).

- 1902 – 1904 - este înființată, lângă gară (localitatea are linie ferată din 1897), prima școală pentru cultura vitei de vie din zona-Unterwald.

În această perioadă au loc modernizări masive ale locuințelor și anexelor.

- 1920 – 1924 - două dintre cele mai vechi case țărănești din Călnic, date la mijlocul s.16 sunt demolate.

- 1970 - începutul emigrării sașilor în Germania, fenomen care s-a desăvârșit după 1990, o bună parte a gospodăriilor neutilizate încep să se degradeze, altele s-au degradat printr-o folosință necorespunzătoare fiind încredințate unor familii cu o civilizație a locuirii diferită de cea a sașilor

- în prezent în sat nu sunt decât 3 sași proveniți din familii mixte.

CETATEA CĂLNIC

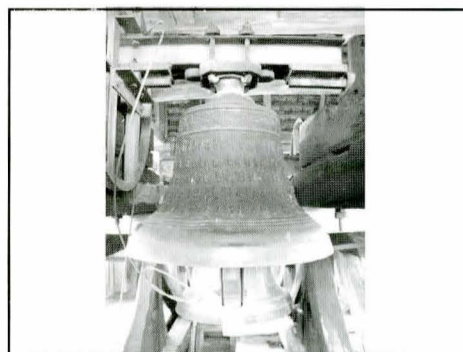
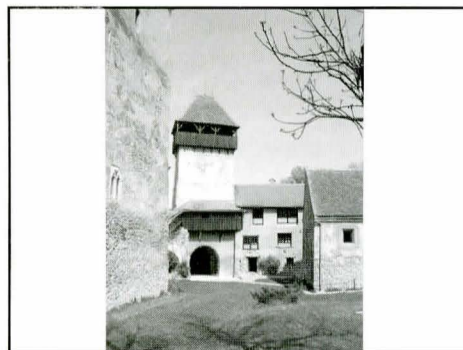
Nucleul cetății datează din ultima treime a sec. al XIII-lea, ctitor fiind probabil greavul Chyl de Villa Kalnuk.

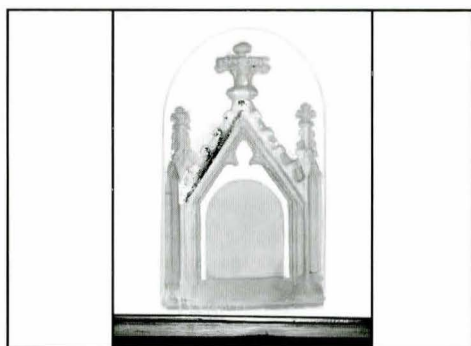
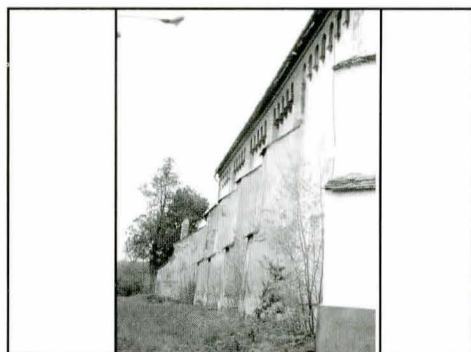
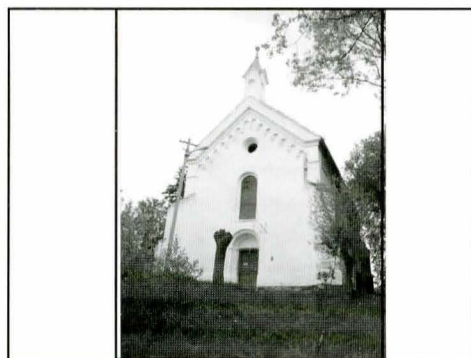
1430, cetatea este vândută de ultimul descendent al greavilor Johann Gereb de Vingard, țaranilor sași din Călnic.

1438 cetatea este ocupată de turci prin trădare. După acest eveniment se iau măsuri de întărire a cetății. Se reface zidul de incintă, turnul locuință este transformat în turn de apărare prin închiderea golurilor ferestrelor și transformarea lor în goluri de tragere și extinderea cu încă două nivele pe înălțime. Se construiește turnul de sud-est iar Turnul poartă este înălțat cu două niveluri.

După 1450, pe locul unei construcții anterioare se construiește capela.

Mijlocul sec. XVI - În incinta principală, se ridică, adosate zidurilor, pe trei niveluri, camere pentru provizii.

A doua jumătate sec. XIX - cetatea nefiind folosită se degradează în așa măsură încât o parte a cămărilor au fost demolate pe latura de nord.

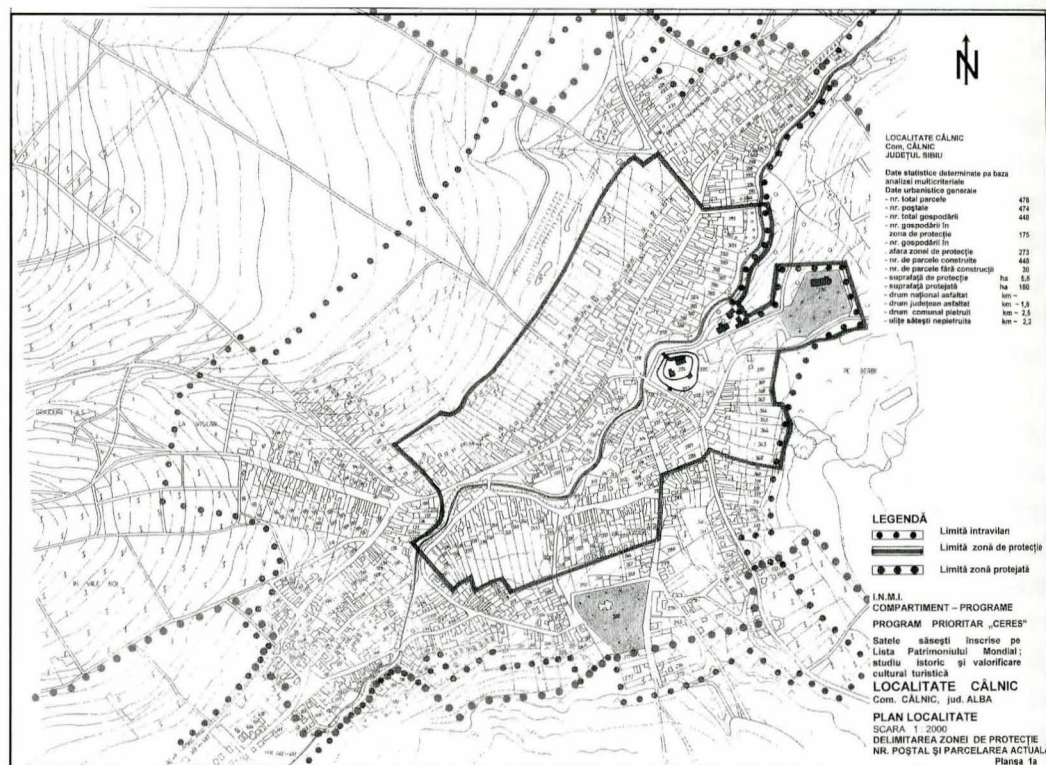
1961 – 1964 - lucrări de restaurare și consolidare a cetății, precedate de lucrări de cercetare arheologică

1995 - Cetatea este sediul Centrului Cultural – Cetatea Călnicului care gestionează situl.

BISERICA PAROHIALĂ

Construită în secolul al XV-lea de comunitatea săsească, Biserica din deal a fost mult transformată în secolul al XIX-lea, având acum o înfățișare neogotică. Păstrează numeroase elemente de sculptură din faza inițială: două tabernacole și portalul sacristiei, în stil gotic. Două strane pictate, în stil baroc, datează din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

DATE STATISTICE PRIVIND FONDUL CONSTRUIT AL LOCALITĂȚII

Date urbanistice generale

- număr total de parcele	478
- număr total numere poștale	474
- număr total case (gospodării)	448
- număr total case (gospodării) în zona de protecție	175
- număr de case (gospodării) în afara zonei de protecție	273
- număr de parcele construite	448
- număr de parcele fără construcții	30

În analiza efectuată privind gospodăriile s-au studiat un nr. de 448 de gospodării (clădiri) din care 175 în zona de protecție și 273 în afara zonei de protecției.

- suprafață de protecție	ha 5,5
- suprafață protejată	ha 180

Monumente istorice înscrise în LMI

- nr. poștale 3 (374, 376, 377)	
- număr de poziții din LMI poz. 8	
-343-AB-II-a-A -00196	Ansamblu Cetate (Burgviertel) sec.XIII-XIX
-344-AB-II-m-A-00196.01	Donjonul Siegfried sec. XIII
-345-AB-II-m-A-00196.02	Capelă sec. XIII-XV
-346-AB-II-m-A-00196.03	Incintă fortificată interioară și încăperi pentru provizii
-347-AB-II-m-A-00196.04	Incintă fortificată exterioară mijl.sec. XVI
-348-AB-II-m-A-00196.05	Biserica evanghelică sf.sec.XIV-XVI sec.XIX
-349-AB-II-m-A-00196.06	Casa parohială evanghelică, azi sediul Fundației „Ars Transilvaniae” sec.XVI-VIII

8 poziții

3 numere (din 175) – 1,72%

Total A 3 numere /din 448) - 0,67%

- lungime drum județean asfaltat (DJ 1061, DJ 640C)

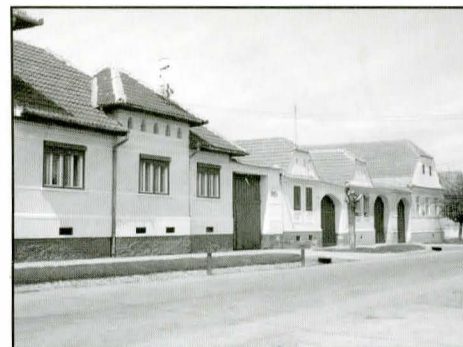
km ~ 1,8

- lungime drum comunal pietruit (DC 49)

km ~ 2,5

- lungime ulițe satești nepietruite

km ~ 2,2

I. Valoarea clădirilor determinată pe baza criteriilor istoric și arhitectural

- număr de case de valoare istorică și arhitecturală

- monumente istorice înscrise în Listă (nr. poștal)

- 8 (3)

- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală

deosebită propuse pentru clasare

- 95 (65)

- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală importantă

- 103 (51)

- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală medie

- 73 (32) Total

clădiri de valoare istorică și arhitecturală

274 – 61,16%

din care în zona de protecție

151 – 33,71%

II. Valoarea clădirilor determinată pe baza criteriului urbanistic**a. Starea generală a clădirilor**

- clădiri în stare de conservare bună

110 (47) - 24,56%

- clădiri în stare de conservare medie

161 (58) - 35,94%

- clădiri în stare de conservare satisfăcătoare

105 (52) - 23,44%

- clădiri în stare de conservare precară

72 (18) - 16,08 %

Total clădiri analizate

448 (175) - 100%

b. Funcțiunea clădirilor (actuală)

- clădiri cu funcțiuni publice social – culturale

15 (448) - 3,35 %

- clădiri cu funcțiune servicii comerț, pensiuni

7 (448) - 1,56 %

- clădiri cu funcțiuni agrare

0 (448) - 0%

- clădiri cu funcțiune de locuire

434 (448) - 96,87%

c. Starea drumurilor și circulația

- drum național asfaltat

nu există

- drum județean asfaltat (DJ 1061, DJ 640C)

stare necorespunzătoare

- drum comunal pietruit (DC 49)

stare medie

- ulițe satești nepietruite

stare necorespunzătoare

f. Starea infrastructurii tehnico-edilitare

- rețea alimentară cu apă inexistentă

- rețea canalizare inexistentă

- rețea de alimentare cu gaze inexistentă

- rețea electrică de alimentare

- există rețea aeriană și post trafo

- rețea de iluminat public

- există rețea aeriană il. public

- rețea de telefonie

- există rețea aeriană telefonie

- rețea de salubritate inexistentă

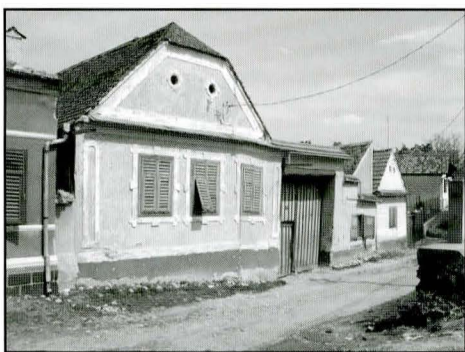
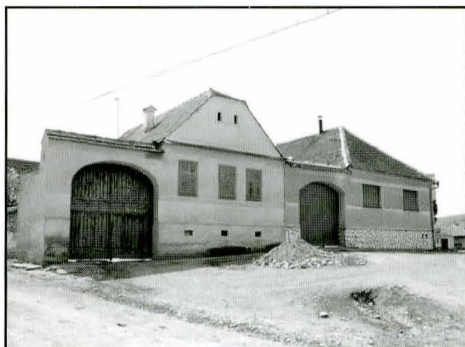
ANALIZA VALORII ISTORICE A CLĂDIRILOR

A. Clădiri înscrise pe Lista Monumentelor Istorice - 3 numere (din 448) - 0,67%

B. Clădiri construite sau refăcute înainte de 1800 - nr. 53 - 1 număr (din 448) – 0,23%

C. Clădiri construite sau refăcute între anii 1800- 1900

- nr 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 38, 39, 40, 41, 47, 50, 54, 68, 71, 72, 86, 91, 197, 210, 211, 223, 227, 234, 236, 255, 258, 260, 267, 282, 286, 289, 292, 293, 294, 295, 299, 301, 303, 304, 305, 308, 309, 311, 313, 315, 316, 319, 320, 321, 322, 324, 331, 332, 334, 335, 336, 338, 339, 340, 342, 345, 348, 351, 353, 356, 357, 359, 360, 362, 363, 365, 366, 367, 373, 377, 380, 386, 390, 393, 396, 398, 400, 401,

D. Clădiri construite sau refăcute între anii 1900 – 1945

nr. 21 - 1920 / nr. 25 - 1925 / nr. 30 - 1908 / nr. 31 - 1910 / nr. 46 - 1935
 nr. 52 - 1940 / nr. 55 - 1928 / nr. 63 - 1940 / nr. 82 - 1934 / nr. 83 - 1945
 nr. 84 - 1945 / nr. 95 - 1938 / nr. 98 - 1932 / nr. 105 - 1933 / nr. 106 - 1938
 nr. 124 - 1945 / nr. 133 - 1945 / nr. 141 - 1938 / nr. 143 - 1940 / nr. 157 - 1938
 nr. 163 - 1930 / nr. 166 - 1942 / nr. 172 - 1920 / nr. 174 - 1920 / nr. 177 - 1908
 nr. 181 - 1930 / nr. 191 - 1929 / nr. 196 - 1936 / nr. 208 - 1933 / nr. 217 - 1940
 nr. 220 - 1945 / nr. 221 - 1910 / nr. 225 - 1930 / nr. 230 - 1940 / nr. 231 - 1945
 nr. 232 - 1910 / nr. 239 - 1938 / nr. 240 - 1940 / nr. 243 - 1938 / nr. 246 - 1913
 nr. 247 - 1940 / nr. 249 - 1920 / nr. 250 - 1920 / nr. 252 - 1909 / nr. 259 - 1907
 nr. 261 - 1938 / nr. 264 - 1910 / nr. 265 - 1936 / nr. 268 - 1940 / nr. 278 - 1923
 nr. 298 - 1933 / nr. 300 - 1932 / nr. 337 - 1910 / nr. 341 - 1935 / nr. 346 - 1929
 nr. 350 - 1906 / nr. 358 - 1929 / nr. 371 - 1945 / nr. 372 - 1920 / nr. 382 - 1934
 nr. 385 - 1936 / nr. 387 - 1905 / nr. 388 - 1920 / nr. 389 - 1939 / nr. 391 - 1908
 nr. 392 - 1945 / nr. 394 - 1938 / nr. 399 - 1925 / nr. 402 - 1920 / nr. 403 - 1936
 nr. 404 - 1925 / nr. 407 - 1920 / nr. 411 - 1930 / nr. 412 - 1930 / nr. 414 - 1942
 nr. 417 - 1925 / nr. 421 - 1920 / nr. 422 - 1937 / nr. 423 - 1932 / nr. 426 - 1915
 nr. 427 - 1920 / nr. 432 - 1945 / nr. 467 - 1943 / nr. 200 - 1920 / nr. 355 - 1942
 nr. 468 - 1940

Total 90 (din 448) - 20,09%

E. Clădiri construite sau refăcute după 1945

1. în zona de protecție

nr. 10 - 1960 / nr. 15 - 1950 / nr. 16 - 1997 / nr. 17 - 1970 / nr. 23 - 1950
 nr. 36 - 1958 / nr. 42 - 1959 / nr. 43 - 1960 / nr. 44 - 1987 / nr. 45 - 1959
 nr. 48 - 1972 / nr. 49 - 1950 / nr. 51 - 1959 / nr. 224 - 1950 / nr. 226 - 1953
 nr. 228 - 1955 / nr. 229 - 1977 / nr. 235 - 1954 / nr. 237 - 1976 / nr. 238 - 1999
 nr. 241 - 1980 / nr. 242 - 1950 / nr. 245 - 1981 / nr. 248 - 1954 / nr. 251 - 1969
 nr. 253 - 1966 / nr. 254 - 1965 / nr. 256 - 1968 / nr. 257 - 1959 / nr. 262 - 1959
 nr. 263 - 1968 / nr. 288 - 1952 / nr. 290 - 1971 / nr. 291 - 1965 / nr. 296 - 1950
 nr. 297 - 1950 / nr. 306 - 1958 / nr. 307 - 1964 / nr. 310 - 1954 / nr. 312 - 1964
 nr. 314 - 1966 / nr. 325 - 1960 / nr. 326 - 1975 / nr. 377 - 1964 / nr. 332A - 1975
 nr. 364 - 1975 / nr. 368 - 1983 / nr. 369 - 1966 / nr. 370 - 1960 / nr. 381 - 1956
 nr. 383 - 1956 / nr. 384 - 1975

Total 52 (din 448) - 11,60 %

2. în afara zonei de protecție

restul numerelor total 196 (din 448)

Total 1.a.2. 248 (din 448) - 55,36%

ANALIZA STĂRII FIZICE GENERALE DE CONSERVARE

- analiza s-a făcut pe baza informațiilor luate pe teren și înscrise în fișe de evidență și în planurile de urbanism pentru fiecare clădire în parte,

S-au analizat diferitele componente structurale și finisajele clădirilor, precum și modul de afectare al stării datorită umidității,

Determinarea valorizării fiecărei clădiri s-a concretizat în 4 grade de apreciere a stării fizice generale urmând ca ulterior să se aprofundeze fiecare element structural și decorativ în parte,

Cele 4 grade de apreciere a stării fizice generale sunt:

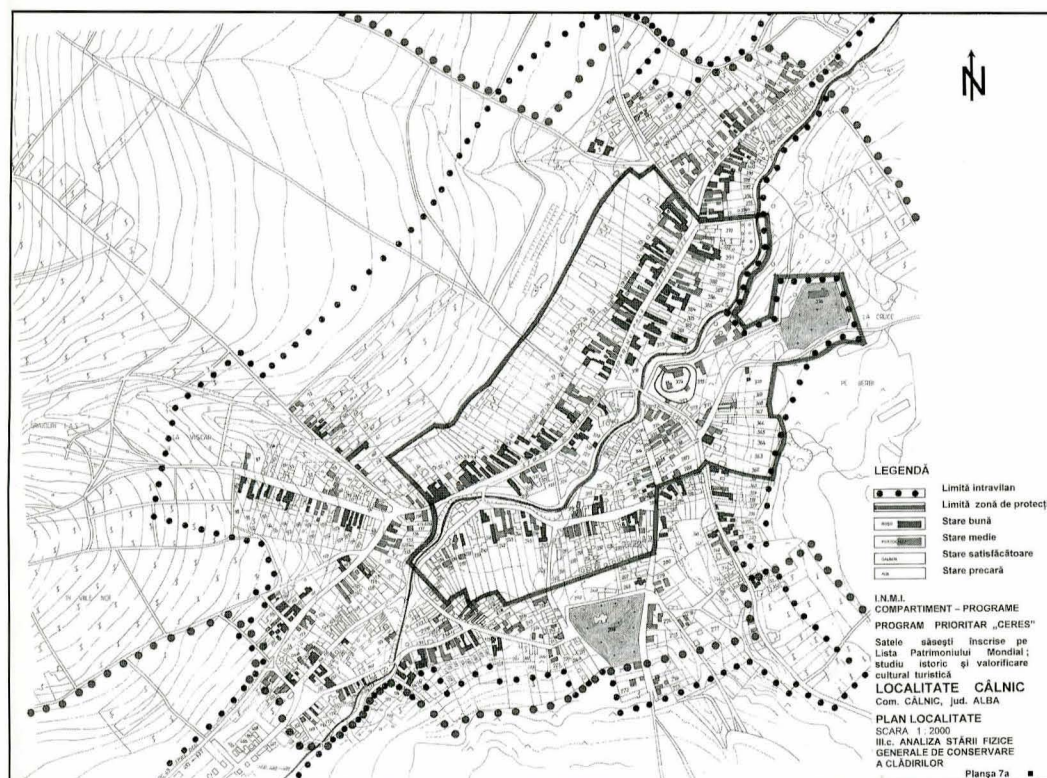
- 1 Stare proastă (colaps)
- 2 Stare satisfăcătoare
- 3 Stare medie
- 4 Stare bună și foarte bună

S-a avut în vedere starea de conservare structurală a zidăriei, acoperișului și șarpantei, a tencuielilor și finisajelor interioare și exterioare a tâmplăriei și elementelor decorative, tatul analizei preliminare se sintetizează în următoarele:

a. clădiri în stare proastă de conservare

nr. 6, 34, 37, 75, 77, 78, 82, 83, 88, 102, 107, 158, 161, 164, 165, 166, 167, 180, 181, 206, 211, 223, 238, 267, 282, 292, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 303, 309, 313, 331, 339, 348, 350, 361, 378, 393, 405, 407, 409, 411, 431, 439, 442, 443, 444, 445, 446, 449, 450, 453, 454, 456, 458, 459, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470,

Total 72 (din 448) - 16,08 %

b. clădiri în stare satisfăcătoare de conservare

nr. 2, 3, 10, 11, 24, 25, 26, 31, 32, 53, 56, 58, 71, 74, 76, 84, 85, 86, 97, 98, 110, 127, 131, 141, 142, 143, 155, 156, 172, 173, 177, 179, 198, 207, 208, 210, 217, 218, 219, 225, 226, 227, 230, 231, 232, 234, 236, 239, 240, 244, 247, 249, 250, 251, 255, 258, 259, 260, 265, 266, 269, 277, 286, 287, 289, 297, 304, 305, 308, 312, 315, 323, 324, 325, 332, 338, 340, 345, 346, 357, 360, 365, 366, 367, 369, 372, 373, 382, 389, 404, 408, 410, 415, 426, 432, 434, 437, 440, 448, 455, 457

Total 105 (din 448) - 23,44 %

c. clădiri în stare medie de conservare

nr. 1, 7, 9, 14, 18, 19, 22, 27, 28, 33, 35, 38, 40, 47, 51, 52, 57, 59, 65A, 68, 69, 72, 73, 75A, 79, 80, 87, 93, 100, 101, 103, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 130, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 145, 148, 154, 159, 169, 170, 174, 176, 188, 190, 192, 194, 195, 205, 209, 212, 213, 214,, 215, 216, 220, 221, 222, 224, 228, 229, 235, 237, 242, 243, 246, 252, 253, 254, 257, 261, 264, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 278, 279, 288, 290, 291, 306, 307, 310, 316, 320, 321, 322, 326, 333, 334, 335, 336, 337, 341, 342, 347, 353, 359, 364, 368, 371, 377, 386, 387, 388, 390, 392, 395, 396, 399, 400, 403, 412, 413, 414, 416, 417, 419, 420, 421, 423, 425, 427, 428, 429, 433, 435, 436, 438, 441, 451, 452, 471,

Total 161 (din 448) - 35,94 %

d. clădiri în stare bună și foarte bună de conservare

nr. 4, 5, 8, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 21, 23, 29, 30, 36, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 54, 55, 60, 61, 63, 66, 67, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 99, 104, 105, 106, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 117, 129, 136, 146, 147, 149, 150, 151, 152, 157, 171, 175, 178, 186, 187, 189, 191, 193, 196, 197, 200, 238, 241, 245, 247, 256, 262, 263, 268, 281, 283, 284, 285, 311, 314, 319, 327, 328, 329, 332A, 341, 351, 352, 354, 355, 356, 358, 361, 363, 370, 378, 379, 380, 381, 383, 384, 385, 391, 394, 397, 398, 401, 402, 422

Total 110 (din 448) - 24,56%

FUNCTIONALITATEA CLĂDIRILOR

a. clădiri cu funcțiuni publice social culturale

- nr. 12 – Cabinet medical uman
 15 - Asociație de caritate „Agape”
 16 - Biserica „Betezda” casă de rugăciune
 20 - Primărie și Consiliul Local
 43 - Poliția comunală + locuință
 46 - Oficiul parohial ortodox + locuință
 242 - Grădiniță de copii comunală
 328 - Poșta comunală + locuință
 329 - Școala generală I – VIII
 374 - Ansamblul Cetății Călnic – monument istoric
 376 - Ansamblul Cetății Călnic (Burgviertel) – monument istoric
 377 - Casă Parohială evanghelică azi sediul Fundației „Ars Transsilvaniae”
 - Biserica ortodoxă
 - Căminul cultural comunal
 - Școala generală I – IV
 - Dispensar veterinar

Total 15 clădiri (din 448) - 3,35%

b. clădiri cu funcțiuni comerciale și servicii

- nr. 8 – Magazin răcoritoare + locuință
 31 – Magazin comercial și bar + locuință
 42 – Bar + locuință
 332A – Magazin general sătesc
 378 – Magazin și depozit în inactivitate
 379 – Magazin general + locuință

Total 7 clădiri (din 448) - 1,57%

b. clădiri cu funcțiuni agrar industriale 0%

c. clădiri cu funcțiuni de locuire restul numerelor

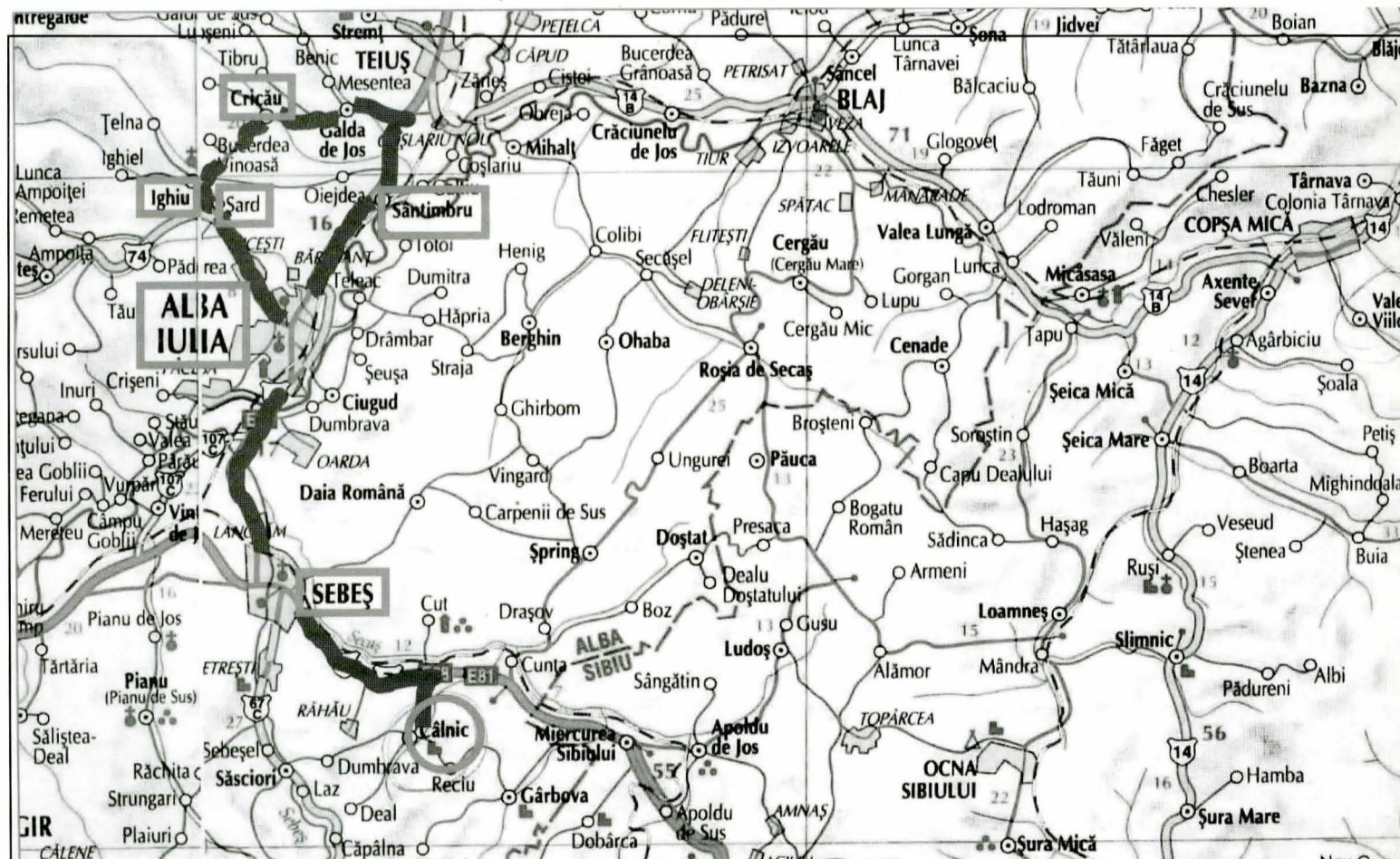
434 clădiri - 96,88%

TRASEE CULTURAL - TURISTICE - CÂLNIC

TRASEUL I: CÂLNIC – SEBEȘ – ALBA IULIA – ȘARD – IGHIU – CRICĂU – SÂNTIMBRU – CÂLNIC

TOTAL : 94,00 km.

BAZA CARTOGRAFICĂ „ROMÂNIA – ATLAS RUTIER ȘI TURISTIC” ED. KARPATIA 2004

Localitatea de plecare / CÂLNIC, (KELLING)

Localitatea de sosire : SEBEȘ, (MÜHLBACH, SZÁSZSEBES)

Anul atestării documentare Vechea organizare Administrativă : Atestat documentar din 1245, iar ca oraș din 1345

Obiective turistice / M.I. Datate : Cetatea, sec XIV – XV; **Biserica evanghelică**, ante 1241- biserică romanică cu trei nave, cor gotic – 1361-1382; **Capela “Sf. Iacob”**, cca.1420; **Casa Zapolya**, azi Muzeul “Ioan Raica”, 1664; **Mănăstirea romano-catolică “Sf. Bartolomeu”**, sec. XIV-XVIII; **Biserica “Adormirea Maicii Domnului”** 1778.; **Biserica “Învierea Domnului”** 1819

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) **Râpa Roșie**, la 3 km N-E, monument al naturii, **Lancrăm**, la 3 km N, locul de naștere al poetului Lucian Blaga,

Distanța (km.) : 13 km

Localitatea de plecare: SEBEȘ, (MÜHLBACH, SZÁSZSEBES)

Localitatea de sosire : ALBA IULIA (BĂLGARAD, WEISSENBURG, GYULAFEHÉRVÁR,)

Anul atestării documentare / Vechea organizare administrativă : Se află pe locul așezării antice Apulum, în timpul stăpânirii romane ridicată la rang de *municipium* și apoi *colonia*, începutul sec. XI - centru politic al unei formațiuni statale feudale; 1177 - sediul Episcopiei romano-catolice a Transilvaniei.

Obiective turistice / M.I. Datate : **Catedrala romano-catolică Sf. Mihail**, sec XII-XVII, cel mai valoros monument de arhitectură medievală timpurie din Transilvania; **Ansamblul fortificației “Cetatea Alba Carolina”**, 1714-1739; **Palatul Episcopiei romano-catolice**, sec. XVI – XVII; **Palatul Apor**, sec. XVII; **Muzeul Național al Unirii**, 1851; **Sala Unirii**, 1898, transf. 1921; **Ansamblul Catedralei Reîntregirii Neamului**, 1921-1922; **Fosta mănăstire a Trinitarilor**, azi **Biblioteca Batthyaneum**, 1715-1736, 1780; **Colegiul Bethlen**, sec. XVIII

Distanța (km.) : 17 km

Localitatea de plecare: : ALBA IULIA (BĂLGARAD, GYULAFEHÉRVÁR, WEISSENBURG)

Localitatea de sosire : ȘARD (SÁRD, KOTHMARKT)

Obiective turistice / M.I. Datate : Ansamblul bisericii evanghelice, sec. XV – XVIII; Castelul Eszterhazy sec. XVII

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) podgorii și livezi, particularități etnografice interesante

Distanța (km.) : 8km

Localitatea de plecare: ȘARD (KOTHMARKT, SÁRD,)

Localitatea de sosire : IGHU (GRABENDORF, MAGYARIGEN,)

Obiective turistice / M.I. Datate : Ansamblul bisericii evanghelice, sec. XV-XVIII; **Biserica “Cuvioasa Paraschiva”**, 1724, turn-clopotniță, 1761

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) centru de colectare și vinificare, târg săptămânal, carieră de piatră – vestigii romane

Distanța (km.) : 3km

Localitatea de plecare: IGHU (GRABENDORF, MAGYARIGEN,)

Localitatea de sosire : CRICĂU (KRAKAU, BOROSKRAKKÓ)

Obiective turistice / M.I. Datate : Ansamblul bisericii evanghelice fortificate, sec. XIII-XV; Casa parohială ortodoxă, sec. XIX

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale): la 7 km, Pe Piatra Craivii se află o cetate dacică de mari proporții și o așezare dacică cu două sanctuare. Pe aceeași înălțime se află și o cetate medievală

Distanța (km.) : 7 km

Localitatea de plecare: CRICĂU (KRAKAU, BOROSKRAKKÓ)

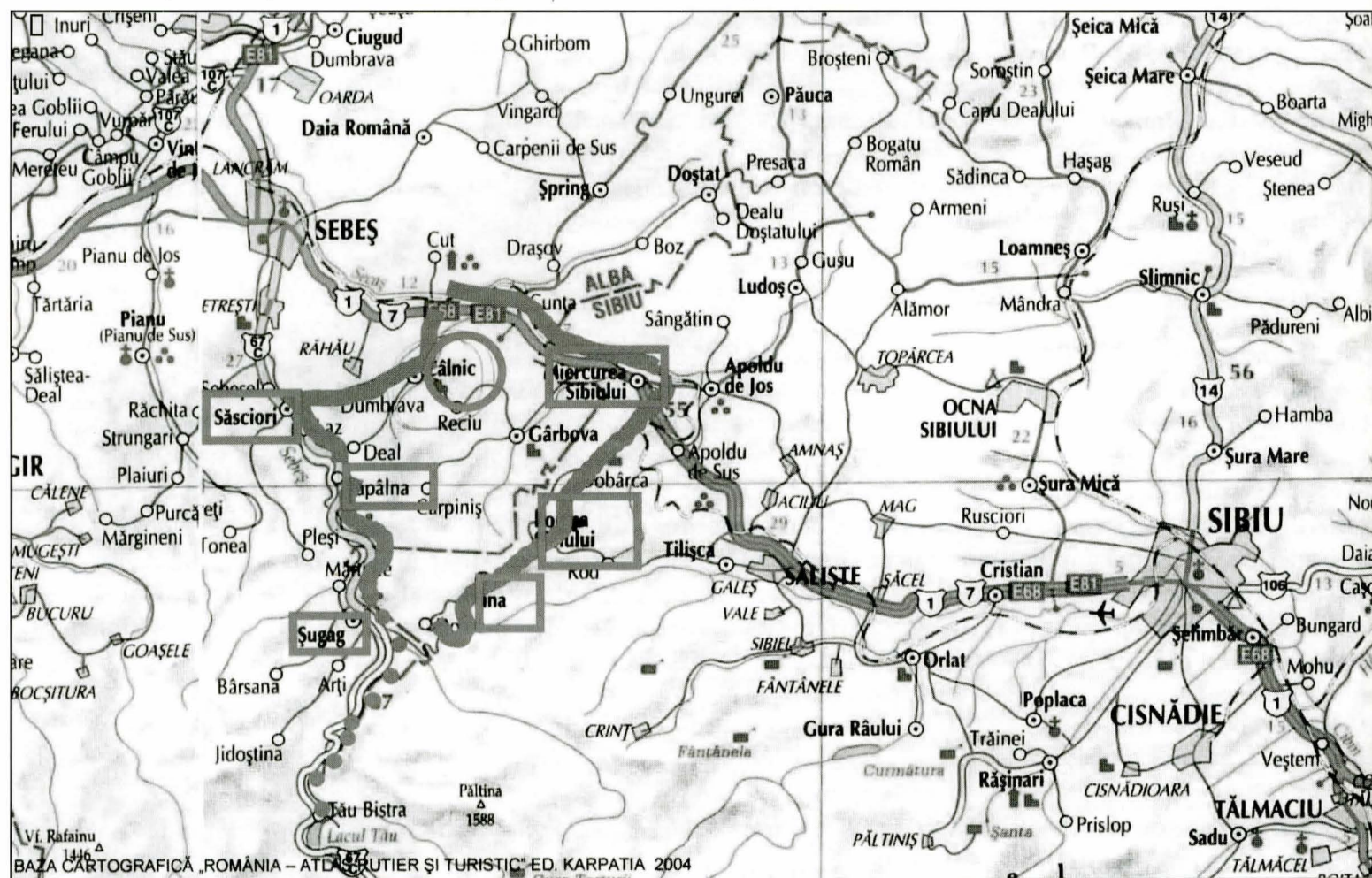
Localitatea de sosire : SÂNTIMBRU (EMERICHODORF, MAROSSZENTIMRE)

Obiective turistice / M.I. Datate : **Biserica reformată, fostă greco-catolică** sec. XIII-XVI

Distanța (km.) : 8 km

ÎNTOARCERE LA CÂLNIC 39 km

TRASEUL II : CÂLNIC – CĂPÂLNA - ȘUGAG – POIANA SIBIULUI – MIERCUREA SIBIULUI - CÂLNIC
TOTAL : 83,00 km. (113 km varianta deplasării la Tău Bistra)

BAZA CARTOGRAFICĂ „ROMÂNIA – ATLAS RUTIER ȘI TURISTIC” ED. KARPATIA 2004

Localitatea de plecare: CÂLNIC (KELLING)

Localitatea de sosire : SĂSCIORI (SASSENBERG, SZÁSZCSÓR)

Obiective turistice / M.I. Datate : Castrum Petri, cetate medievală sec XII - XIII

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) zonă cu valoare peisagistică deosebită

Distanța (km.) : 14km

Localitatea de plecare : SĂSCIORI (SASSENBERG, SZÁSZCSÓR)

Localitatea de sosire : CĂPÂLNA (KAPELLENDORF, SEBESKÁPOLNA)

Obiective turistice / M.I. Datate : Cetate dacică pe dealul Cetățuia, înscrisă pe Lista Patrimoniului Mondial

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) port popular interesant, zonă cu valoare peisagistică deosebită

Distanța (km.) : 6 km

Localitatea de plecare: CĂPÂLNA (KAPELLENDORF, SEBESKÁPOLNA)

Localitatea de sosire : ȘUGAG

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) : port popular interesant, zonă cu valoare peisagistică deosebită

Distanța (km.) : 13km

Localitatea de plecare : ȘUGAG

Localitatea de sosire : POIANA SIBIULUI

Obiective turistice / M.I. Datate : Biserica de lemn “Adormirea Maicii Domnului” - Din Deal 1766; case de lemn, gospodării reprezentative

Distanța (km.) : 17 km

Localitatea de plecare : POIANA SIBIULUI

Localitatea de sosire : MIERCUREA SIBIULUI

Obiective turistice / M.I. Datate : Ansamblul rural “Centrul istoric sec. XVIII-XIX; Ansamblul bisericii evanghelice

fortificate, sec. XIII-XIX ; Biserica “Sf. Prooroc Ilie”, sec. XIX

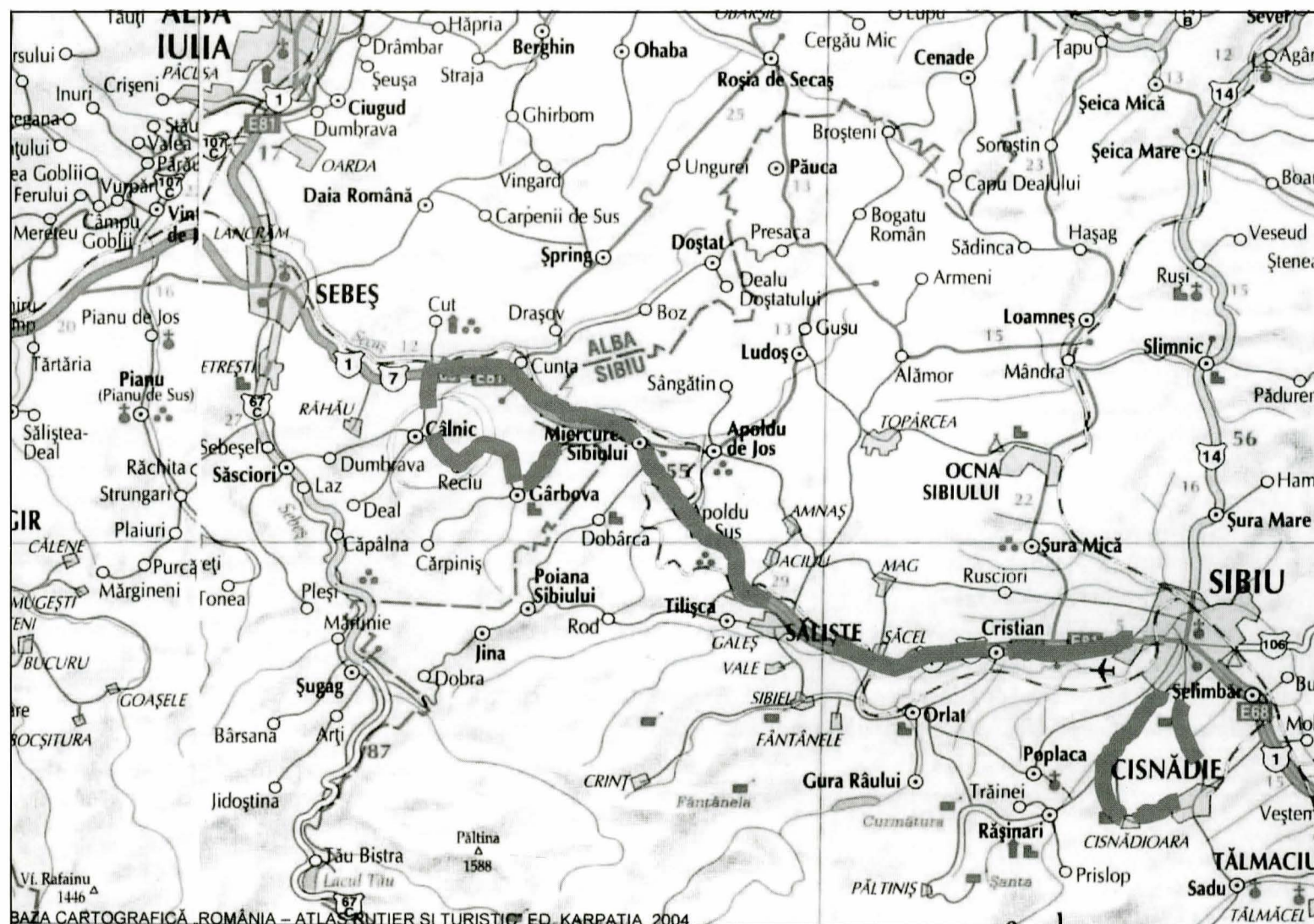
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) Stațiune balneoclimaterică de interes local cu izvoare de ape minerale și nămol sapropelic, dotări turistice

Distanța (km.) : 17 km

ÎNTOARCERE LA CÂLNIC 16 km

TRASEUL III : CÂLNIC – GÂRBOVA – MIERCUREA SIBIULUI – SĂLIȘTE – CRISTIAN – SIBIU – CISNĂDIE - CISNĂDIOARA - CÂLNIC

TOTAL : 129,00 km.

Localitatea de plecare: CÂLNIC, (KELLING)

Localitatea de sosire : GÂRBOVA

Obiective turistice / M.I. Datare : Cetatea Greavilor, Donjon, azi turn-clopotniță sec. XIII-XVI, 1879; Incintă fortificată, sec. XIII-XVII; Bazilica romanică - “Bergkirche” (ruine), în cimitir sec. XIII; Cetatea Urișilor - Alte Burg (ruine) sec. XIII-XIV , la cca. 2 km sud de sat, pe drumul spre Jina, în pădure

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) - zonă de podgorii

Distanța (km.) : 9 km

Localitatea de plecare : GÂRBOVA

Localitatea de sosire : MIERCUREA SIBIULUI

Obiective turistice / M.I. Datare : Ansamblul rural “Centrul istoric” sec. XVIII-XIX; Ansamblul bisericii evanghelice fortificate, sec. XIII-XIX ; Biserica “Sf. Prooroc Ilie”, sec. XIX

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) Stațiune balneoclimaterică de interes local cu izvoare de ape minerale și nămol sapropelic, dotări turistice

Distanța (km.) : 8 km

Localitatea de plecare: MIERCUREA SIBIULUI

Localitatea de sosire : SĂLIȘTE

Obiective turistice / M.I. Datare : Ansamblul rural “Centrul istoric”, sec. XVIII-XIX ; Biserica “Nașterea Sf. Ioan Botezătorul”- Din Gru, 1742; turn 1816; Biserica “Înălțarea Domnului” 1761-1785

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)- cea mai mare comună din Mărginimea Sibiului, valoros port popular, tradiții

Distanța (km.) : 11 km

Localitatea de plecare: SĂLIȘTE

Localitatea de sosire : CRISTIAN

Obiective turistice / M.I. Datare : **Casă, azi Muzeul Sătesc** sec. XVIII; **Ansamblul bisericii evanghelice fortificate**, sec. XIII-XVIII: Biserica evanghelică, sec. XIII; 1480-1495, (transf.); sec. XVIII, Incintă fortificată interioară (fragmente) cca.1500, Turnul Octogonal cca.1580, Incintă fortificată exterioară, cu trei turnuri, poartă cca.1500, Zwingerele cu casa parohială evanghelică cca.1550; **Biserica “Buna Vestire”** 1790

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) – muzeu cu instalații tehnice, obiecte gospodărești, țesături, mobilier, ceramică, costume specifice săsești

Distanța (km.) : 14 km

Localitatea de plecare: CRISTIAN

Localitatea de sosire : SIBIU

Atestare documentară : 1192

Obiective turistice / M.I. Datare : **Ansamblul fortificațiilor orașului medieval** sec. XII-XVII, **Centrul istoric** SE: Piața Unirii, Bd. Corneliu Coposu; E: str. Constituției, str. Pescarilor, Piața Gării (latura vestică); N: Str. Nicolae Teclu, str. Pulberăriei (porțiunea de zid de pe str. Pulberăriei afectată de demolări în anii 1985-1988); NV Piața Căminului; V: Str. Dârstelor Alea Filozofilor, șos. Alba Iulia SV: str. Andrei Șaguna, Piața, Unirii, sec. XIII-XX; **Biserica parohială evanghelică “Sf. Maria”** 1350-1520, 1445; **Palatul Brukenthal**, azi Muzeul Brukenthal 1778-1788; **Muzeul Tehnicii Populare - Muzeul Civilizației Populare ASTRA**, Dumbrava Sibiului; **Ansamblul Azilului**, sec. XIII-XVIII; **Ansamblul bisericii evanghelice Turnișor** sec. XIII-XIX; **Fosta Bancă de Credit Funciar, azi Primăria** 1906; **Sala Thalia** (teatru orășenesc între 1788-1945), construită pe Turnul Gros 1540; **Biserica fostei Mănăstiri a Ursulinelor** 1479; 1728-1733, **Biserica parohială romano-catolică “Sf. Treime”**, fostă biserică iezuită 1726-1733; 1738; Pod metalic - **Podul Minciunilor** 1859, **Casă, azi Centrul Cultural al Luxemburgului** sec. XV-XVI; sec XVIII, **Fosta Hală a Măcelarilor, azi Casa Artelor** sec. XIV, 1787; **Casă și farmacia “La Ursul Negru”**, azi locuințe și Muzeul de Istoria Farmaciei sec. XV-XVI, sec. XVIII; **Casa Altenberger Pempflinger** (Primăria Veche), azi Muzeul de Istorie sec. XIV-XVIII; **Ansamblul bisericii “Sf. Apostoli Petru și Pavel”** 1778-1788

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) Pădurea Dumbrava, în continuarea parcului Sub Arini

Distanța (km.) : 10 km

Localitatea de plecare: SIBIU

Localitatea de sosire : CISNĂDIE

Obiective turistice / M.I. Datare : **Ansamblul urban “Centrul istoric”** Str. Cindrelu, de la nr. 42-45 începând din Piața Revoluției până la nr. 6-7 inclusiv; str. Patrioților, până la intersecția cu pâraul Ursului, str. Pârâul Ursului inclusiv latura de sud între str. Patrioților și Cetății; str. Cetății începând de la podul peste Pârâul Ursului (inclusiv casa de la nr. 10 și casa învecinată purtând anul 1832 pe pinion) până la intersecția cu str. Măgurii; str. Măgurii, începând din Piața Republicii până la nr. 52 inclusiv și casele din str. Băilor nr.1, str. Lungă începând cu Piața Revoluției până la pâraul Argintului inclusiv, până la Piața Revoluției cu toate casele; str. Apărării, sec. XVIII-XIX; **Ansamblul bisericii evanghelice fortificate** sec. XIII-XVIII: Biserica evanghelică înc. sec. XIII, a doua jum. a sec. XV (1493); sec. XVII, Incintă fortificată interioară 1430-1530, Incintă fortificată exterioară, cu turnuri, bastioane, capelă, zwinger, casă parohială 1430-1530, 1783

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) Muzeul industriei textile

Distanța (km.) : 7 km

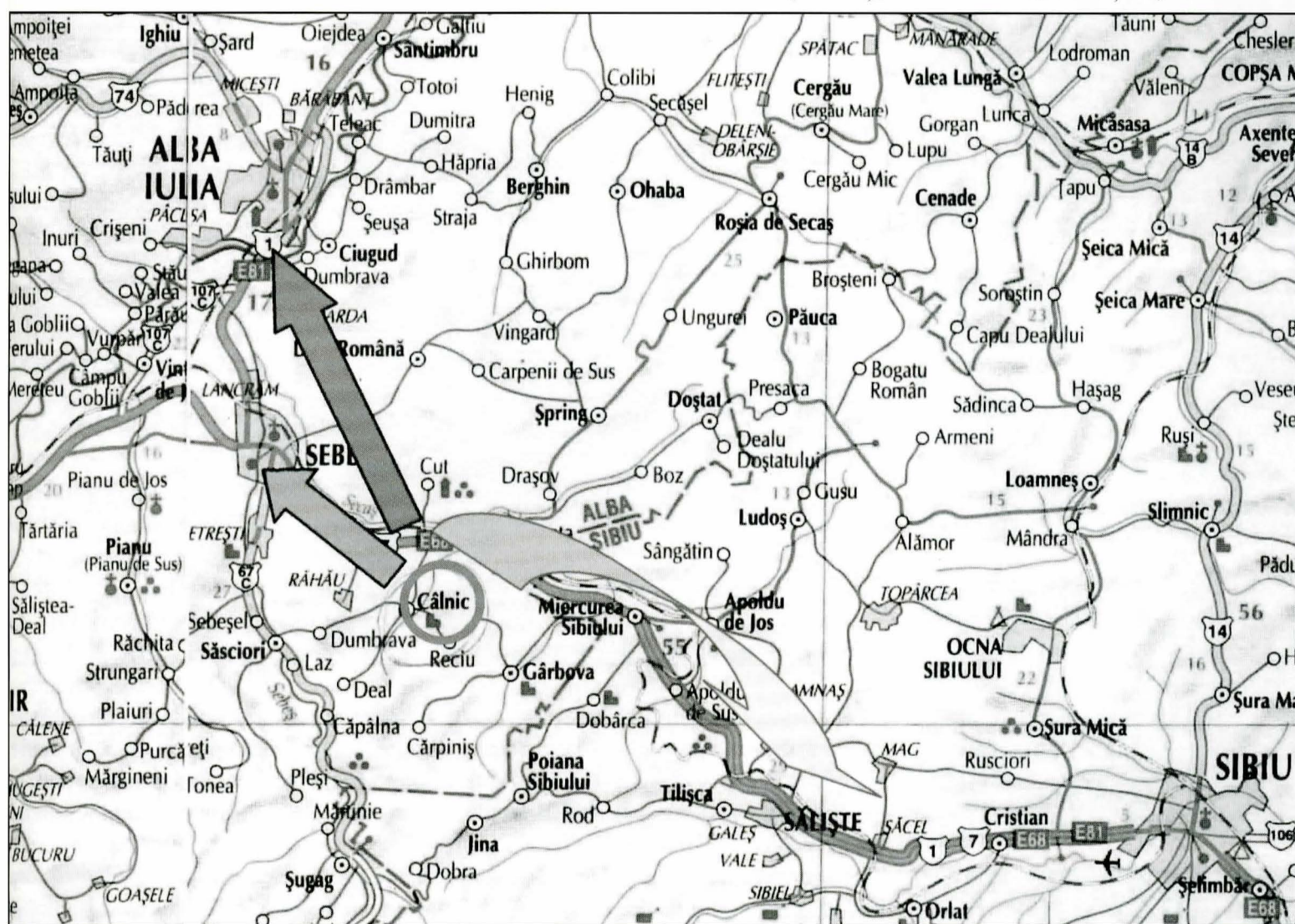
Localitatea de plecare: CISNĂDIE

Localitatea de sosire : CISNĂDIOARA

Obiective turistice / M.I. Datare : **Ansamblul bisericii evanghelice “Sf. Mihail”** sec. XII-XIII: Biserica evanghelică “Sf. Mihail” 1176-1223, Incintă fortificată sec. XIII, Turn exterior (est) – fragment sec. XIII, **Ansamblul rural “Centrul istoric”** sec. XVIII-XIX; **Biserica evanghelică** sec. XV (turn), 1764 (biserica)

Distanța (km.) : 5 km

ÎNTOARCERE LA CÂLNIC 63 km

BAZA CARTOGRAFICĂ „ROMÂNIA – ATLAS RUTIER ȘI TURISTIC” ED. KARPATIA 2004

TEME DE CERCETARE:

- ARHITECTURA ROMANICĂ, GOTICĂ TRANSILVĂNEANĂ
- EVOLUȚIA FENOMENULUI ARHITECTURAL ÎN SUD-VESTUL TRANSILVANIEI
- FORTIFICAȚII MEDIEVALE
- TIPOLOGIA CLĂDIRILOR DE CULT DIN ZONĂ
- STUDII ETNOGRAFICE - TRADIȚII, COSTUME

PREZENTARE GENERALĂ, POTENȚIAL CULTURAL - TURISTIC

PREJMER, jud. BRAȘOV

În 1999 înscrisă în Lista Patrimoniului Mondial la poziția 596 „Așezări rurale cu biserici fortificate din Transilvania”.

Localizare : 25°46'32" longitudine E, 45°43'21" latitudine N

ZONA ȘI AȘEZAREA

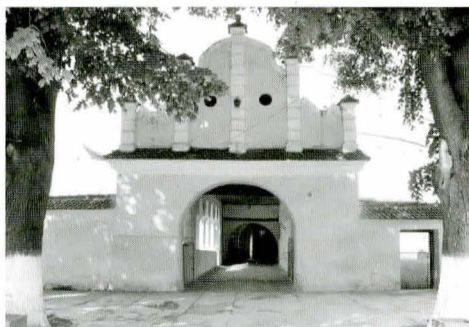
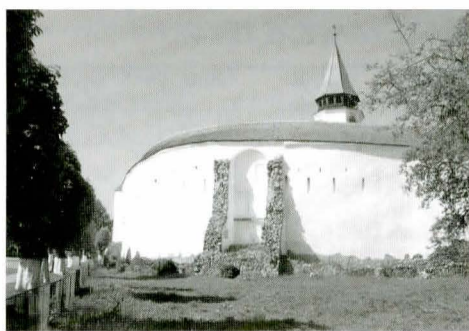
Satul este așezat în depresiunea Bârsei, într-o zonă plată, mlăștinoasă, la cca. 10 km nord de Munții Întorsurii, vârful Pilișca aflându-se pe fostul teritoriu al localității, la 5 km sud de valea Oltului. Are legături directe pe șosea și cale ferată, cu Brașov și Sf. Gheorghe și, prin pasul Buzău, cu teritoriile extracarpatice. Hotarele sunt elemente naturale dublate de pietre de hotar: pădure spre Hărman, Râul Negru și Oltul spre Chichiș și Băcel, Târlungul spre Teliu și drumul spre Săcele ca hotar spre Cărpiniș.

Ca structură, satul prezintă o rețea principală de ulițe axate pe direcția N-S (str. Nouă, str. Broaștei, str. Șt. L. Roth, str. Mare, str. Morii, str. Cenușii) și o uliță pe direcția E-V (str. Brașovului). O rețea secundară de ulicioare face legătura dintre străzile principale și piață.

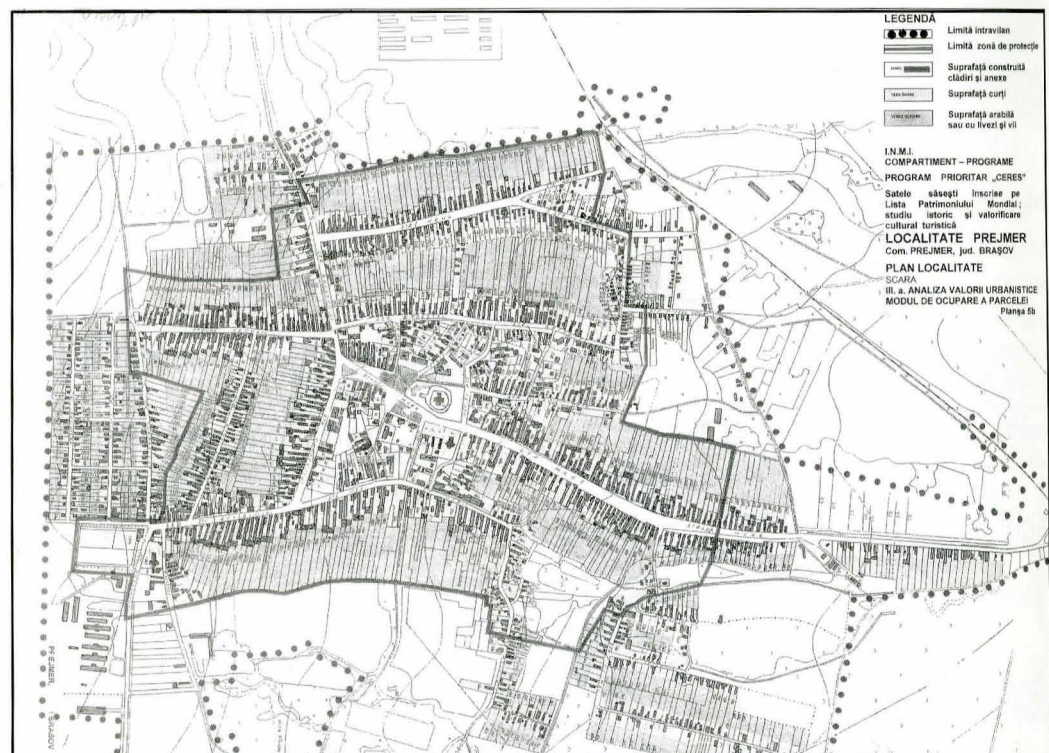
La sud de str. Brașovului pe direcția E-V se află str. Mihai Viteazu care se continuă spre est cu str. Pajiștei, constituind axul cartierului românesc.

Este o așezare compactă, cu parcelare istorică bine păstrată, - parcele de forme dreptunghiulare, cu lățimi de cca. 15 m și lungimi variind între 4 - 100 m. Fronturi continue, locuințe cu latura scurtă la frontul străzii. O particularitate o reprezintă canalele păstrate pe străzile Broaștei, Morii, locurile de clătit rufe pe străzile Izvoarelor și prelungirea străzii Cetății.

Centrul de greutate al așezării îl constituie piața. Forma inițială de dreptunghi axat N-S este identificabilă prin diferențierea dintre parcelele medievale regulate față de parcelele neregulate ale clădirilor ce formează laturile pieței actuale. La sf. sec. al XVIII-

le au fost ocupate laturile de NE, E și V ale pieței, între 1850-1875 fiind construite clădirile din partea de sud ale actualei piețe.

Construcția cea mai importantă a pieței este Biserica evanghelică, înconjurată de un puternic zid de apărare de formă ovală cu cinci turnuri decoșate, dublat de un zid de apărare completat în sec. XVI – XVII de barbacana ce proteja intrarea de sud, camere de provizii, locuință pentru preot, școală, fântâni, cimitir. Se constituie, astfel, cel mai puternic ansamblu fortificat din mediu rural din sud-estul Europei

Zona centrală, având construcții cu două niveluri cu siluete masive și decorații bogate, are un aspect aproape urban și este dominată de ansamblul format din biserica evanghelică și cetate.

Fronturile stradale sunt continue, ritmate de construcțiile amplasate la front pe parcele cu lățimi aproximativ egale.

În condițiile reliefului plat pe care se situează localitatea, silueta generală a acesteia este dată pe de o parte de fondul construit care generează o orizontală puternică având ca dominantă verticala turnului bisericii evanghelice, iar pe de altă parte de accentele reprezentate de elemente vegetale.

Satul era împărțit pe cartiere, pe criterii etnice, această împărțire fiind respectată până la începutul migrării masive a sașilor.

Cartierul săsesc se întindea pe ulițele Nouă, parțial „Cracul Izmenelor”, Cenușii, Broaștei, Lungă (actuala str. Mare), Morii, Gollnergasse (actuala porțiune dintre str. Morii și str. Pajiștei a str. Brașovului). Cartierul românesc, așezat inițial în jurul bisericii ortodoxe și pe actuale str. Mihai Viteazu, s-a extins în Grindul Morii Mare și Grindul Morii Mici la capătul de nord al str. Mari. Cartierul rromilor se afla la capătul de nord al str. Cracul Izmenelor

Față de nucleul satului s-au produs următoarele extinderi :

1779 – este deschisă ulița Nouă iar la scurt timp ulița Lungă, pe locul grădinilor de varză ale comunității.

La sf. sec. al XVIII-lea au fost ocupate laturile de NE, E și V ale pieței,

1830 – primele case în cartierul românesc de la sud

1850-1875 - au fost construite clădirile din partea de sud a actualei piețe.

mij. sec. al XIX-lea - este deschisă str. Ștefan Ludwig Roth, pe locul livezii parohiale evanghelice.

1920 – 1930 - localitatea se extinde la nord în Grindul Morii Mare (actualele str. Uzinei și Teiului) și Grindul Morii Mic (actualele str. Canalului și Pescăriei)

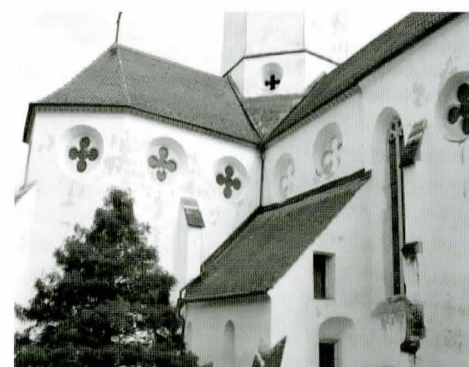
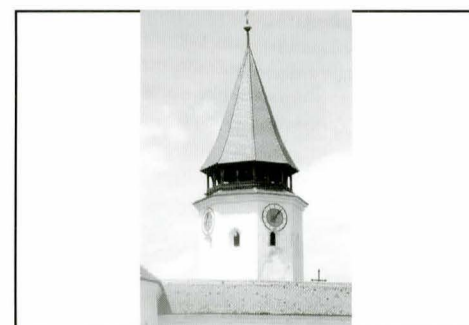
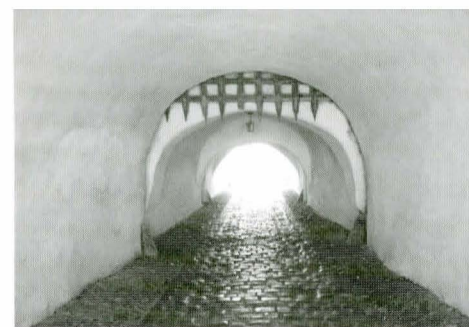
1925 – localitatea se extinde la nord, dincolo de Valea Țiganului

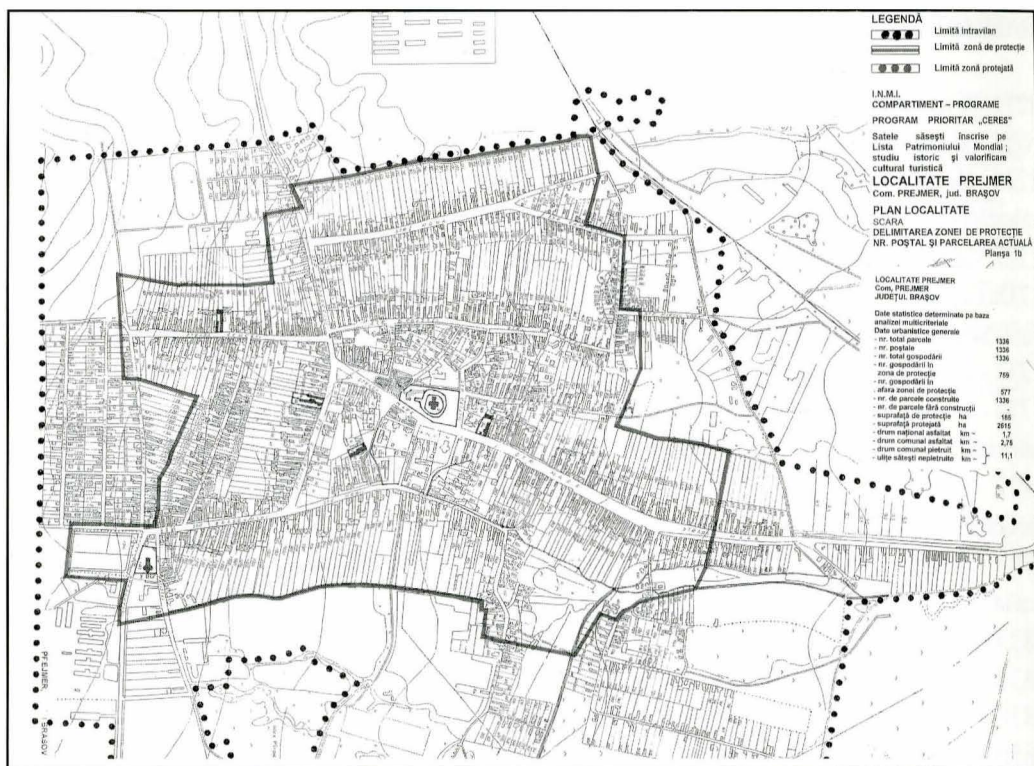
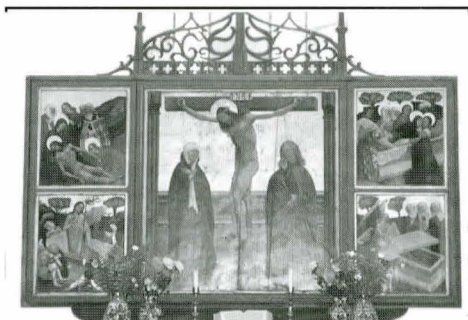
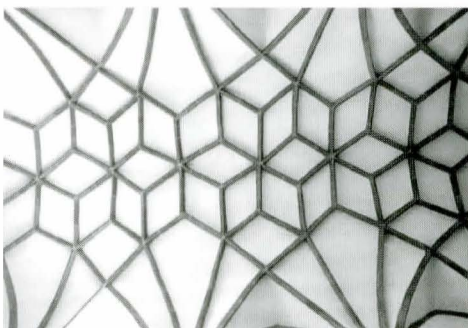
după 1960 - se construiesc majoritatea caselor din zona de sud în cartierul românesc

1211 - Prin actul de danie emis de regele Andrei II, Țara Bârsei, parte a Pământului regal, este donată cavalerilor teutoni
 1225 - După alungarea ordinului cavaleresc al teutonilor, localitatea trece sub patronajul călugărilor cistercieni de la mănăstirea Cârța
 1377 - trece sub jurisdicția Brașovului.
 1718 – epidemie de ciumă, mor 1781 locuitorii, 188 de gospodării rămân nelocuite.
 Jum. Sec al XVIII-lea obligativitatea folosirii pietrei și cărămizii la construcții.
 1753 – reșezarea hotarelor, Prejmerul pierde o parte din teritoriu în folosul Brașovului
 1774 – au fost vândute locuitorilor terenurile agricole de pe rândurile 6-10 a căror folosință se trăgea la sorti până la acea dată, fiind distrusă parcelarea istorică.
 1779 – este deschisă ulița Nouă iar la scurt timp ulița Lungă, pe locul grădinilor de varză ale comunității.
 1787 – menționarea cimitirului evanghelic pe actualul amplasament
 La sf. sec. al XVIII-lea au fost ocupate laturile de NE, E și V ale pieței,
 1825 – amenajarea șoselei spre Brașov
 1830 – primele case în cartierul românesc de la sud
 1838 – amenajarea drumului spre Teliu
 1850-1875 - au fost construite clădirile din partea de sud a actualei piețe.
 1854 – erau 328 case de piatră și 210 case de lemn
 mij. sec. al XIX-lea - este deschisă str. Ștefan Ludwig Roth, pe locul livezii parohiale evanghelice.
 1867 – amenajarea aleii cu castani din fața cetății
 1876 – amenajarea șoselei spre Buzău
 1878 – lucrări de desecare în fânețe
 1890 – 1892 introducerea telegrafului, construirea căii ferate spre Sf. Gheorghe și a gării.
 1905 – 1906 ample lucrări de desecare care au ca efect transformarea pajiștilor în teren arabil ca și apariția unei rețele de canale în vatra satului și pe trenurile mlăștinoase din jur.
 1920 – 1930 localitatea se extinde la nord în Grindul Morii Mare (actualele str. Uzinei și Teiului) și Grindul Morii Mic (actualele str. Canalului și Pescăriei)
 1925 – localitatea se extinde la nord, dincolo de Valea Țiganului
 1936 – se construiește școala de stat în zona de nord vest a pieții
 după 1960 se construiesc majoritatea caselor din zona de sud în cartierul românesc de coloniști strămutați în Prejmer în perioada 1945 – 1958, proveniți din Munții Întorsurii
 1999 înscrisă în Lista Patrimoniului Mondial la poziția 596 „Așezări rurale cu biserici fortificate din Transilvania”.

BISERICA

Închinată Sf. Cruci, în forma sa originală datează din 1250 – 1260; este printre primele exemple ale șantierului cistercian de la Cârța.
 După altă ipoteză, plecând de la dispoziția planimetrică de cruce greacă se poate presupune începerea lucrărilor în perioada prezenței cavalerilor teutoni în Țara Bârsei, deci o datare anterioară anului 1225.
 Colateralele aparțin primei perioade de construcție, a goticului timpuriu ca și cele două ferestre îngemănate, în arc frânt de pe latura estică a corului, ferestrele rotunde cu traforuri în patru lobi de la partea superioară și cornișa cu croșete.
 1461 - se construiește bolta careului, turnul octogonal și probabil scara de acces la turn.
 1511 – 1518 - se extinde brațul vestic, acesta devenind nava bisericii acoperită cu o boltă semicilindrică cu nervuri ceramice în plasă; se construiește tribuna de vest - pe o cheie de boltă este inscripția “1511” și monograme LBP.
 1753 - ample lucrări de reparații.
 1785 – 1788 - modificări la turn, care capătă aspectul actual.
 1801- renovarea bisericii, a fost reconstruită colaterala sud-vest
 1963 – 1970 - ample lucrări de restaurare prin Direcția Monumentelor Istorice

DATE STATISTICE PRIVIND FONDUL CONSTRUIT AL LOCALITĂȚII

Date urbanistice generale

- număr total de parcele 1336
- număr total numere poștale 1336
- număr total case (gospodării) 1336
- număr total case (gospodării) în zona de protecție 759
- număr de case (gospodării) în afara zonei de protecție 577
- număr de parcele construite 1336
- număr de parcele fără construcții -

În analiza efectuată privind gospodăriile s-au studiat un nr. de 756 de gospodării (clădiri) din care 686 în zona de protecție și 70 în afara zonei de protecției.

- suprafețe de protecție ha 185
- suprafețe protejate ha 2615

Monumente istorice înscrise în LMI

- nr. poștale 10 (str. Mare nr. 2, nr. 8 -10, nr. 566 (586), str. Pompierilor(9) nr. 13, str. Cenușii (9) n. 105, str. Pajiștei 1043, str. Brașovului (Pietrei) nr. 56, 57,)
- număr de poziții din LMI poz. 15

713	BV-II-s-A-11744	Situl rural Prejmer	sec. XIII-XIX
714	BV-II-a-A-11745	Ansamblul bisericii evanghelice fortificate	sec. XIII-XIX
715	BV-II-m-A-11745.01	Biserica evanghelică	înc. sec. XIII-sec. XVI
716	BV-II-m-A-11745.02	Incintă interioară, cu patru turnuri, acces fortificat și camere pentru provizii	sec. XV-XVI
717	BV-II-m-A-11745.03	Incintă exterioară	sec. XVI
718	BV-II-m-A-11745.04	Barbacană (curtea primăriei), cu camere de provizii, anexe	sec. XVI-XVII
719	BV-II-m-A-11745.05	Zwinger (curtea brutarilor),anexe	sec. XVIII
720	BV-II-m-A-11745.06	Galerie cu arcade	1856
721	BV-II-m-A-11746	Școala confesională evanghelică, azi școală generală	1846-1848
722	BV-II-m-B-11747	Casă	sec. XVIII
723	BV-II-m-A-11748	Casă	1777, ref. înc. sec. XX
724	BV-II-m-B-11749	Casă	sec. XIX
725	BV-II-m-A-11750	Biserica “Sf. Apostoli Petru și Pavel”	1791
726	BV-II-m-B-11751	Casă	1830, 1929
727	BV-II-m-B-11752	Casă	sec. XVIII-înc.sec. XIX
Total nr. 10 (din 759) – 1,32%			

I. Valoarea clădirilor determinată pe baza criteriilor istoric și arhitectural

Rezultatul analizei

- număr de case de valoare istorică și arhitecturală	
- monumente istorice înscrise în LMI (nr. poștal)	- 10 (759)
- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală deosebită propuse pentru clasare	- 129 (759)
- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală importantă	- 218 (759)
- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală medie	- 151 (759)
Total clădiri de valoare istorică și arhitecturală din care în zona de protecție	508 - 66,93%

II. Valoarea clădirilor determinată pe baza criteriului urbanistic

Rezultatul analizei valorii urbanistice

a. Starea generală a clădirilor

- clădiri în stare de conservare bună	-324(756)- 2,85%
- clădiri în stare de conservare medie	-313(756)-41,40%
- clădiri în stare de conservare satisfăcătoare	-111(756)-14,68%
- clădiri în stare de conservare precară	- 8 (756) -1,06 %
Total clădiri analizate	756 (756) -100%

b. Funcțiunea clădirilor (actuală)

- clădiri cu funcțiuni publice social – culturale	-19 (1336) -1,42%
- clădiri cu funcțiune servicii comerț, pensiuni	- 37 (1336)-2,31%
- clădiri cu funcțiuni agrare	- 9 (1336)- 0,67%
- clădiri cu funcțiune de locuire	-1305(1336) 97,68%

c. Starea drumurilor și circulația

Fig.15. Prejmer

- drum național asfaltat DN 10	km ~ 1,7
- drum comunal asfaltat	km ~ 2,75
- drum comunal pietruit	km - 11,1

d. Starea infrastructurii tehnico-edilitare

Fig.16. Prejmer

- rețea alimentară cu apă	parțial
- rețea canalizare	parțial
- rețea de alimentare cu gaze	parțial
- rețea electrică de alimentare	există rețea aeriană și post trafo
- rețea de iluminat public	există rețea aeriană il. public
- rețea de telefonie	există rețea aeriană telefonie
- rețea de salubritate	
inexistentă	

ANALIZA MULTICRITERIALA PRIVIND VALOAREA CLADIRILOR

Rezultatul analizei valorii clădirilor prin suprapunerea criteriilor istoric, arhitectural, urbanistic, memorialistic.

Pentru stabilirea valorii clădirilor s-au avut în vedere în principal criteriile:

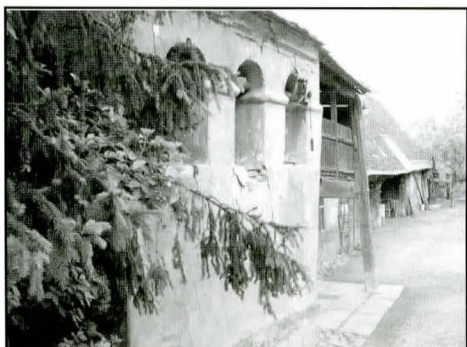
- istoric
- arhitectural
- urbanistic
- memorialistic

Analiza valorii din punct de vedere istoric s-a făcut pe baza datelor culese la fața locului, precum și studiilor, documentațiilor din arhivă.

Analiza valorii d.p.d.v. arhitectural s-a efectuat avându-se în vedere structura planimetrică, dispoziția volumetrică, morfologia arhitecturală și prezența elementelor decorative, etc.

Rezultatul analizei valorice a clădirilor este următorul:

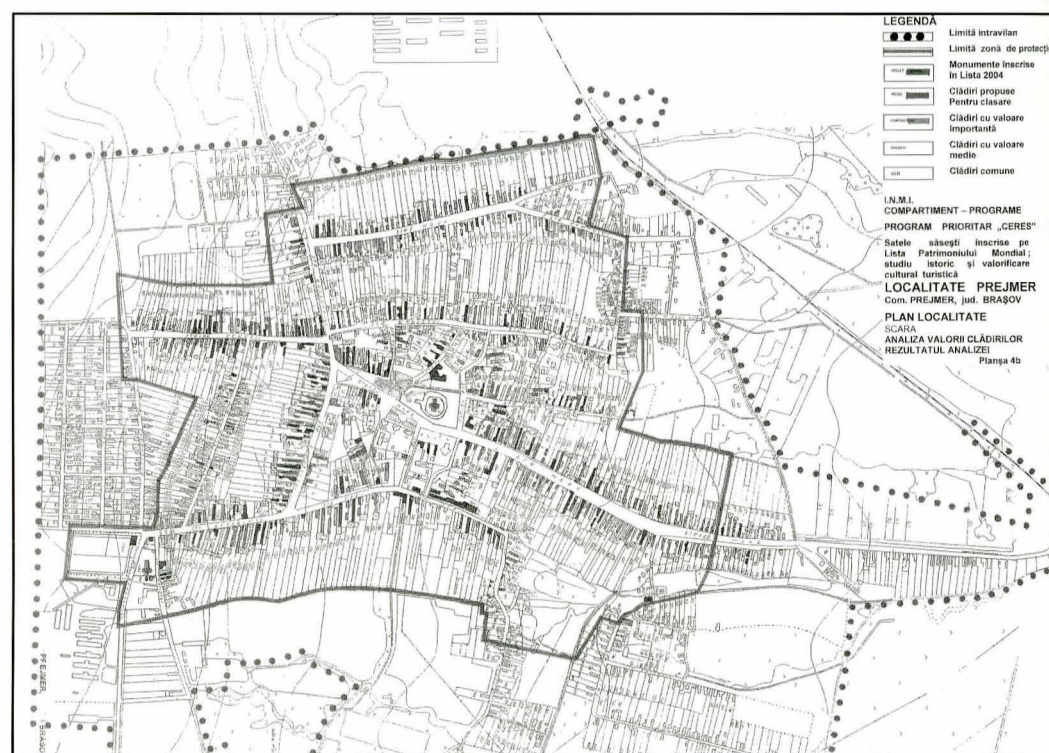
A. Clădiri înscrise pe Lista Monumentelor Istorice

Poziție LMI Numere 10 (din 756) – 1,32%

B. Clădiri civile și agrar industriale de valoare arhitecturală importantă

nr. 1, 4, 5, 6, 14, 17, 20, 38, 42, 44, 48, 50, 54, 59, 60, 63, 65, 66, 67, 69, 72, 74, 76, 94, 100, 101, 103, 104, 112, 115, 119, 123, 124, 130, 133, 165, 167, 171, 175, 183, 192, 196, 202, 267, 272, 279, 285, 295, 296, 307, 308, 315, 324, 326, 327, 330, 333, 342, 349, 352, 360, 364, 464, 475, 483, 496, 497, 501, 502, 503, 510, 511, 512, 514, 530, 548, 550, 552, 563, 564, 565B, 568, 572, 574, 577, 583, 585, 597, 610, 613, 694, 705, 852, 856, 866, 867, 870, 873, 885, 889, 895, 971, 975, 976, 982, 983, 984, 990, 992, 998, 1002, 1004, 1005, 1012, 1015, 1019, 1023, 1024, 1025, 1036, 1044, 1045, 1259, 1281, 1289, 1291, 1294, 1295, 1300, 1306, 1309

Total 129 (din 756) – 17,06%

C. Clădiri cu valoare arhitecturală medie

nr. 7, 11, 15, 18, 19, 21, 24, 25, 28, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 49, 51, 52, 53, 55, 58, 61, 62, 64, 68, 71, 75, 78, 79, 80, 81, 83, 89, 92, 93, 96, 99, 102, 108, 109, 110, 111, 113, 118, 120, 121, 122, 126, 128, 129, 131, 132, 166, 168, 172, 173, 174, 177, 178, 180, 181, 184, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 198, 204, 205, 206, 230, 283, 284, 286, 287, 288, 290, 297, 298, 299, 300, 303, 304, 305, 310, 314, 317, 325, 344, 350, 351, 355, 356, 460, 461, 462, 463, 469, 476, 481, 482, 487, 495, 500, 504, 506, 507, 513, 519, 522, 524, 525, 526, 529, 531, 542, 546, 547, 549, 551, 554, 567, 569, 570, 573, 575, 576, 578, 582, 586, 590, 592, 593, 600, 601, 603, 606, 607, 608, 611, 612, 697, 702, 703, 706, 707, 708, 709, 730, 854, 857, 859, 861, 864, 869, 872, 876, 877, 878, 880, 883, 887, 888, 890, 891, 892, 893, 894, 905, 906, 907, 909, 910, 911, 966, 967, 969, 970, 972, 973, 981, 987, 989, 991, 993, 994, 995, 996, 1001, 1007, 1008, 1009, 1010, 1014, 1042, 1226, 1227, 1234, 1240, 1249, 1257, 1263, 1267, 1270, 1271, 1288, 1290, 1292, 1293, 1299, 1301, 1304, 1307, 1310

Total 218 (din 756) – 28,84%

D. Clădiri ce păstrează unele elemente de valoare arhitecturală

nr. 3, 12, 22, 26, 27, 46, 73, 77, 84, 90, 91, 95, 97, 98, 106, 127, 170, 176, 179, 187, 194, 199, 200, 226, 227, 229, 234, 235, 236, 273, 274, 277, 278, 291, 301, 302, 306, 309, 316, 328, 332, 341, 354, 363, 454, 455, 456, 472, 477, 480, 484, 486, 493, 498, 499, 505, 510, 520, 521, 527, 528, 532, 533A, 534, 537A, 543, 544, 545, 571, 579, 586, 587, 588, 589, 591,, 594, 595, 596, 599, 602, 604, 605, 696, 698, 701, 704, 714,

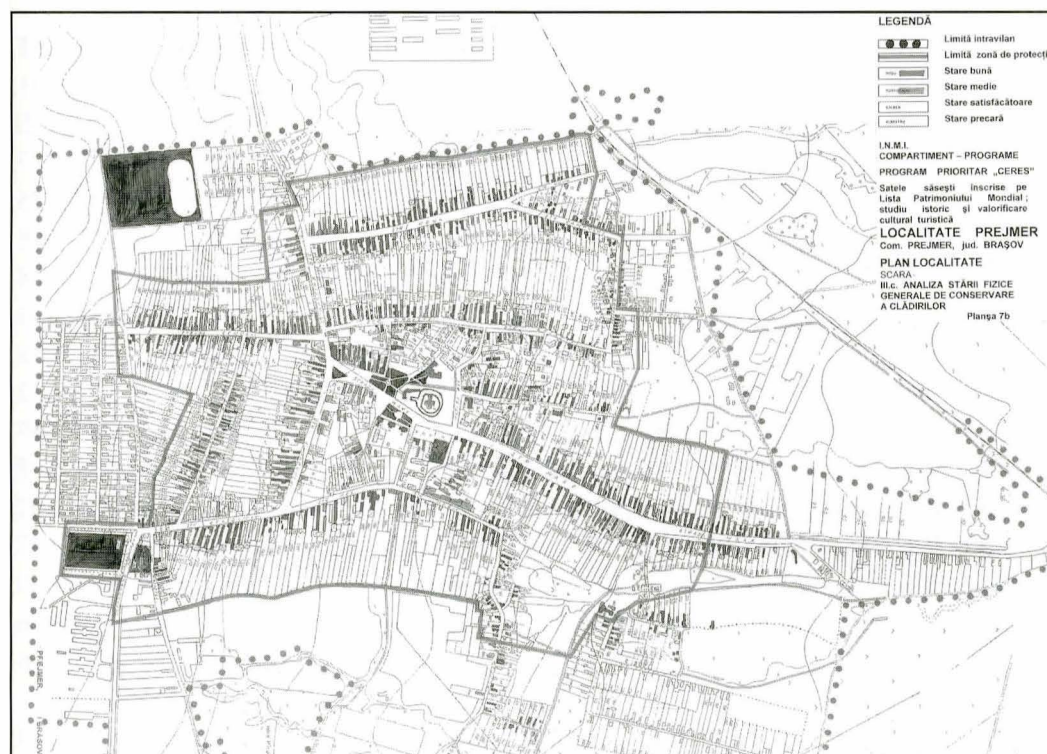
715, 718, 719, 720, 724, 725, 731, 732, 851, 853, 858, 860, 862, 863, 865, 871, 874, 875, 879, 881, 882, 884, 886, 896, 900, 901, 902, 904, 924, 968, 973, 988, 997, 999, 1003, 1006, 1011, 1013, 1035, 1037, 1039, 1228, 1230, 1231, 1235, 1236, 1239, 1242, 1250, 1251, 1255, 1260, 1262, 1264, 1271, 1272, 1273, 1274, 1278, 1285, 1296, 1298, 1302, 1305

Total 151 (din 756) -19,97 %

Total clădiri de valoare arhitecturală 508 (din 756) – 67,20%

E.Clădiri comune

nr. 16, 23, 29, 30, 31, 36, 67A, 70, 85, 86, 87, 88, 107, 114, 116, 117, 135, 169, 182, 193, 195, 197, 201, 203, 2228, 232, 233, 237, 238, 268, 269, 270, 271, 275, 276, 280, 281, 282, 289, 292, 293, 294, 311, 312, 313, 319 – 323, 329, 331, 334 – 340, 343, 345 – 348, 353, 357, 358, 359, 361, 362, 457, 458, 459, 465, 466, 467, 468, 470, 471, 473, 474, 475,

ANALIZA STĂRII FIZICE GENERALE DE CONSERVARE

Analiza s-a făcut pe baza informațiilor luate pe teren și înscrise în fișe de evidență și în planurile de urbanism pentru fiecare clădire în parte,

S-au analizat diferitele componente structurale și finisajele clădirilor, precum și modul de afectare al stării datorită umidității,

Determinarea valorizării fiecărei clădiri s-a concretizat în 4 grade de apreciere a stării fizice generale urmând ca ulterior să se aprofundeze fiecare element structural și decorativ în parte,

Cele 4 grade de apreciere a stării fizice generale sunt:

- a. Stare proastă (colaps)
- a. Stare satisfăcătoare
- b. Stare medie
- c. Stare bună și foarte bună

Cercetarea a avut în vedere starea de conservare structurală a zidăriei, învelitorii și șarpantei, a tencuielilor și finisajelor interioare și exterioare a tâmplăriei și elementelor decorative,

Au fost analizate un număr total de 756 gospodării din totalul de 1356, iar din cele 759 gospodării aflate în zona de protecție au fost analizate 686 ; din cele 577 gospodării aflate în afara zonei de protecție s-au analizat 70 de gospodării.

Rezultatul analizei preliminare se sintetizează în următoarele:

a. clădiri în stare proastă (precară) de conservare

Total 8 (din 756) - 1,06 %

b. clădiri în stare satisfăcătoare de conservare

nr, 4, 12, 14, 31, 32, 37, 39, 47, 49, 50, 51, 56, 59, 60, 64, 65, 69, 71, 72, 74, 76, 83, 85, 100, 101, 104, 108, 109, 111, 112, 115, 118, 123, 175, 192, 205, 260, 284, 286, 295, 315, 330, 331, 347, 354, 355, 356, 358, 360, 378, 380, 381, 382, 383, 384, 388, 389, 391, 394, 394A, 395, 474, 481, 482, 485A, 506, 510, 511, 512, 513, 525, 526, 527, 528, 535, 539, 541, 552, 560, 561, 562, 563, 564, 569, 570, 575, 590, 694, 696, 705, 708, 710, 715, 721, 730, 852, 853, 905, 909, 918, 928, 970, 972, 987, 989, 990, 991, 998, 1003, 1004, 1005

Total 111 (din 756) -14,68%

c. clădiri în stare medie de conservare

nr, 5, 8, 9,10,11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30, 33, 35, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 48, 51, 52, 55, 57, 59, 63, 64, 66, 68, 69, 71, 72, 73, 75, 79, 82, 87, 90, 91, 92, 95, 96, 97, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 109, 110, 11, 115, 116, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 126, 128, 129, 130, 131, 132,165, 166, 167, 168, 170, 171, 177, 180, 181, 184, 190, 200, 201, 202, 203, 204, 211, 212, 213, 221, 223A, 224, 225, 226, 231, 232, 234, 235, 236, 238, 239, 244, 259, 272, 275, 278, 281, 283, 285, 292, 293, 294, 297, 303, 304, 317, 319, 320, 324, 325, 327, 331, 332, 333, 334, 338, 345, 347, 349, 351, 352, 357, 359, 367, 386, 387, 387A, 389A, 392, 393, 394, 396, 454, 463, 464, 465, 467, 468, 476, 477, 480, 483, 484, 485, 487, 488, 489, 490, 492, 494,496, 497, 498, 499, 502, 504, 507, 519, 520, 524, 529, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 540, 544, 545, 546, 548, 550, 553, 554, 558, 560, 567, 572, 573,574, 577, 578, 579, 580, 582, 583, 584, 586, 587, 589, 592, 594, 595, 597, 598, 6010, 603, 606, 608, 612, 613, 616, 620, 621,692, 703, 704, 706, 707, 709, 718, 719, 722A, 724, 725, 732, 7333, 734, 735, 736, 850, 85, 854, 856, 857, 864, 865, 866, 868, 871, 872, 873, 876, 877, 878, 880, 883, 884, 886, 887, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 906, 907, 911, 915, 916, 919, 923, 927, 937, 944, 946, 950, 954, 956, 957, 958, 959, 967, 968, 973, 976, 982, 983, 984, 985, 994, 996, 1008, 1012, 1014, 1018, 1227, 1233, 1236, 1237, 1243, 1245, 1250, 1252, 1251, 1256, 1258, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1272A, 1273, 1275, 1276, 1279, 1280, 1282, 1283, 1284, 1292, 1301, 1302, 1303

Total 313 (din 756) – 41,40 %

d. clădiri în stare bună și foarte bună de conservare

nr, 1, 2, 6, 8, 12, 25, 26, 27,29, 31, 33, 34, 35, 38, 41, 46, 53, 58, 61, 62, 67, 67A, 70, 77,78, 80, 81, 84, 86, 88, 93, 94, 98, 99, 107, 113, 114, 116, 117, 119, 120, 125, 127, 169, 172, 174, 176, 178, 179, 182, 183,185, 186, 187, 188, 189, 191, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 206, 207, 208, 209, 210, 221A, 223, 223A, 227, 229, 230, 233, 237, 258, 259, 262, 263, 264, 265, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 274, 277, 279, 282, 287, 288, 289, 290, 291, 298, 299, 300, 301, 302, 305, 306, 308, 309, 310, 312, 313, 314, 316, 318, 321, 322, 323, 326, 328, 329, 335, 336, 337, 339, 341, 343, 346, 348, 349, 353, 365, 368, 369, 381, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 462, 466, 466A, 470, 471, 472, 478, 478A, 483, 484, 486, 487, 488, 491, 493, 495, 496, 500, 501, 503, 508, 520, 521, 523, 524, 526, 529, 530, 531, 537A, 538, 542, 547, 549, 551, 553A, 553D, 555, 556, 559B, 559D, 562, 565A, 571, 576, 580, 581, 585, 587, 588, 589, 591, 593, 596, 600, 602, 604, 605, 607, 609, 610, 611, 614, 615, 617, 618, 619, 679, 685, 691, 693, 695, 697, 698, 699, 701, 712, 714, 716, 717, 720, 722, 724A, 726, 734, 848, 849, 850, 855, 856, 857, 858, 859, 861, 863, 869, 870, 874, 875, 879, 881, 882, 885, 888, 889, 897, 898, 906,

907, 908, 912, 916, 917, 929, 930, 933, 934, 936, 939, 940, 941, 942, 948, 949, 953, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 969, 971, 974, 975, 980, 981, 985, 986, 988, 992, 995, 997, 999, 1000, 1002, 1003, 1007, 1009, 1010, 1011, 1013, 1016, 1023, 1024, 1024A, 1026 - 1043, 1219, 1221, 1225, 1226, 1238, 1239, 1242, 1246, 1253, 1268, 1270, 1271, 1278,

Total 324 (din 756) - 42,85%

FUNCTIONALITATEA CLADIRILOR

a. clădiri cu funcțiuni publice social culturale

nr. 1 – Școală generală / 2 – Cetate / 3 – Biserica ortodoxă
8, 9, 10, Școala (fostă confesională) / 10 - Grădiniță / 17 – Pompieri / 19 – Club
22 – Punct sanitar / 37- Biserică catolică / 565A - Policlinică / 565B - Primărie
868 - Poliție / 889 – SC Electrica / 923 – Biserică / 1043 – Biserica ortodoxă
1045 – Cimitirul evanghelic

Total 19 clădiri (din 1336) – 1,42%

b. clădiri cu funcțiuni comerciale și servicii

nr. 18 – CEC + locuință / 20 – Magazin + locuință / 28 – Magazin + locuință
35 – Bar, magazin + locuință / 45 - Magazin + locuință / 46 - Magazin + locuință
62 – S.C. + locuință / 63- Farmacie + locuință / 64 - Magazin + locuință
67A – Florărie / 75 – SC + locuință / 98 - Magazin + locuință / 102 – Colectare
lapte + locuință / 115 – Agenție turistică + locuință / 119 - Magazin + locuință
127 – Farmacie + locuință / 133 - Magazin + locuință / 166 - Magazin + locuință
167 - Magazin + locuință / 233 - Magazin + locuință / 495 – Restaurant / 509 – Magazin
531 – Locuință + magazin / 536 - Locuință + magazin / 561 - Locuință + magazin
567 - Locuință + magazin / 578 - Locuință + magazin / 598 - Locuință + magazin
862 – Locuință - Pensiune ANTREC / 865 – Locuință – Pensiune ANTREC +
Fitness / 875 – Locuință + Pensiune ANTREC / 876 - Locuință + magazin
888 – Locuință + Cabinet medical / 1027 – Cărciumă / 1044 – SRL + Locuință
1310 – Locuință + baie publică

Total 37numere (din 1336) – 2,31%

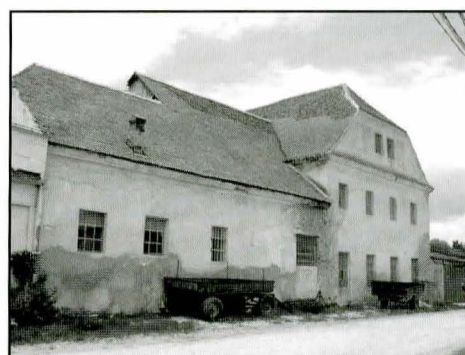
c. clădiri cu funcțiuni agrar industriale

nr. 24 – Post trafo / 47 – Atelier mecanic / 543 – Atelier / 710 – Firmă producție bolțari
852 – Centrală electrică / 894 – Fabrică / 895 – Fabrică / 1004 – Brutărie
1309 - Fabrică

Total 9 numere (din 1336) -0,67 %

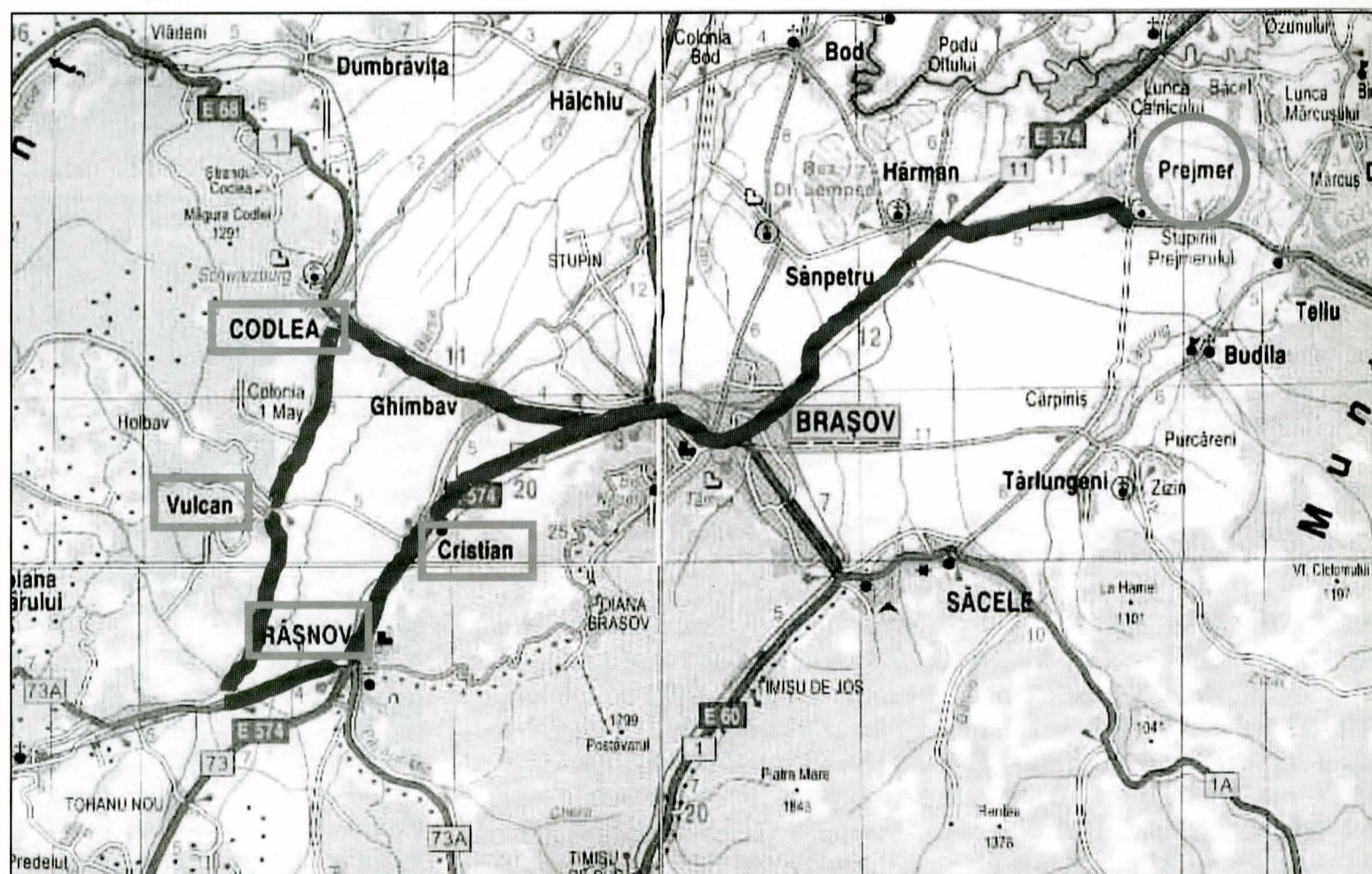
d. clădiri cu funcțiuni de locuire - Restul clădirilor

Notă: Unele clădiri având funcțiuni social-culturale, servicii comerț, au și funcțiunea de locuire

TRASEUL I: PREJMER – CRISTIAN – RÂȘNOV – VULCAN – CODLEA – PREJMER

total traseu 88 km

BAZA CARTOGRAFICĂ „ROMÂNIA – ATLAS RUTIER ȘI TURISTIC” ED. KARPATIA 2004

Localitatea de plecare: PREJMER

Localitatea de sosire : CRISTIAN (KERESZTENYFALVA–m, NEUSTADT-BURZENLAND, NEUSTADT-g, NORCHT, NAERST-s)

Obiective turistice / M.I. Date : Biserica fortificată , de tip bazilical cu trei nave și turn vestic, sec. XIII, cu posibila contribuție a călugărilor cistercieni, refăcută 1839 în stil neoclasic. Sec. XV-XVII se dezvoltă cetatea țărănească dimprejurul bisericii, ridicată de comunitatea sașilor din localitate

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) - Situl arheologic de la Cristian, punct “Dealul Bachel”, Hallstadt; **Situl arheologic de la Cristian**, str. Gării, Epoca romană, Epoca dacică, -STEJARII DE LA CRISTIAN - La est de comuna Cristian - la 10km de la Brașov se găsește o frumoasă pădure de stejari declarați monument al naturii datorită aspectului lor și vârste apreciabile (peste 400 ani).

Acces: DN 73 de la Predeal 25 km

Distanța (km.) : 35 km

Localitatea de plecare CRISTIAN

Localitatea de sosire : RÂȘNOV (RUJA, RUJE, RAJNOV-r, BARCAROZSNYO, ROZSNYO-m, ROSENAU IN BURZENLAND-g, RISENAU, RUSNA, RIZNA, RUZNA-s)

Anul atestării documentare/ Vechea organizare Administrativă : Veche așezare săsească citată ca oraș –ROSENAU în 1427

Obiective turistice / M.I. Date :

Biserica evanghelică Sf. Matia—construcție de tip bazilical, sec. XIII-XVIII, frumoasă pictură (1500) în cor, de factură renașcentistă, întregul ansamblu al bisericii cu zidul de incintă; **Biserica Ortodoxă Sf. Nicolae** - o prima ctitorie a Basarabilor în Transilvania din anul 1384, cu pronaos și clopotniță adăugate în 1773; **Cetatea Râșnovului** atestată documentar în 1231 (scrisoarea Papei Grigore XI), construită de Ordinul Cavalerilor Teutoni inițial din lemn, înconjurată de șanțuri, ulterior înlocuită de cetatea țărănească cu zidărie

din piatră și cărămidă

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)

Castrul roman Cumidava "Grădiștea", "La Cetate" sec. II - III epoca romană

Situl arheologic de la Râșnov "Dealul Cetății" ("Grădina Cetății") sec. III a. Chr. – Sec. I p. Chr.

Ansamblul "Str. Ion Luca Caragiale" sec. XVIII-XIX, Ansamblul "Str. Cetății" Str. Cetății, str. Șoimului sec. XVIII-XIX

Ansamblul "Str. Florilor" Str. Florilor, sec. XVIII-XIX, Ansamblul "Pe Dobrice" Str. Horea, str. Cloșca, str. Crișan, sec. XVIII-XIX, Ansamblul "Piața Unirii" Piața Unirii, nr. 1-22 sec. XVIII-XIX, Ansamblul "Str. Ion Creangă" Str. Creangă Ion, ambele laturi sec. XVIII-XIX

Ștrand în cadru natural

Distanța (km.) : 5 km

Localitatea de plecare RÂȘNOV

Localitatea de sosire : VULCAN (SZASZVULKANY, VOLCANY-m, WOLKENDORF-g, WULKENDREF-s)

Obiective turistice / M.I. Datate : Biserica evanghelică fortificată construită de comunitatea sașilor din localitate, sec. XV-XVII

Distanța (km.) : 11 km

Localitatea de plecare VULCAN

Localitatea de sosire : CODLEA (FEKETEHALOM, FEKETEHEGY-m, ZEIDEN, SCHWARZBERG, SCHWARZHUGEL-g, TSADN-s)

Anul atestării documentare / Vechea organizare Administrativă :

Veche așezare romano-slava, în apropierea căreia Ordinul Cavalerilor Teutoni ridică în sec. XIII cetatea Schwarzburg de interes strategic, ceea ce determină stabilirea sediului voievodului Transilvaniei, în 1267, la Codlea.

Centru meșteșugăresc important, cu 15 bresle, înc. din sec. XIII, cu responsabilități în ridicarea fortificațiilor ce înconjoară biserica evanghelică și în apărarea localității.

1950- declarat oraș

2000 - municipiu

Obiective turistice / M.I. Datate : Situl arheologic de la Codlea "**Măgura Codlei**" **sec. X - XIII**, Fortificația medievală "**Măgura Codlei**" **sec. X - XIII Epoca medievală**; Așezare dacică fortificată "**Măgura Codlei**" **sec. I a. Chr. - I p. Chr.**; Ansamblul urban "**Centrul istoric**" **sec. XVIII – XIX**; Casa Iacob Moise **1857**; Ansamblul bisericii evanghelice fortificate **sec. XIII-XIX**; Primărie **1829**

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) Complexul Turistic Codlea –pentru Măgura Codlei și Munții Perșani, Vârful Măgura Codlei- 1292 m

Distanța (km.) : 8 km

Localitatea de plecare CODLEA

Localitatea de sosire : PREJMER (PRAZSMAR-m, TARTLAU, TARTLEN, TORTALEN-g, TORTELN-s)

Anul atestării documentare / Vechea organizare administrativă

1211- așezările săsești din Țara Bârsei, printre care și PREJMERUL, sunt donate Ordinului Cavalerilor Teutoni

1225 – intră sub patronajul călugărilor cistercieni de la mănăstirea Cârța

1377 – trece sub jurisdicția Brașovului, cu statut de târg medieval (Marktleken)

1552- este atestată împrejmuirea de zid a satului, cu 5 porți, ca fortificație secundară ce dublează incinta bisericii începutul sec. XVIII - se pierde funcția defensivă a bisericii fortificate

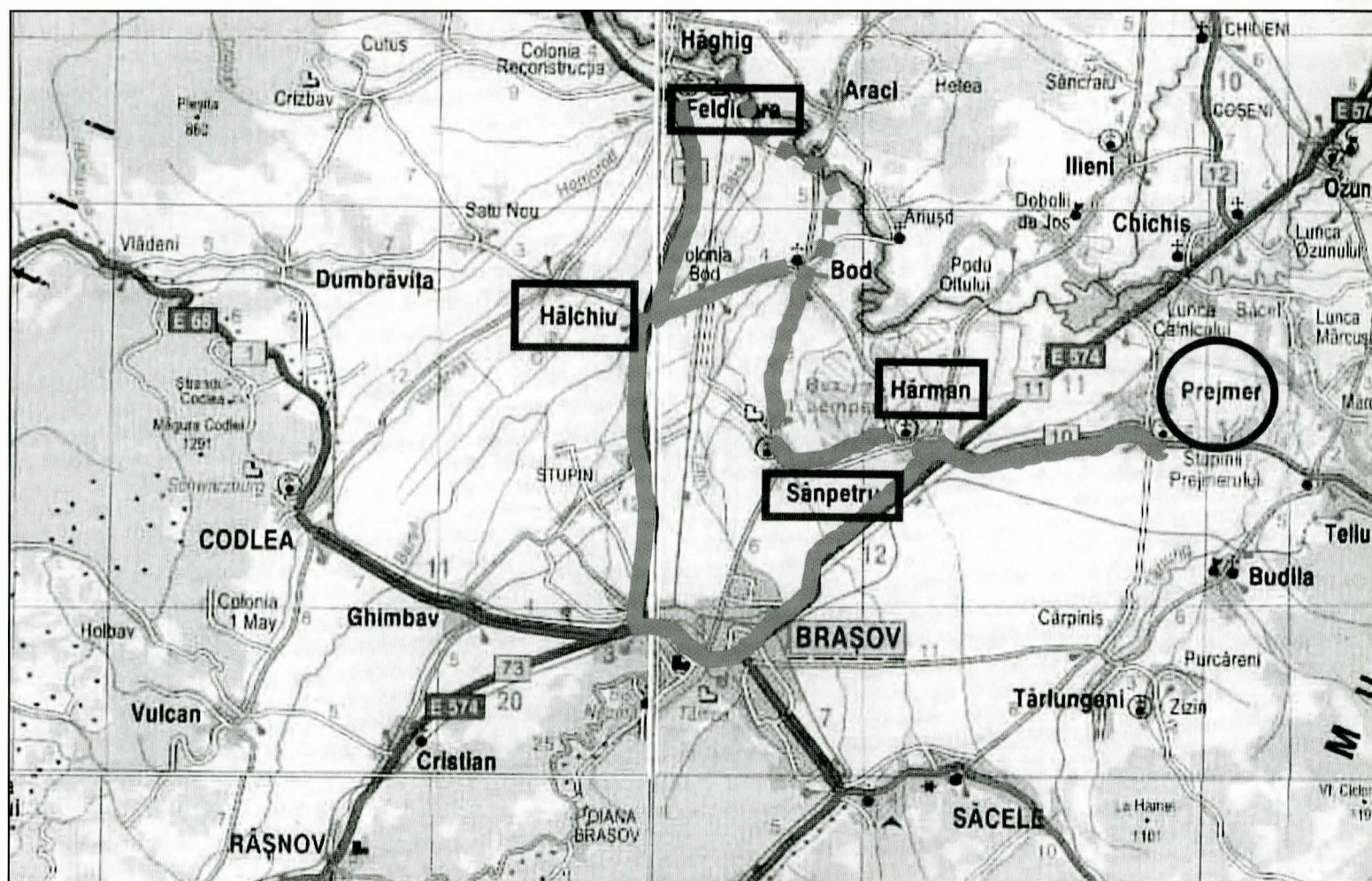
Obiective turistice / M.I. Datate : Situl rural Prejmer **sec. XIII-XIX**; Ansamblul bisericii evanghelice fortificate **sec. XIII-XIX**; Școala confesională evanghelică **1846-1848**; Biserica "Sf. Apostoli Petru și Pavel" **1791**

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) PASTRAVARIA SC BLAPIS SA, str. Pescăriei nr. 1311

Rezervația naturală PREJMER, cu mlaștina eutrofă și pădure de stejar

Distanța (km.) : 29 km

TRASEUL II: PREJMER – HĂRMAN – SÂNPETRU – FELDIOARA – HĂLCHIU – PREJMER
total traseu 57 km

BAZA CARTOGRAFICĂ „ROMÂNIA – ATLAS RUTIER ȘI TURISTIC” ED. KARPATIA 2004

Localitatea de plecare PREJMER

Localitatea de sosire : HĂRMAN (HONIGBERG, SZASZHERMANY)

Anul atestării documentare/ Vechea organizare administrativă : 1240 – actul de donație al regelui Ungariei Bela al IV-lea; 1377- locuitorii comunei se obligă să trimită Brașovului oameni cu arme, în caz de atac; 1484 - așezarea este amintită ca VILLA REGALIS HERMAN; 1593, 1718- incendii devastatoare; început sec. XIX - fără rol important în zonă

Obiective turistice/ M.I. Date Ansamblul bisericii evanghelice fortificate **sec. XIII - XVIII**

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) : Rezervația naturală Mlaștina Hărman

Distanța (km.) : 7 km

Localitatea de plecare HĂRMAN

Localitatea de sosire : SÂNPETRU (PETERSDORF, BARCASZENTPETER)

Obiective turistice/ M.I. Date : - Ansamblul bisericii evanghelice fortificate **sec. XIII-XIX**. Construcția cetății a fost începută de cavalerii teutoni în timpul șederii lor în Țara Bârsei (1211-1225), fiind completată de călugării de la mănăstirea Cârța (sec. XIII). Biserica reconstruită sec. XIX; Biserica “Sf. Nicolae” 1781

Distanța (km.) : 4 km

Localitatea de plecare SÂNPETRU (PETERSDORF, BARCASZENTPETER)

Localitatea de sosire : FELDIOARA (FOLDVAR, MARIENBURG)

Anul atestării documentare/ Vechea organizare administrativă : 1211 – 1225 reședință a cavalerilor teutoni

Obiective turistice/ M.I. Date : Cetatea Feldioarei, **sec. XIII-XV**; Biserica “Sf. Ioan Botezătorul”, **1788**; Ansamblul bisericii evanghelice, **sec. XIII-XV** **sXIII-XIX**

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) Situl arheologic de la Feldioara, punct “Cetățeaua” sec. II – III; Monumentul prizonierilor ruși și maghiari, în memoria celor reținuți în lagărul de concentrare din 1944

Distanța (km.) : 20 KM

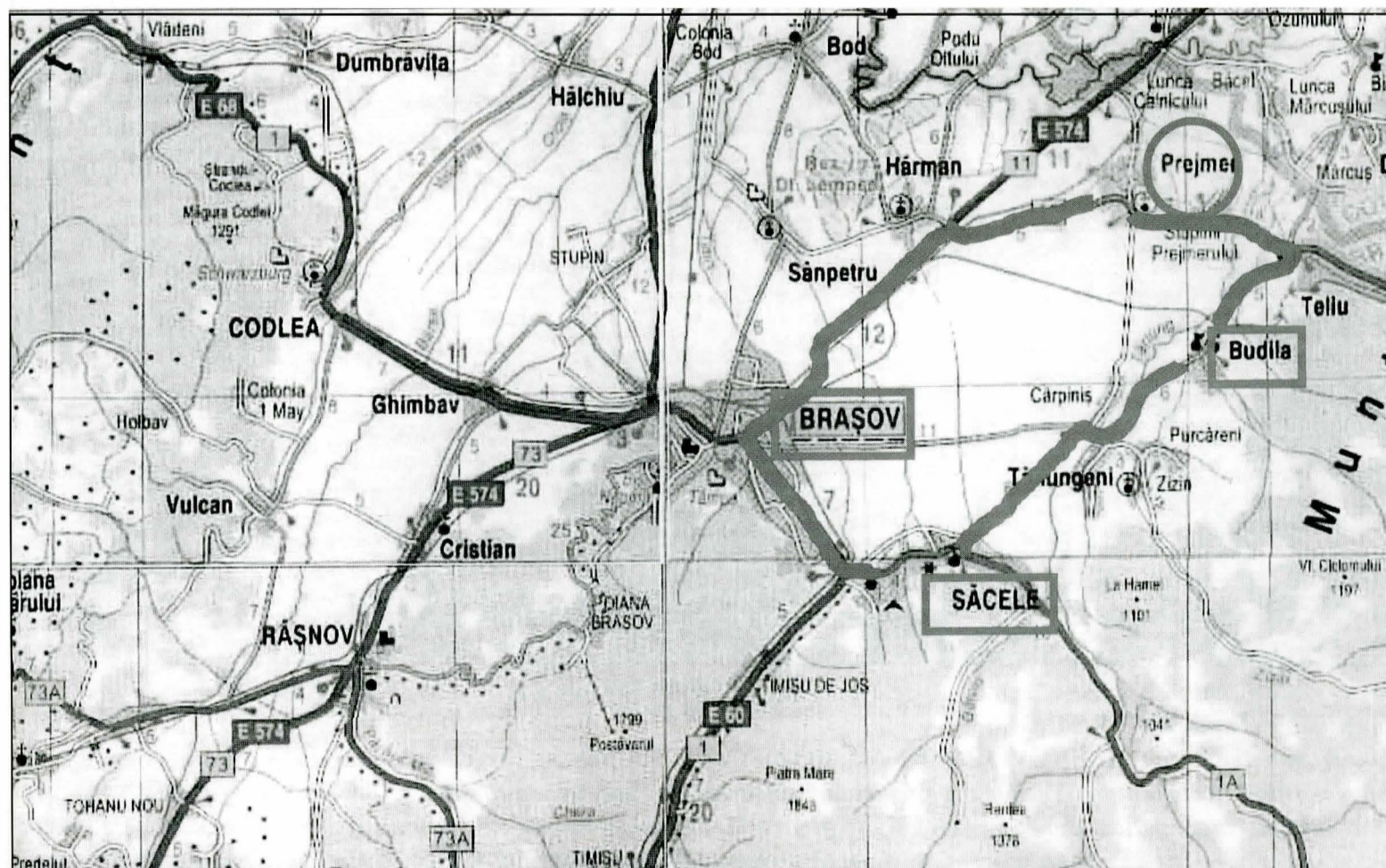
Localitatea de plecare FELDIOARA (FOLDVAR, MARIENBURG)

Localitatea de sosire : HĂLCHIU (HELTESDORF, HELTEVENY)

Distanta (km.) : 7 km

Distanta (km.) : 19 km

Obiective turistice / M.I. Datare : : Ansamblul fortificațiilor orașului **sec. XIV-XVII**; Centrul istoric - **Cetatea Brașovului sec.**

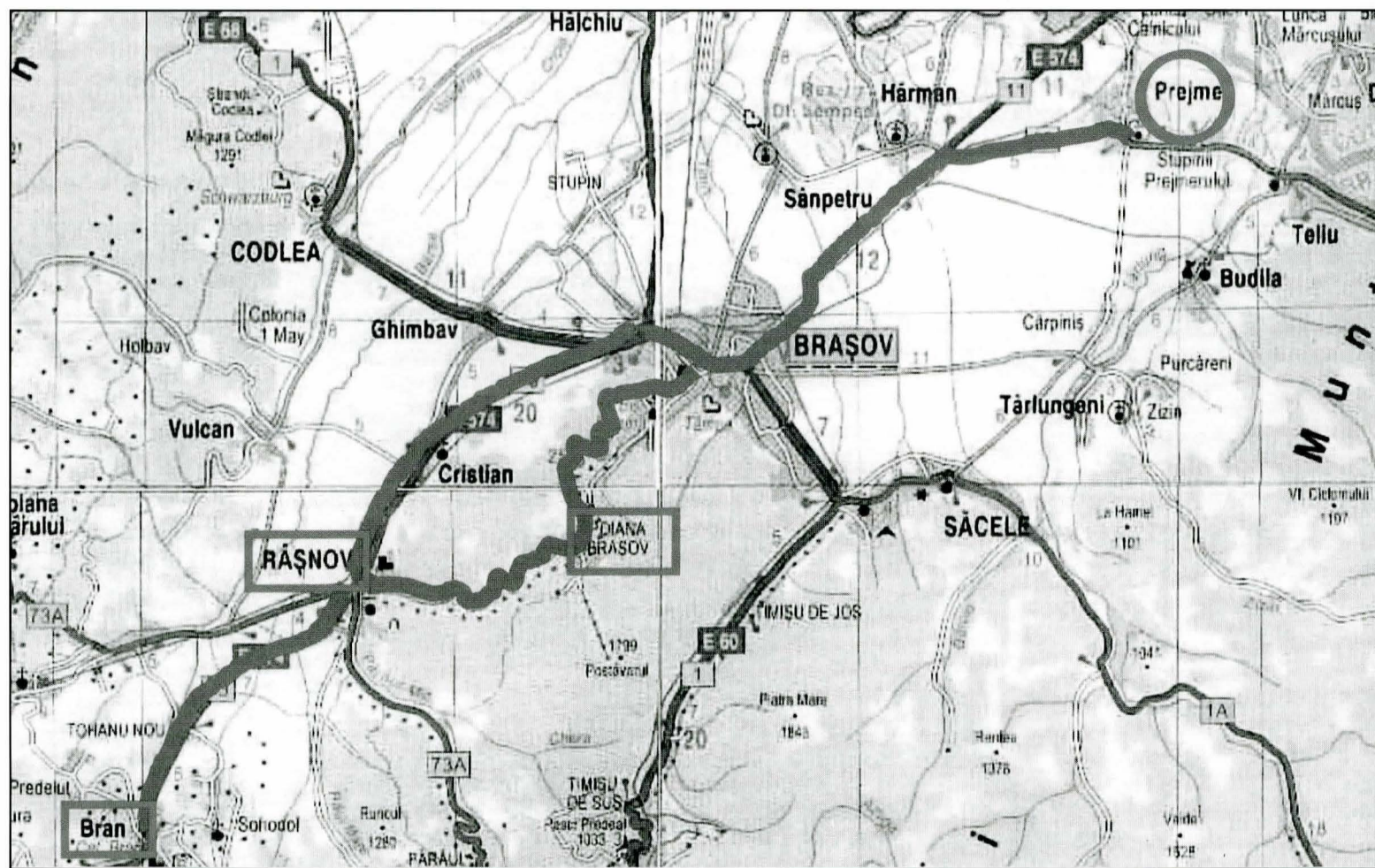

Distanta (km.) : 17 km

Distanta (km.) : 11 km

Distanta (km.): 13 km

total traseu 81 km

Strand în cadru natural *Distanța (km.) : 20 km*

Localitatea de plecare RÂȘNOV

Localitatea de sosire : BRAN (TÖRZBURG, TORCSVAR)

Anul atestării documentare / Vechea organizare administrativă : 1377- Ludovic I al Ungariei confirmă dreptul de stăpânire al brașovenilor asupra unor sate din Țara Bârsei, ca recompensă pentru participarea cu fonduri și meșteri la construirea noii cetăți a Branului, a cărei piatră de temelie s-a pus în primăvara anului 1378; 1498- cetatea Branului intră în stăpânirea negustorilor brașoveni

Obiective turistice / M.I. Datate : Cetatea Branului, sec. XIV-XVII

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) Complex muzeistic de artă feudală (în cetate) și etnografie în parcul cetății

Distanța (km.) : 11 km

Localitatea de plecare BRAN

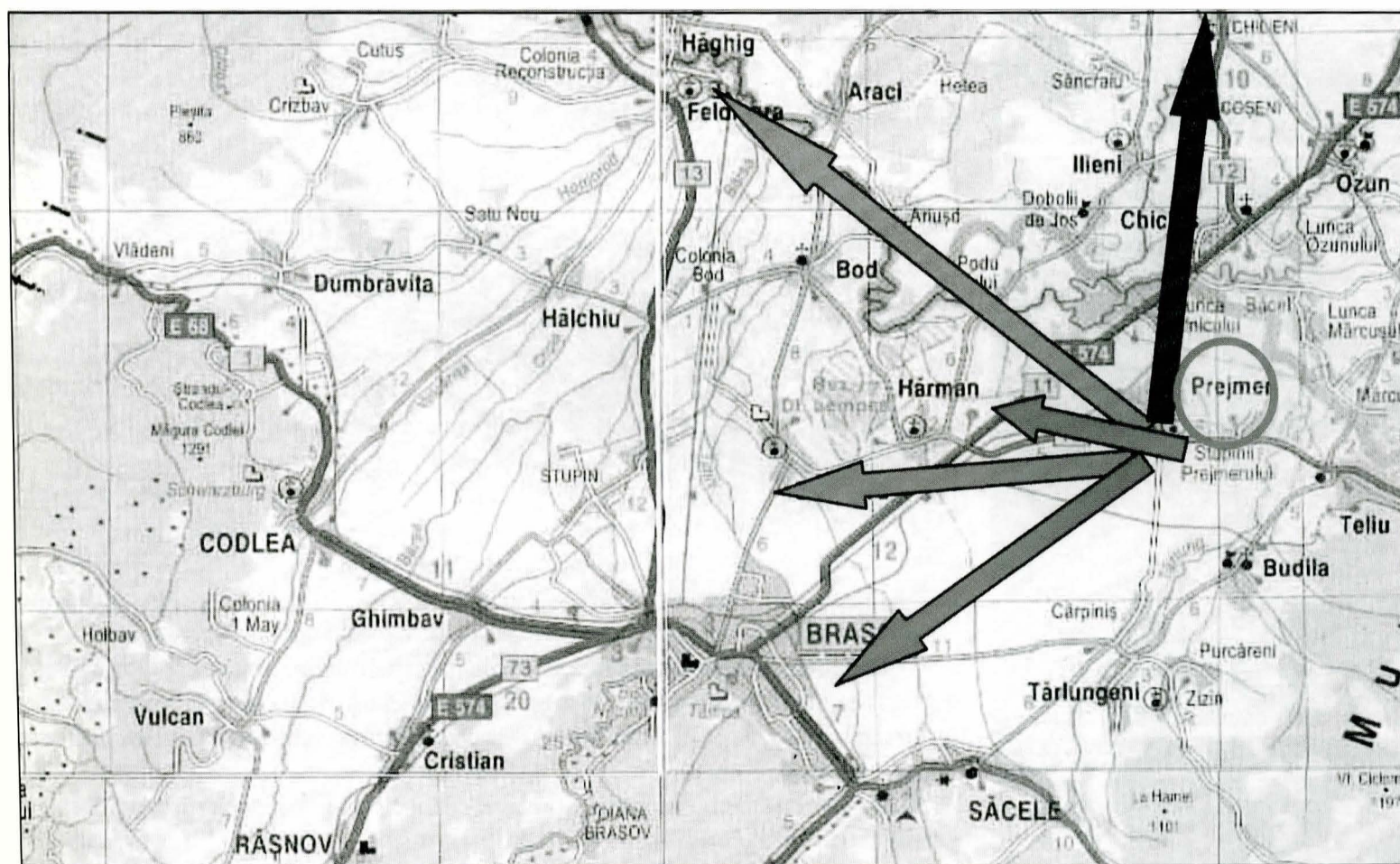
Localitatea de sosire POIANA BRAȘOV (SCHULERET, BRASSOPOLYANA-m, SCHULLERAU-g)

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) : 1 020 m altitudine - stațiune climaterică și de agrement cu activitate permanentă vară-iarnă, cu pârtii și alte amenajări pentru sporturile de iarnă, cabane pe trasee de drumeții cu dificultate mică sau medie

Distanța (km.) : 24 km

ÎNTOARCERE LA PREJMER 26 km

TRASEE STUDII DE SPECIALITATE (Brașov, Sânpetru, Hărman, Feldioara, Chilieni)

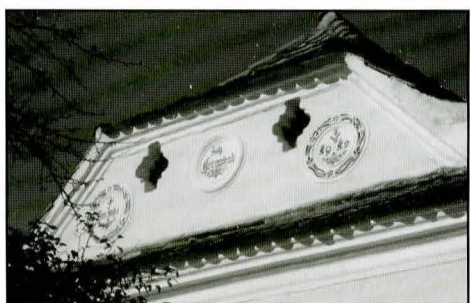

BAZA CARTOGRAFICĂ „ROMÂNIA – ATLAS RUTIER ȘI TURISTIC” ED. KARPATIA 2004

TEME DE CERCETARE:

- ARHITECTURA ATELIER CISTERCIAN (PREJMER, BARTOLOMEU)
- EVOLUȚIA FENOMENULUI ARHITECTURAL ÎN SUD-ESTUL TRANSILVANIEI
- FORTIFICAȚII MEDIEVALE
- TIPOLOGIA CLĂDIRILOR DE CULT DIN ZONĂ
- STUDII ETNOGRAFICE, TRADIȚII, COSTUME

POTENȚIAL CULTURAL - TURISTIC VISCRI, jud. BRAȘOV

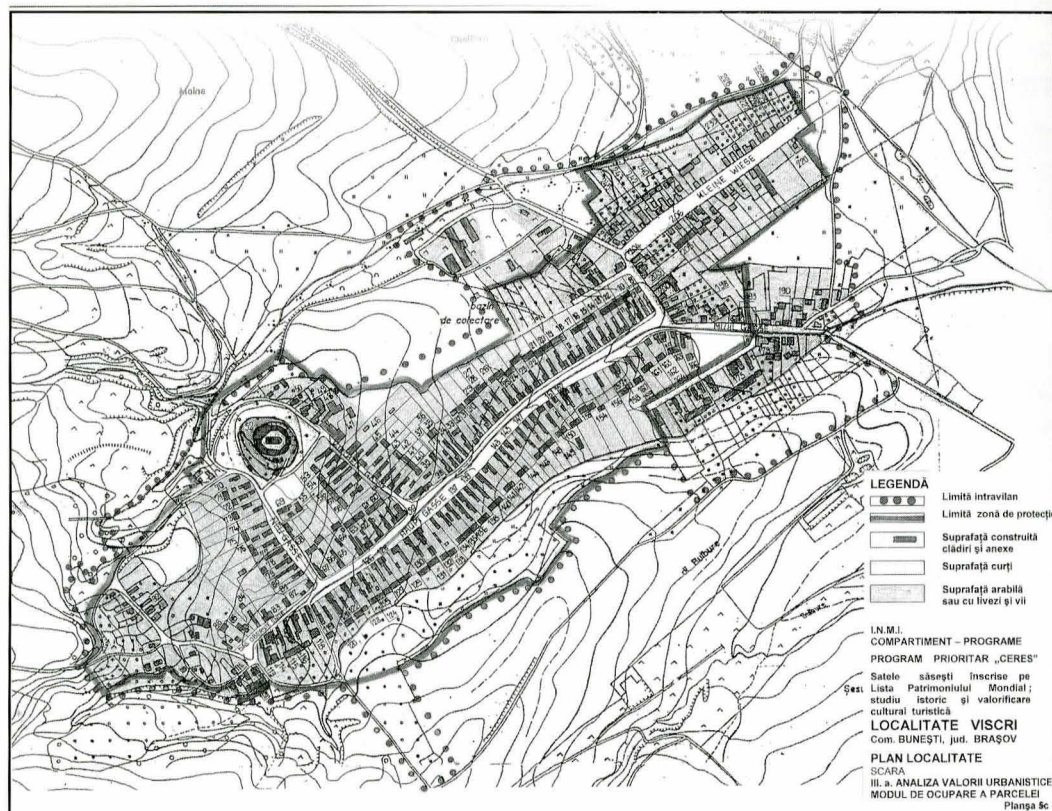
În 1999 așezarea a fost înscrisă în Lista Patrimoniului Mondial, împreună cu alte 5 așezări săsești și cu parte din Dârjiu din jud. Harghita, sub titlul "Situri rurale cu biserici fortificate din Transilvania"

Localizare: 25°05'25" longitudine E, 46°03'19" latitudine N

Satul se află la 7 km sud de drumul național E 85 ce leagă Rupea de Sighișoara. Se învecinează la N cu Bunești, la E cu Fișer, la SE cu Dacia, la S Jibert, la V cu Grânari. Relieful este colinar cu dealuri și păduri în hotarul spre Bunești.

Satul este situat la cumpăna apelor dintre bazinele hidrografice ale Târnavei Mari și Olt. Relieful, format în cea mai mare parte din coline domoale defrișate.

Satul este de tip adunat, cu formă alungită, pe direcția SV-NE, cu o stradă principală, Hauptgasse, cu o lățime de cca. 30 m și două secundare Neugasse și Kirchegasse, care cuprind între ele la nord cetatea cu biserica evanghelică. Fronturile străzii principale sunt încheiate la sud de strada Am Riegel din care pornesc perpendicular Kleine Wiese și Mühlgasse.

Cartierul săsesc se încadrează în schema urbanistică comună așezărilor săsești: parcele regulate lungi ($L = 70 \div 100$ m) și înguste ($l = 16 \div 18$ m) - la Viscri perpendiculare pe Strada Lungă (sau pe celelalte străzi) - iar casele sunt construite (cu mici excepții) cu o latură îngustă către stradă.

Zona centrală are construcții cu un nivel de locuire și frecvent un nivel supratran al pivniței,

Fronturile stradale sunt continue, ritmate de construcțiile amplasate la front pe parcele cu lățimi aproximativ egale.

Toate fațadele spre stradă ale caselor sunt unificate prin intermediul zidurilor curților, singurele goluri în fronturile continue astfel obținute sunt ale ferestrelor (inițial mici) și ale porților de intrare în curte (două porți, una foarte mare, carosabilă, cealaltă mai mică, pentru pietoni).

În condițiile reliefului pe care se situează localitatea, silueta generală a acesteia este dată pe de o parte de fondul construit care generează o orizontală puternică dată de frontul construit al străzii principale care, spre vest, are un traseu ascendent spre cartierul românesc. Dominanta ansamblului rural o constituie cetatea cu turnurile de apărare și verticala turnului bisericii evanghelice, iar pe de altă parte de accentele reprezentate de elemente vegetale așezate pe colinele din zona de vest și nord.

Satul era împărțit pe cartiere, pe criterii etnice, această împărțire fiind respectată

până la începutul migrării masive a sașilor.

Cartierul săsesc se întindea pe străzile Hauptgasse (strada Principală), Kirchengasse (strada Bisericii) și Neugasse (strada Nouă)

Zona locuită de români este formată din grupul de construcții de pe dealul de la vestul satului unde se află și biserica ortodoxă precum și din străzile Kleinewiese (strada Lunca), și strada Cooperativei.

Romii au avut două nuclee pe Dealul Românilor, unul la vest și în amonte de Pârâul din Poiană, iar al doilea spre vărzărie, la vest de Neugasse. După 1935 o parte din romii și-au construit case la începutul străzii Lunca.

Piața satului, până la plecarea masivă a sașilor, era la intersecția străzilor Hauptgasse și Kirchengasse. În prezent centrul satului s-a deplasat pe strada Cooperativei

Cimitirul evanghelic se află la sud și vest de cetate, Cimitirul ortodox vechi este situat pe Dealul Românilor, iar Cimitirul ortodox nou se află în spatele grădinilor de pe strada Cooperativei.

După primul război mondial satul s-a extins în partea de NE prin străzile Lunca și Cooperativei

DATE ISTORICE

Începutul sec XII: așezare de secui

Viscri- Weisskirch este o localitate de colonizare primară. Spre deosebire de alte așezări similare, coloniștii sași au înlocuit pe secuii așezați aici de regalitatea maghiară pentru paza granițelor

Cca 1185 - coloniștii sași preiau așezarea și vechea capelă

1300 -1400 - comunitatea sașilor din Viscri preia Turnul-donjon și restul proprietăților greavului și ale familiei sale

Cca 1400 - prima atestare documentară a satului Viscri (Deutsch Weisskirch), Alba Ecclesia (= Weisskirch = Biserica Albă

1449 - Viscri era sat liber, parte din Scaunul Rupei

1494-1528 - dispute pentru hotar între Viscri și satele vecine

1494 - satul primește un sprijin de 8 guldeni de la vistieria orașului Sibiu, ce poate semnala începutul lucrărilor de fortificare.

1500- 1525 - fortificarea bisericii

cca. 1540, - comunitatea din Viscri acceptă Reforma

1538 - satul Viscri este aproape distrus de un incendiu. Senatul Scaunului Rupea cere ajutorul satelor componente

1696 - în biserică se găsea (încă) inventar liturgic de dinaintea Reformei

1715, 1717, 1722, 1728 - registrul de socoteli al satului cuprinde și pedepse aplicate unora dintre săteni;

1785 - reformele iluministe ale Împăratului Iosif al II-lea anulează interdicțiile din legislația săsească privind așezarea altor persoane înăuntrul localităților săsești (în afara exclusivă a Sașilor). Beneficiarii acestei patente imperiale au fost în primul rând Români. În urma semnării patentei ia naștere și cartierul românesc din Viscri

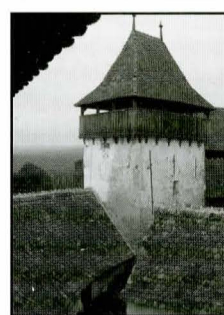
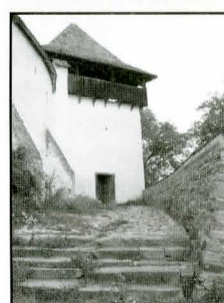
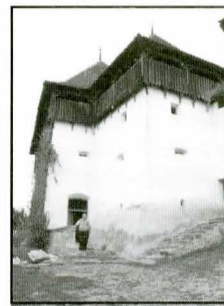
1848 - revoluționarii unguri ucid 11 luptători sași, 1 român și 1 țigan

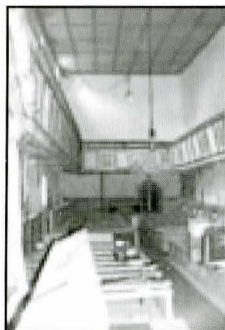
1945 - deportarea sașilor apti de muncă în U.R.S.S., o parte din case sunt părăsite, altele sunt date unora dintre locuitori români și romii. Biserica fortificată, lipsită de îngrijirea comunității începe să se ruineze;

1970 - începutul emigrării sașilor în Germania, fenomen care s-a desăvârșit după 1990, o bună parte a gospodăriilor neutilizate încep să se degradeze, altele s-au degradat printr-o folosință necorespunzătoare fiind încredințate unor familii cu o civilizație a locuirii diferită de cea a sașilor;

BISERICA

Începutul sec XII: secuii construiesc pe locul actualei biserici evanghelice o capelă fără turn, cu absidă semicirculară pe est; aceasta este înconjurată de un șanț de pământ, încadrabil

în cultura Bjelo-Brdo.

Cca 1185: coloniștii sași preiau așezarea și vechea capelă

Cca 1225: se construiește o emporă pe latura de vest, cu coloane de piatră și cu capiteluri cubice dintre care trei se păstrează în corul bisericii actuale, unul fiind folosit drept cristelniță.

Sec XIII: se construiește un turn donjon ca locuință a greavului local; biserica și turnul donjon sunt înconjurate cu un zid de apărare circular.

Sec XIV: partea de est a bisericii se demolează făcând loc unui cor trapezoidal cu absidă semicirculară, prevăzută pe exterior cu șapte contraforturi; pe peretele de nord al corului se construiește sacristia;

Primul sfert sec. XVI: biserica primește amenajări defensive

1715 - conscripție a Bisericii Evanghelice din Transilvania pentru reparații la biserica din Viscri ce amenința să se prăbușească.

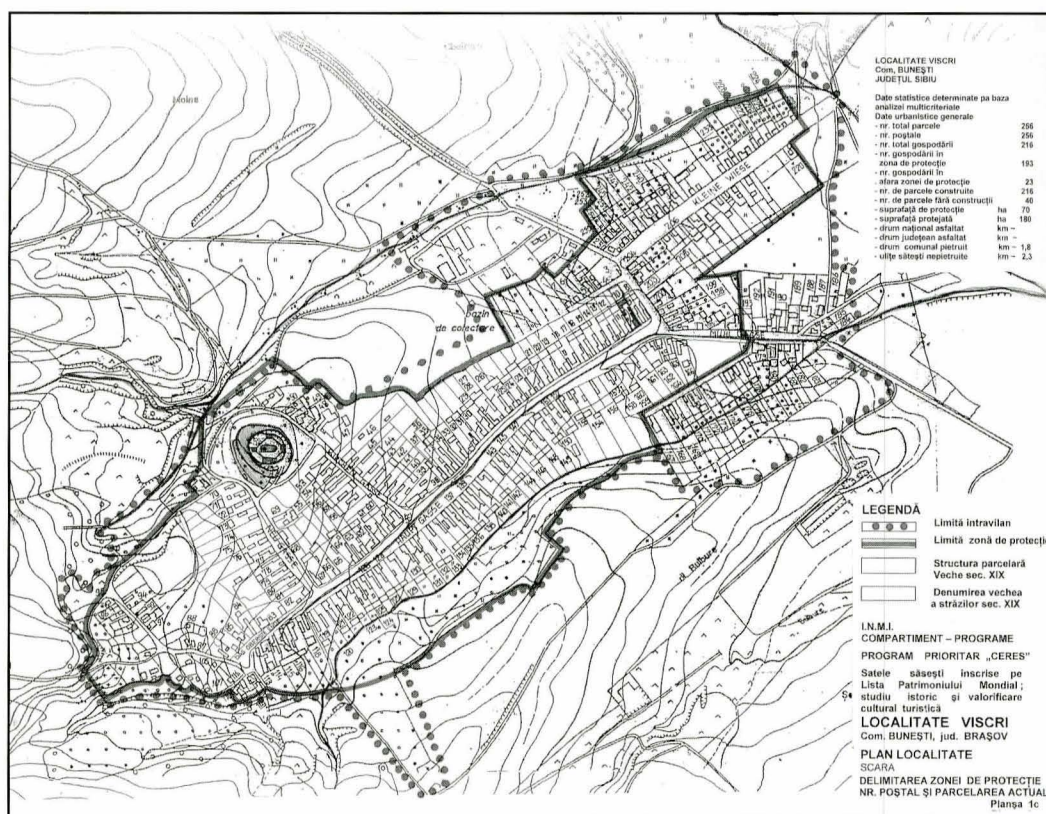
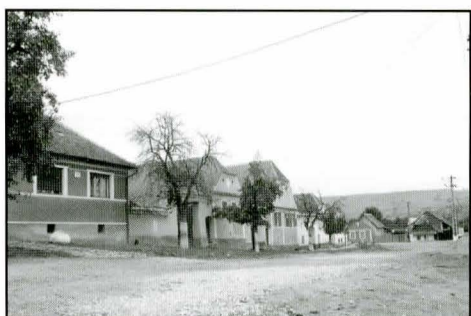
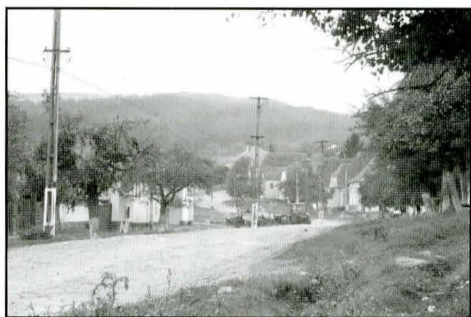
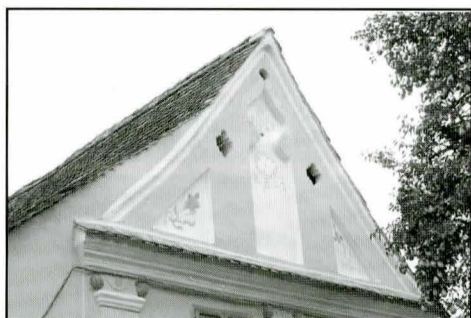
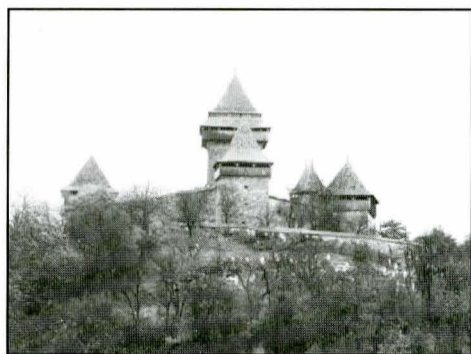
1717 - lucrări la biserică și cetate

1723 - se instalează noua orgă ce costase 145 florini

1743- bolta gotică cu nervuri în plasă este demontată și înlocuită cu un tavan de lemn casetat nepictat

1823 - turnul clopotniță primește al șaselea nivel

1911- se instalează orologiul în turnul clopotniță

DATE STATISTICE PRIVIND FONDUL CONSTRUIT AL LOCALITĂȚII

Date urbanistice generale:

- număr total de parcele	256
- număr total numere poștale	256
- număr total case (gospodării)	216
- număr total case (gospodării) în zona de protecție	193
- număr de case (gospodării) în afara zonei de protecție	23
- număr de parcele construite	216
- număr de parcele fără construcții	40
- suprafață de protecție	ha 70
- suprafață protejată	ha 180

Monumente, ansambluri și situri înscrise în LMI

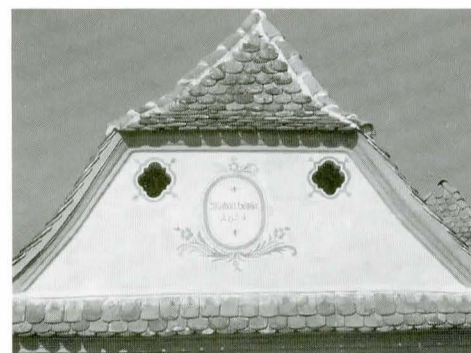
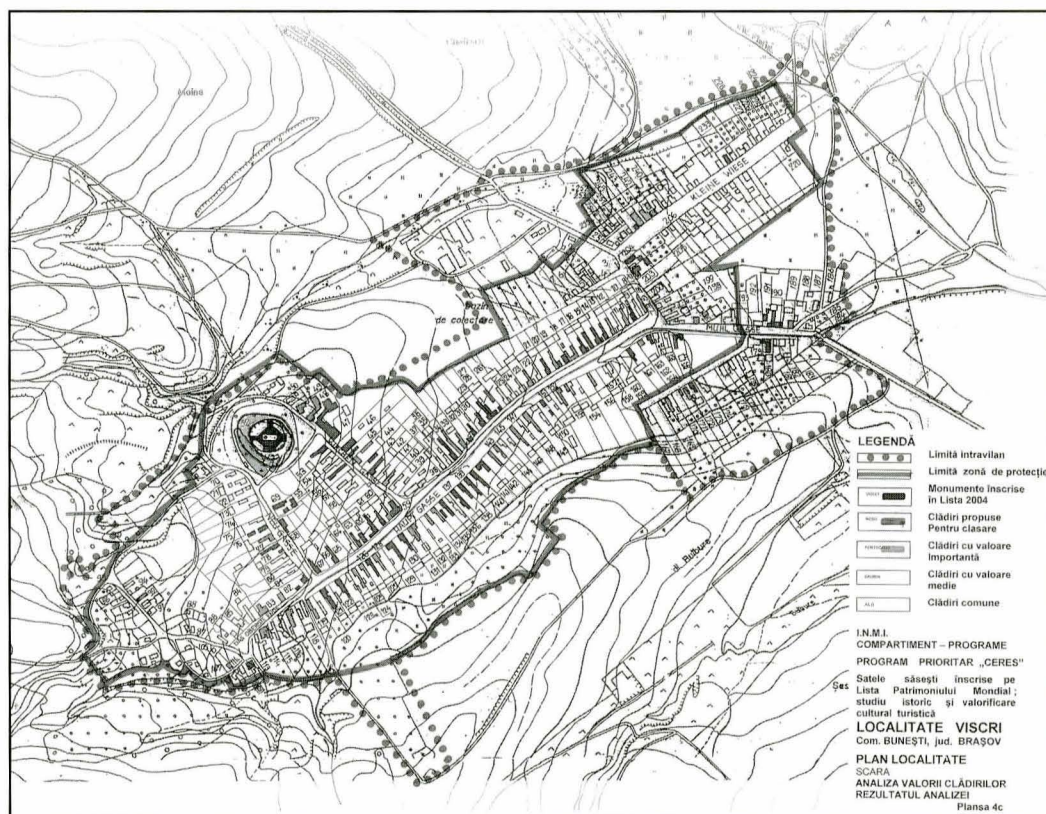
- număr de poziții din LMI poz. 7

- nr. poștale 2 (nr. 10 și nr. 52)

- 878 – BV-II-5-A -11841	Situl rural Viscri	nr. 52
- 879 – BV-II- m-A -11842	Casă nr. 12	nr. 10
- 850 – BV-II-a – A - 11843	Ans. Bis. evangh. fortificate	nr. 52
- 881 – BV-II-m-A-1184301	Bis. Evangh. fortificată	nr. 52
- 882 – BV-II-m-A-1184302	Incintă fortificată interioară	nr. 52
- 883 – BV-II-m-A-1184303	Incintă exterioară	nr. 52
- 884 – BV-II-m-A- 1184305	Ring de dans	nr. 52

- lungime drum comunal pietruit km ~ 1,8

- lungime ulițe sătești nepietruite km ~ 2,3

I. Valoarea clădirilor determinată pe baza criteriilor istoric și arhitectural

Rezultatul analizei

- monumente istorice înscrise în LMI	- 2
- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală deosebită propuse pentru clasare	- 59
- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală importantă	- 43
- clădiri cu valoare istorică și arhitecturală medie	- 55
Total clădiri de valoare istorică și arhitecturală	159 – 75,6%
din care în zona de protecție	- 147 – 76,2%

II. Valoarea clădirilor determinată pe baza criteriului urbanistic

Rezultatul analizei valorii urbanistice

a. Starea generală a clădirilor

- clădiri în stare de conservare bună	- 26 - 13,5%
- clădiri în stare de conservare medie	- 61 - 31,6%
- clădiri în stare de conservare satisfăcătoare	- 52 – 27%
- clădiri în stare de conservare precară	- 54 – 27,9%
Total clădiri analizate	193 (193) – 100%

b. Funcțiunea clădirilor (actuală)

- clădiri cu funcțiuni publice social – culturale	- 6 - 2,77%
- clădiri cu funcțiune servicii comerț, pensiuni	- 14 - 6,48%

- clădiri cu funcțiune de locuire

- 207- 95,83%

e. Starea drumurilor și circulația

- drumuri comunale pietruite cu bolovani de râu
- drumuri comunale nepietruite (pământ, iarbă)

km ~1,8

km ~2,3

f. Starea infrastructurii tehnico-edilitare

- rețea alimentare cu apă
- rețea canalizare
- rețea de alimentare cu gaze
- rețea electrică de alimentare
- rețea de iluminat public
- rețea de salubritate

inexistentă

inexistentă

inexistentă

există rețea aeriană și post trafo

există rețea aeriană iluminat public

inexistentă

ANALIZA VALORII ISTORICE A CLĂDIRILOR

A. Clădiri înscrise pe Lista Monumentelor Istorice

2 poziții – 1,03%

B. Clădiri construite înainte de 1800

nr. 14 - 1750 – 1800 / nr. 29-1700 (1897) / nr. 35-1766 / nr. 42-1790 / nr. 63-1687
nr. 76-1750 / nr. 149-1780 / nr. 163-1758

Total 7 poziții – 3,62%

C. Clădiri construite între 1800 – 1848

-nr. 27 - 1834 / nr.28 - 1835 / nr. 31 - 1830 / nr. 47 - sec. XIX / nr. 53 -sec. XIX
nr. 62 - 1832 / nr. 63 - 1830 / nr. 92 - sec. XIX / nr. 122 - 1844 / nr. 134 - 1833
nr. 146 - 1836 / nr. 147 - 1815 / nr. 161 - 1824

Total 13 poziții – 6,73%

D. Clădiri construite la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX

nr. 20 / nr. 46 / nr. / nr. 47 / nr. 89 - 1901 / nr. 68 - 1862 / nr. 82 - 1895 / nr. 111
- 1900 / nr. 129 - 1865 / nr. 136 - 1900 / nr.137 - 1885 / nr. 140 - 1881 / nr. 200
- 1908

Total 12 poziții - 6,21 %

E. Clădiri construite după 1918

- nr. 156 1937

- nr. 191 1959 (pe o construcție mai veche)

Total 2 poziții – 1,03 %

F. Clădiri cu dată de construcție neidentificată sau construite relativ recent

Total 157 poziții – 81%

ANALIZA STĂRII FIZICE GENERALE DE CONSERVARE

Determinarea valorizării fiecărei clădiri s-a concretizat în 4 grade de apreciere a stării fizice generale urmând ca ulterior să se aprofundeze fiecare element structural și decorativ în parte.

Cele 4 grade de apreciere a stării fizice generale:

- Stare proastă (colaps)
- Stare satisfăcătoare
- Stare medie
- Stare bună și foarte bună

Studiul a avut în vedere aprecierea stării de conservare structurală a zidăriei, a acoperișului și șarpantei, a tencuielilor și finisajelor interioare și exterioare, a tâmplăriei și elementelor decorative.

Rezultatul analizei preliminare se sintetizează în următoarele:

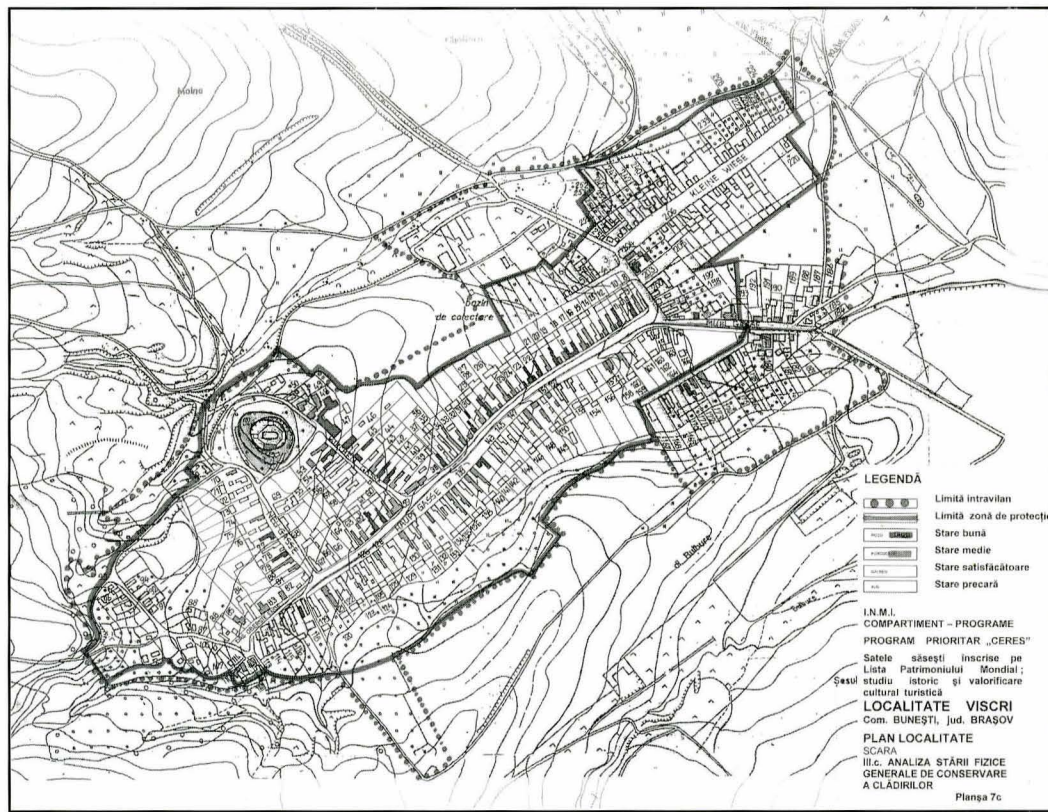
a. clădiri în stare proastă de conservare

nr. 1, 4, 36, 50, 55, 71, 72, 73, 78, 82, 84, 87, 88, 89, 91, 96, 97, 105, 107, 115, 117,

119, 120, 126, 128, 131, 132, 134, 138, 144, 145, 156, 159, 161, 181, 182, 185, 197, 198, 206, 223, 224, 226, 227, 228, 232, 233, 246, 247, 249, 251, 252, 253, 254, 255
Total 56 28%

f. clădiri în stare satisfăcătoare de conservare

nr. 2, 5, 7, 8, 11, 15, 24, 35, 43, 45, 49, 55, 56, 57, 68, 69, 75, 76, 86, 92, 111, 113, 114, 116, 118, 119, 122, 123, 124, 125, 126, 129, 135, 143, 146, 147, 150, 152, 153, 154, 163, 164, 166, 167, 175, 178, 179, 184, 186, 187, 191, 196, 197, 201, 204, 205, 208, 209, 213, 214, 215
Total 67 32%

g. clădiri în stare medie de conservare

nr. 9, 13, 14, 16, 17, 19, 21, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 34, 36, 38, 39, 42, 48, 52, 53, 59, 60, 63, 66, 67, 81, 83, 85, 110, 112, 121, 127, 130, 133, 136, 137, 139, 140, 148, 149, 151, 157, 158, 160, 165, 200, 207, 220, 229, 240, 243, 244.
Total 55 20%

h. clădiri în stare bună și foarte bună de conservare

nr. 10, 12, 18, 20, 22, 23, 29, 31, 37, 40, 41, 44, 46, 47, 54, 61, 62, 64, 67, 79, 141, 171, 194, 195, 203, 212, 230, 237, 241, 242.
Total 30 14%

FUNCȚIONALITATEA CLĂDIRILOR

i. clădiri cu funcțiuni publice social- culturale

nr. 38 – Poștă + Locuință / 46 – Grădiniță / 52 – Biserică evanghelică / 59 – Școală generală I-IV / 112 – Biserică ortodoxă / 179 – Club
total 6 (216) - 2,77%

j. clădiri cu funcțiuni comerciale și servicii

nr. 12 – Pensiune, Locuință / 14 – Pensiune / 15 – Pensiune / 18 – Pro Patrimonio (ONG) 21 – Pensiune / 22 – Pensiune + Locuință / 37 – Magazin + Locuință / 40 – Cafe bar + Locuință / 47 - Casă parohială + pensiune / 62 – Fundație / 63 – Fundație M. Eminescu Trust / 80 – Pensiune – oaspeți / 195 – Bufet + Locuință
total 13 (216) – 6,02%

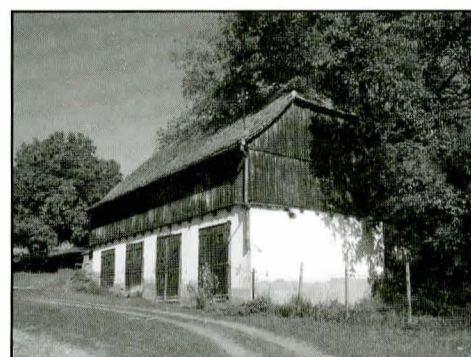
k. clădiri cu funcțiuni agrar - industriale

nr. 184 – Moara veche / 179 – Atelier / 191 – Moara / 216 – Torcătorie
total 4 (216) – 1,85%

l. clădiri cu funcțiuni de locuire

restul numerelor

total 193 (216) – 89,35%

POTENȚIALUL CULTURAL TURISTIC AL LOCALITĂȚII

Valoarea arhitecturală a clădirilor

Clădiri înscrise pe Lista Monumentelor Istorice

- 2 poziții - 1,03%

Clădiri civile și agrar-industriale de valoare arhitecturală importantă

nr. 14, 15, 16, 17, 19, 21, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 42, 43, 45, 46, 47, 53, 56, 59, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 76, 78, 82, 112, 121, 122, 126, 129, 130, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 147, 149, 150, 161, 166, 172, 180, 190, 191, 203, 204, 233, 241, 245

Total 59 din care în zonă de protecție 55 - 28,5%

Clădiri cu valoare arhitecturală medie

nr. 8, 11, 13, 18, 20, 23, 33, 34, 40, 44, 48, 49, 60, 77, 83, 92, 111 a, 114, 117, 119, 124, 125, 127, 131, 132, 133, 134, 143, 146, 148, 153, 156, 163, 169, 171, 189, 195, 201, 236, 242, 243, 244

Total 43 din care în zonă de protecție 40- 20,7%

Clădiri ce păstrează unele elemente de valoare arhitecturală

nr. 4, 5, 7, 9, 12, 24, 25, 36, 38, 39, 41, 54, 55, 57, 70, 71, 73, 75, 79, 81, 84, 85, 86, 110, 113, 115, 116, 118, 120, 123, 128, 136, 144, 145, 151, 152, 154, 157, 158, 160, 164, 165, 175, 176, 177, 178, 180, 193, 197, 200, 205, 206, 228, 240

Total 55 din care în zonă de protecție 49- 25,3%

Clădiri comune

nr. 1, 2, 22, 26, 37, 50, 80, 87, 88, 90, 91, 96, 100, 103, 104, 105, 106, 107, 111, 159, 167, 173, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 192, 194, 196, 198, 208, 209, 212, 213, 214, 216, 220, 223, 224, 225, 226, 227, 229, 230, 231, 232, 235, 237, 246, 247, 249, 251, 252, 253, 254, 255, 256

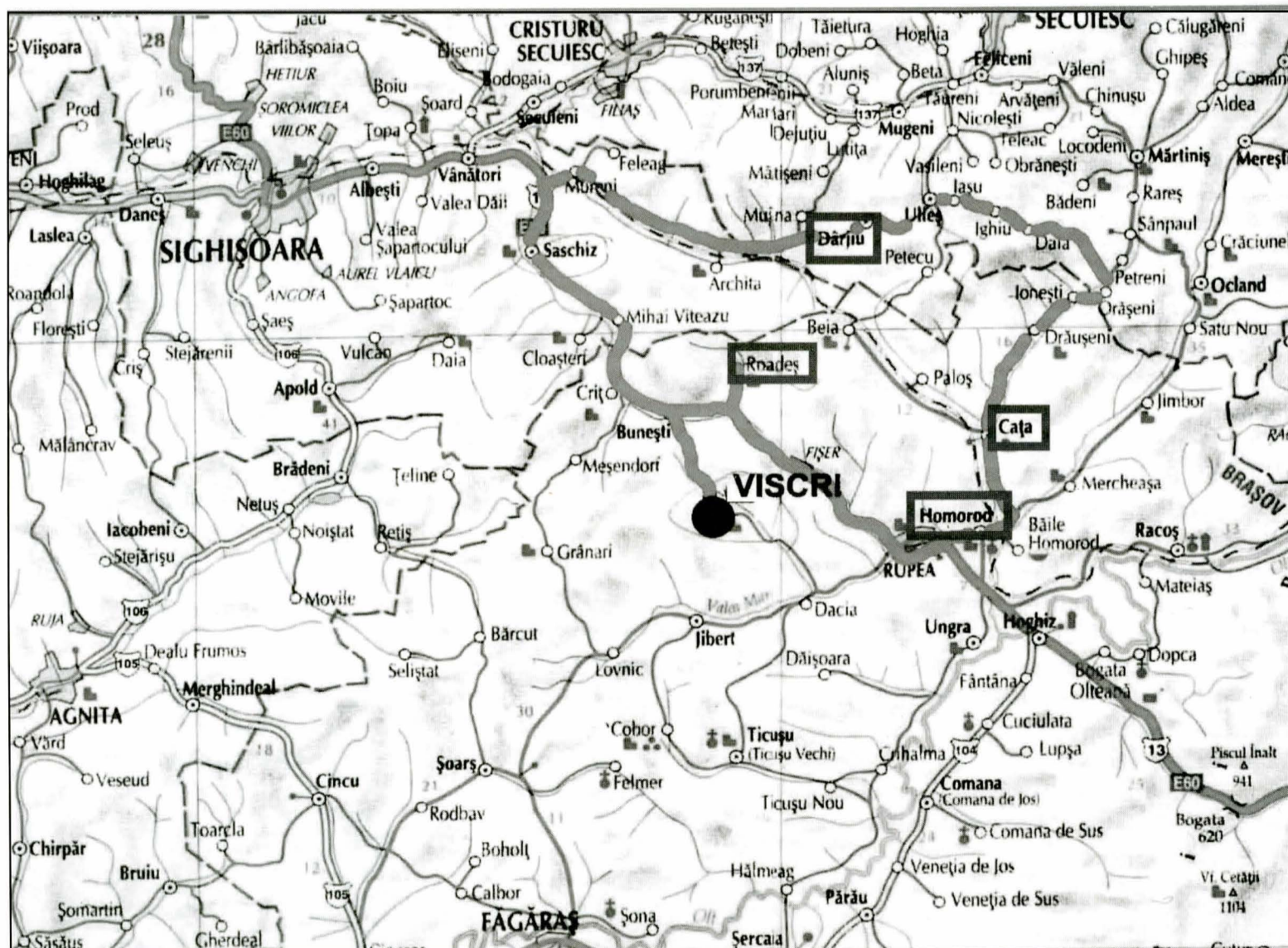
Total 63 din care în zonă de protecție 50- 25,9%

TRASEE CULTURAL -TURISTICE -VISCRI

TRASEUL I: VISCRI – ROADEȘ – HOMOROD – CAȚA – DÂRJIU – VISCRI

TOTAL : 111,00 km.

Localitatea de plecare : VISCRI (WEISSKIRCH, SZÁSZFEHÉREGYHÁZA), com. BUNEȘTI, jud. BRAȘOV
Localitatea de sosire : ROADEȘ (RADELN, RÁDOS), com. BUNEȘTI, jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1356 Scaunul ȘIGHIȘOAREI
Obiective turistice / M.I. Datate : Biserică evanghelică fortificată cu incintă. A doua jumătate sec. XIV- sec. XIX (restaurată 1819 - 1821; latura N-V dărâmată în 1854).
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)
BUNEȘTI (BODA / 1337 sau BODENDORFF / 1452)
Ansamblul rural "Str. Principală" (sec. XVIII-XIX).
Biserică fortificată cu incintă, sec. XIII-1545, fortificată, 1805 altar.
Colecție etnografică săsească și românească.
Distanța (km.) : cca. 12,00 km. Prin Bunești: 7 km. / 2,5 / E 15 +2,5

Localitatea de plecare : ROADEȘ
Localitatea de sosire : FIȘER (FISCHER, SÖVÉNYSEĞ), com. BUNEȘTI, jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1488, Scaunul ȘIGHIȘOAREI
Obiective turistice / M.I. Datate Biserică evanghelică fortificată cu incintă. Sec. XV-XIX.
Biserica: sec. XV-XVI (altar pictat renascentist; incinta: sec. XV-XVI.
Traseu pitoresc (cca. 30 km.)

Distanța (km.) : 7, 00 km. D. I. +E 15

Localitatea de plecare FIȘER
Localitatea de sosire : HOMOROD (HAMRUDEN, HÓMOROD) com. HOMOROD, jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare / Vechea organizare administrativă : 1. sec. XII – XIII; 2. 1400; 3. c. 1500 Scaunul RUPEA
Obiective turistice / M.I. Datate : Biserică fortificată cu incintă. Cca. 1270 - sec. XV (fortificată) - sec. XVI ÷ XVII (1623, incendiu; restaurată 1626-1627)- s. XVIII (1784, reparații; 1792, prăbușirea bolților navei). fresce sec. XIII.
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)
RUPEA: Cetate sec. XIII-XVII pe Dealul Cohalmului. Rezervație geologică de bazalturi (Dealul. Cohalm). **Stațiune balneară** (izvoare cu hidrogen sulfurat). **Muzeu istorico-etnografic al Văii Târnavei Mari** (secție a Muzeului Județean Brașov).
HOMOROD: Biserica veche Sf. Petru (s. XII-XIII) a dispărut; era lângă actualul cimitir ortodox. Canalul Homorodu Vechi (sec. XVIII; modernizat 1896) pt. ape subterane și desecări.

Distanța (km.) : 10, 00 km. Prin Rupea (8 km. față de Fișer).

Localitatea de plecare : HOMOROD
Localitatea de sosire : CAȚA (KATZENDORF, KACZA) com. CAȚA, jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1299 Scaunul și Capitlul RUPEA
Obiective turistice / M.I. Datate : Ansamblul "Piața Centrală"; Biserică evanghelică fortificată cu incintă. Sec. XIII (puțin după 1250) - c. 1400; 1658, incendiată de tătari; 1676 terminarea reconstrucției – și incinta II) - (1706 incendiată de curuți, reconstruită 1707-1717), 1818, 1860, 1884/85, 1936/37 - demolări
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)
CAȚA: Sit arheologic "La Fermă" - vestigii Halstatt, s. XI-IX a.Chr. și romane s. II-III.dHr. **Colecție etnografică.**
Monumentul eroilor (1914 – 1919; 1944 - 1945). **Casă memorială a istoricului Ion Ursu** (1875 - 1925), unionist la 1918.
Casă memorială prof. Ion Popescu (1832-1892). **Casă Michael Liener** (1808).
PALOȘ - Muzeu sătesc cuprinzând o colecție etnografică, una istorică, precum și documente.

Distanța (km.) : 6, 00 km. (DJ 132 B)

Localitatea de plecare : CAȚA
Localitatea de sosire : DRĂUȘENI (DRAAS, HOMORODDAROC) com. CAȚA, jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1224 Scaunul RUPEA
Obiective turistice / M.I. Datate : Biserică evanghelică fortificată cu incintă. Sec. XIII (al III-lea sfert); 1494, modificată și fortificată; 1650, incinta II; 1841 - demolarea incintei II. În biserică, picturi sec. XIV.
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)
Biserica ortodoxă veche (din cimitir).
Fântâna cu lanț, se c. XIX (în dreptul casei No.16).

Distanța (km.) : 7, 00 km.

Localitatea de plecare : DRĂUȘENI

Localitatea de sosire : DAIA, (SZÉKELYDÁLYA), com. ULIEȘ, jud. BRAȘOV

Anul atestării documentare / Vechea organizare Administrativă : 1333, 1448, 1566, Scaunul RUPEA

Obiective turistice / M.I. Date : Biserică evanghelică fortificată cu incintă, Sec. XIII - XVIII. În biserică: fresce, sec. XVI; tavan casetat și pictat, 1630

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)

CĂLUGĂRENI, *MĂRTINIȘ, Moară de vânt, sec. XIX; Conacul Ugroun, 1790

*IONEȘTI, *SÂNPĂUL: Biserică de lemn; Biserică unitariană Castru roman (sec. II-III d. Chr.).

Distanța (km.) : cca. 11, 00 km.

Localitatea de plecare : DAIA

Localitatea de sosire : DÂRJIU (DERZS), com. DÂRJIU, jud. HARGHITA

Anul atestării documentare / Vechea organizare administrativă : 1334, Scaunul RUPEA

Obiective turistice / M.I. Date : Biserică unitariană fortificată cu incintă, de influență săsească asupra a unei comunități maghiare, sec. XIV-XV, fresce gotice - 1419, opera lui Paul, fiul lui Ștefan din Ung.

Distanța (km.) : cca. 9, 00 km.

Localitatea de plecare : DÂRJIU

Localitatea de sosire : VISCRI

Anul atestării documentare / Vechea organizare Administrativă :

Obiective turistice / M.I. Date

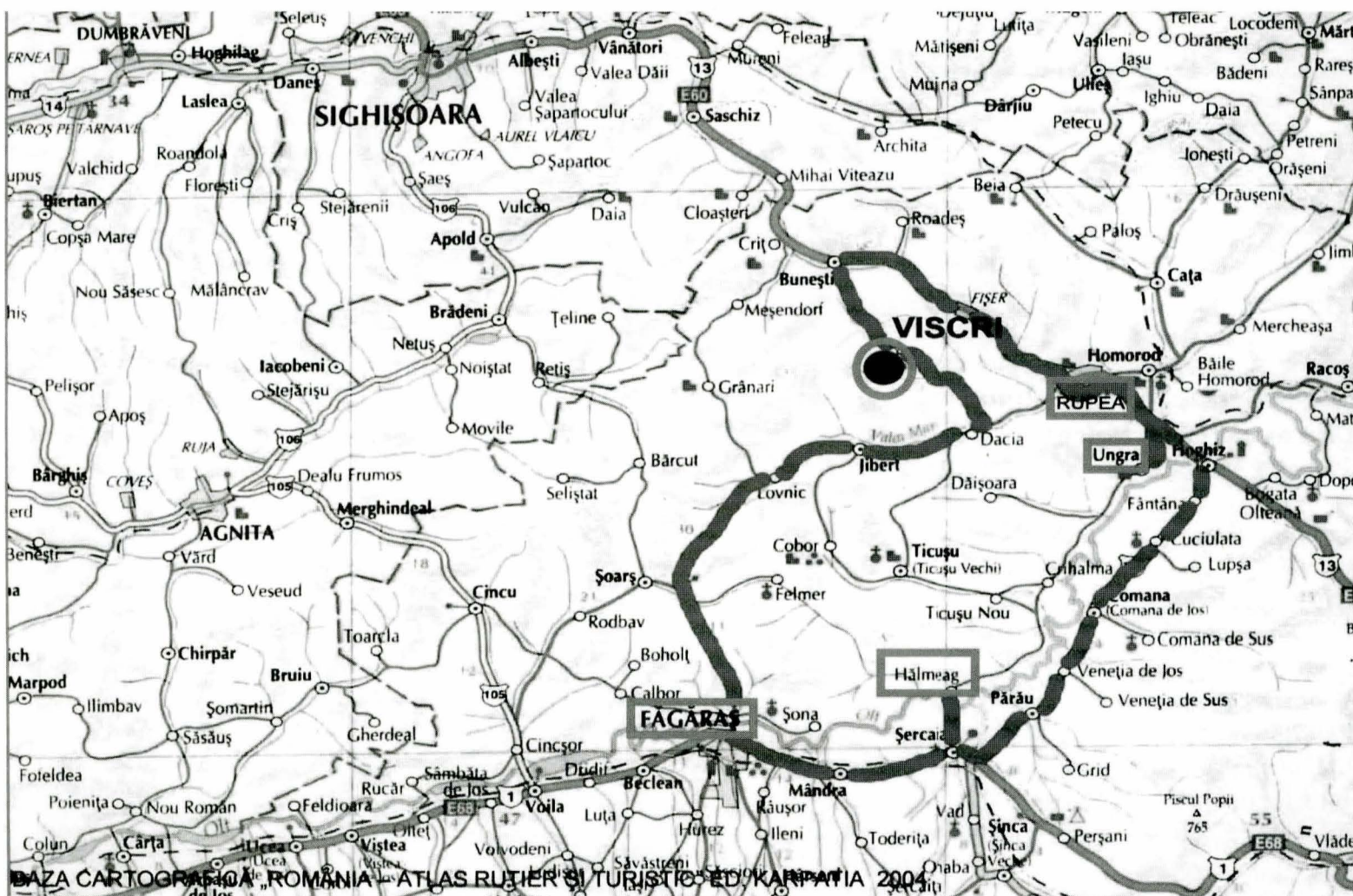
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)

Drumul de întoarcere se desfășoară prin localitățile Archita – 1341 (cca.9,50km.), Mureni – 1270-1272 (cca.10,00km.),

Saschiz – 1305/1308-1310 (5,00 km.), Mihai Viteazu – 1341 (7, 00 km.), Criț – 1270-1272 (4, 00 km.), Bunești -1337 (3, 50 km.) și apoi Viscri (cca.7, 00 km.)

Distanța (km.) : 46, 00 km. Parțial pe E 15

TRASEUL II: VISCRI – RUPEA – UNGRA – HĂLMEAG – FĂGĂRAȘ
TOTAL 114,00 km.

Localitatea de plecare : VISCRI (WEISSKIRCH) com. BUNEȘTI jud. BRAȘOV
Localitatea de sosire : RUPEA (REPS, KÖHALOM), Orașul RUPEA, jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1324 (sat), 1433 (târg, reședința Scaunului de RUPEA)
Obiective turistice / M.I. Datăre :
Cetatea Rupea pe Dealul Cohalm, cu 3 incinte: Cetatea de Sus, de Mijloc, de Jos,
sec. XII - XIV, 1643 - Cetatea de Mijloc, restaurată 1819-21; latura N-V dărâmată în 1854. Vizitabilă numai cu programare.
Muzeu istorico-etnografic al Văii Târnavei Mari (secție a Muzeului Județean Brașov). Extrema V a bazaltelor tip ”Munții Perșani”: **Rezervația geologică Dealul Cohalm.**
Ansamblul urbanistic: “Str. Cetății” și “Str. Republicii”, sec. XVIII-XIX; Ansamblul bisericii evanghelice, 1488 - sec. XVIII.
Așezare și saline romane: Pădurea lui Grigore (Grigoriwald), VI. Florilor.
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale): RUPEA: * **Biserica Măn. Franciscane Sf. Ana:** ctitor Andreas Glotz, 1761, reconstruită 1807-8, modernizată 1909-1913; **Casa Nicolae Filipescu,** sec. XVIII ***Stațiune balneară locală (izvoare cu hidrogen sulfurat).**
* **BUNEȘTI (BODA/1337 sau BODENDORFF/1452):** * **Biserică fortificată cu incintă,** sec.XIII-1545 (fortificată) , 1805 altar. **Colecție etnografică săsească și românească.**
* **FIȘER (FISCHER / 1488):** **Biserică fortificată cu incintă,** Sec. XIV-XV,
Traseu pitoresc: cca. 30 km.

Distanța (km.) : cca. 22, 00 km. Prin Bunești- Fișer - Rupea: 7 km. + (7 + 8) km. **E 15**

Localitatea de plecare : RUPEA
Localitatea de sosire : UNGRA (GALT, SZÁSZUGRA), com. UNGRA, jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1211, Scaunul RUPEA
Obiective turistice / M.I. Datăre : **Biserică evanghelică fortificată cu incintă.** Biserica: sec. XIII-XIX; incinta, sec. XVI, ruinată.
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale): Biserica ortodoxă Sf. Treime (sec. XVIII). *Sit arheologic: vestigii din Epoca bronzului, perioada stăpânirii romane până în sec. XI-XIII d. Chr. (ruinele Cetății medievale).
Distanța (km.) : 7, 00 km. 4 km. / E 15, apoi încă 3, 00 km

Localitatea de plecare : UNGRA
Localitatea de sosire : HOGHIZ (WARMBACH, HÉVIZ), com. HOGHIZ jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1186, Scaunul RUPEA
Obiective turistice / M.I. Datăre : **Biserică evanghelică fortificată cu incintă,** sec. XIII – XVI; **Castelul Kálnoky, Castelul Haller,** 1553; cf tradiției, pe locul Mănăstirii Ioanite Sf.Treime, atestată c. 1298 și 1311; **Vestigii** arheologice: castru și așezare romană, pe malul stâng al Oltului, s. II-IV d.Chr.
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale): CUCIULATA: **Ansamblul rural “Str. Principală”,** sec. XVIII-XIX, în jurul **Bisericii ortodoxe de zid Sf. Paraschiva,** 1784-91; **Biserica ortodoxă de lemn Sf. Paraschiva,** 1700-52. Mănăstire românească atestată în 1758. **Casa prof. Aron Pumnul,** s. XIX; **Muzeu istoric, arheologic și etnografic.** Parc natural de stejari multisecolari.

Distanța (km.) : 6, 50 km. Prin Ungra: 3 km. + 2 km. + 1,5 km. / **E 15**

Localitatea de plecare : HOGHIZ
Localitatea de sosire : VENETIA de JOS (UNTER-WENITZE, ALSÓVENICE), com. PĂRĂU, jud. BRAȘOV
Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1235, 1606, 1372, 1509, Ducatul (apoi Comitatul) FĂGĂRAȘULUI
Obiective turistice / M.I. Datăre : **Biserica ortodoxă Adormirea Maicii Domnului,** 1790-1818
Vestigii din epoca bronzului, sec. XVIII - XVI a. Chr.; Stațiune balneoclimaterică locală: izvoare cu ape minerale carbogazoase, bicarbonatate, clorurate etc.
Centru de cojocărit: « pieptare de Brașov», «pieptare ardelenesti », « pieptare cu fliutic ».
Cetatea Breaza (“ A lui Negru- Vodă”), sec. XIII-XIV.
Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale): VENETIA de JOS: Târg anual: 2-3 Martie. **VENETIA de SUS: Primăria veche,** sec. XIX - azi transformată. **COMĂIA de JOS (COMANA):** **Bisericile ortodoxe Sf. Paraschiva** (s. XVI - XVII) și **Sf. Nicolae** (sec. XVIII); schit românesc atestat ante 1654; vestigii dacice. **COMĂNA de SUS: * Situl arheologic “Gruicul Văcarului”,** mil. II a.Chr.-sec. XIII d.Chr.). **Moară de apă + joagăr. “Piatra Cioplită”,** rezervație geologică.

Distanța (km.) : cca. 16, 00 km.

Localitatea de plecare : VENETIA (VINETIA) de JOS

Localitatea de sosire : ȘERCAIA (SCHARKEN, SÁRKÁNY) com. ȘERCAIA, jud. BRAȘOV

Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1235, 1527, 1235, 1417,

Obiective turistice / M.I. Datate : Biserică evanghelică fortificată, sec. XIII-XIX

Casă parohială, sec. XVII-XIX; Turnul-clopotniță (1691 și 1819); biserica a fost înlocuită cu cea actuală între 1868-1875.

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) ȘERCAIA: Vestigii paleolitice și neolitice.

* **VAD** (4 km. la stânga, și 3 km. la dreapta): **Dumbrava Vadului** (pădure de stejari multisecolari) și **Poiana Narciselor** - aici cresc narcise, piciorul cocoșului, țapoșica, iarba vânată, mălaiul cucului, tămâioara, răculețul, stânjenelul siberian și bulbucii de munte (rezervație botanică de-a lungul pâraului Scurta). S totală = 391, 9 ha. Narcisele înfloresc în mai-iunie.

Distanța (km.) : 14, 00 km.

Localitatea de plecare : ȘERCAIA

Localitatea de sosire : HĂLMEAG (HALMAGEN, HALMÁGY) com. ȘERCAIA jud. BRAȘOV

Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1211

Obiective turistice / M.I. Datate : Biserică reformată fortificată cu incintă, sec. XII - XVII

Biserica: cca. 1160 - 1190 - sec. XIII - XVII; incinta și turnul-clopotniță: sec. XIII-XV, Incinta păstrată fragmentar.

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)

* Sit arheologic pe Valea Felmerului (Valea Mâții): vestigii neolitice, La Tène și ale unei

așezări romane (sec. II - III d.Chr.).

* **Monument comemorativ.**

Peisaj natural.

Distanța (km.) : 11, 00 km.

Localitatea de plecare : HĂLMEAG

Localitatea de sosire : FĂGĂRAȘ (FOGARASCH, FOGARAS) Mun. FĂGĂRAȘ, jud. BRAȘOV

Anul atestării documentare /Vechea organizare administrativă : 1291

Obiective turistice / M.I. Datate :

Cetatea Făgărașului. Sec. XIV - XX. Sec. XIV - cetate de lemn și pământ; 1369 -1462, - stăpânirea domnitorilor Țării Românești; 1539, reclădită de Voievodul Transilvaniei, Ștefan Mailath; 1599-1600, refortificată de Mihai Viteazul; 1623 - Principele Transilvaniei Gabriel Bethlen reface complet castelul; cca. 1640, Principele Gheorghe Rakóczi I dublează fortificația incintei, lărgeste șanțul cu apă; 1650 - modernizat în stilul Renașterii târzii; post 1720 - fortificații tip "Vauban"; 1948-60, închisoare politică; 1965 - Muzeu.

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)

MÂNDRA

Biserica ortodoxă Înălțarea Domnului, sec. XVII/1779).

FĂGĂRAȘ

Centrul istoric al orașului.

Biserica ortodoxă Sf. Nicolae (1694-1697)

Biserica reformată (1712-1715) .

Biserica ortodoxă Sf. Treime (1783-1791; pictată 1791-1797).

Casa memorială a Episcopului român greco-catolic Ioan Inochentie Micu Klein (1727).

Distanța (km.) : 18, 00 km. Prin: Șercaia (4 km.), Mândra (7 km.), Făgăraș (7 km.)

Localitatea de plecare : FĂGĂRAȘ

Drumul de întoarcere se desfășoară pe văile pâraielor Poenița, Lovnic și Gorgan, prin localitățile:

Văleni, 1231 (16 km.), **Lovnic** , 1206 (5 km.), **Jibert** - 1289 (6 km.), **Dacia** - 1309 (7 km.), **Viscri** (7,5 km.)

Localitatea de sosire : VISCRI

Obiective turistice / M.I. Datate : **JIBERT: Biserică evanghelică fortificată** (ante. 1289 – sec. XVI).

* **DACIA**, com. JIBERT:

Biserică reformată fortificată, sec. XIV - XVI -XVII.

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale)

* **JIBERT: Situl arheologic "Pe Deal (Pe Față)/Am Berg"** vestigii dacice (La Tène, sec. I a. Chr. - I d. Chr.) și romane (sec. II - III d. Chr.).

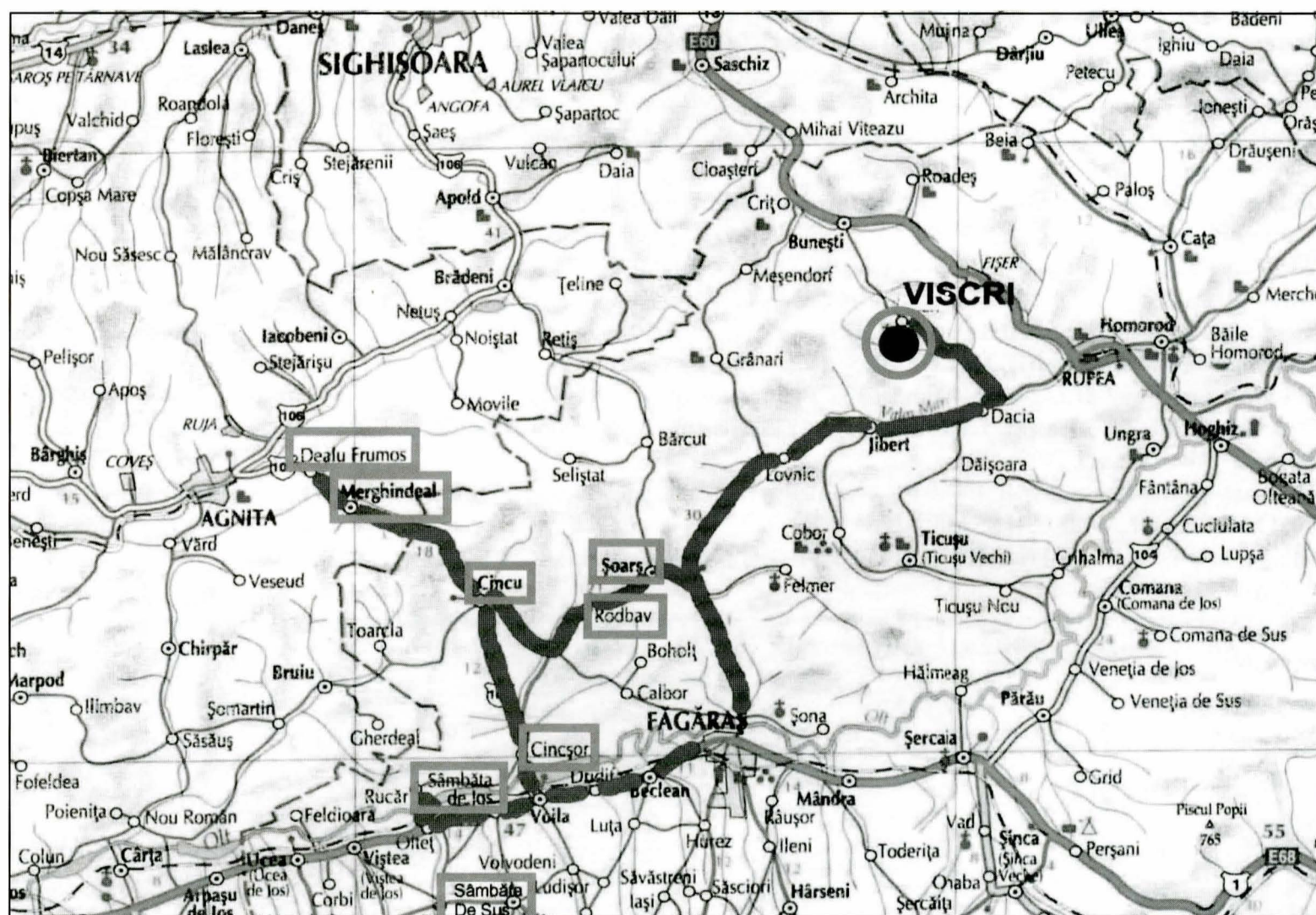
* **GRÂNARI** / 1289, com. Jibert

Biserica reformată (în cimitir) sec. XVII; Biserica ortodoxă (din lemn) **Sf. Parascheva** (sec. XVIII), în Cimitirul ortodox vechi.

Distanța (km.) : 41, 50 km.

TRASEUL III : VISCRI – ȘOARȘ – RODBAV – MERGHINDEAL – DEALU FRUMOS – CINCU – CINCȘOR – SÂMBĂTA DE JOS – SÂMBĂTA DE SUS - VISCRI

total traseu 148 km

Localitatea de plecare : VISCRI (DEUTCHWEISSKIRCH, SZASZFEHEREGYHAZA)

Localitatea de sosire : ȘOARȘ

Obiective turistice / M.I. Datare : Biserica evanghelică fortificată sec XIII- XIX

Distanța (km.) 26 km

Localitatea de plecare : ȘOARȘ

Localitatea de sosire : RODBAV

Obiective turistice / M.I. Datare Biserica evanghelică fortificată, sec XIII-XV, Stațiune balneoclimaterică locală

Distanța (km.) 7 km

Localitatea de plecare : RODBAV

Localitatea de sosire : MERGHINDEAL

Obiective turistice / M.I. Datare Biserica evanghelică fortificată, sec XIII-XIX

Distanța (km.) 22 km

Localitatea de plecare : MERGHINDEAL

Localitatea de sosire : DEALU FRUMOS (SCHÖNBERG, LESES)

Obiective turistice / M.I. Datare Biserica evanghelică fortificată, sec XIII-XX

Distanța (km.) 4 km

Localitatea de plecare : DEALU FRUMOS (SCHÖNBERG, LESES)

Localitatea de sosire : CINCU (GROSSSCHENK, NAGYSINK)

Obiective turistice / M.I. Datare : Ansamblul bisericii evanghelice fortificate sec. XIII-XIX , Casa Ștefan Untch sec. XIX,

Școala Latină sec. XVIII , Primăria veche sec. XVIII

Distanța (km.) 14 km

Localitatea de plecare : CINCU (GROSSSCHENK, NAGYSINK)

Localitatea de sosire : CINCȘOR (KLEIN-SCHENK, KISSINK)

Obiective turistice / M.I. Datate : Ansamblul bisericii evanghelice fortificate sec. XIII-XIX

Distanța (km.) 9 km

Localitatea de plecare : CINCȘOR (KLEIN-SCHENK, KISSINK)

Localitatea de sosire : SÂMBATA DE JOS

Obiective turistice / M.I. Datate Ansamblul castelului Brukenthal, sec. XVIII-XIX , Biserica “Adormirea Maicii Domnului”, 1802

Distanța (km.) 5 km

Localitatea de plecare : SÂMBATA DE JOS

Localitatea de sosire : SÂMBATA DE SUS

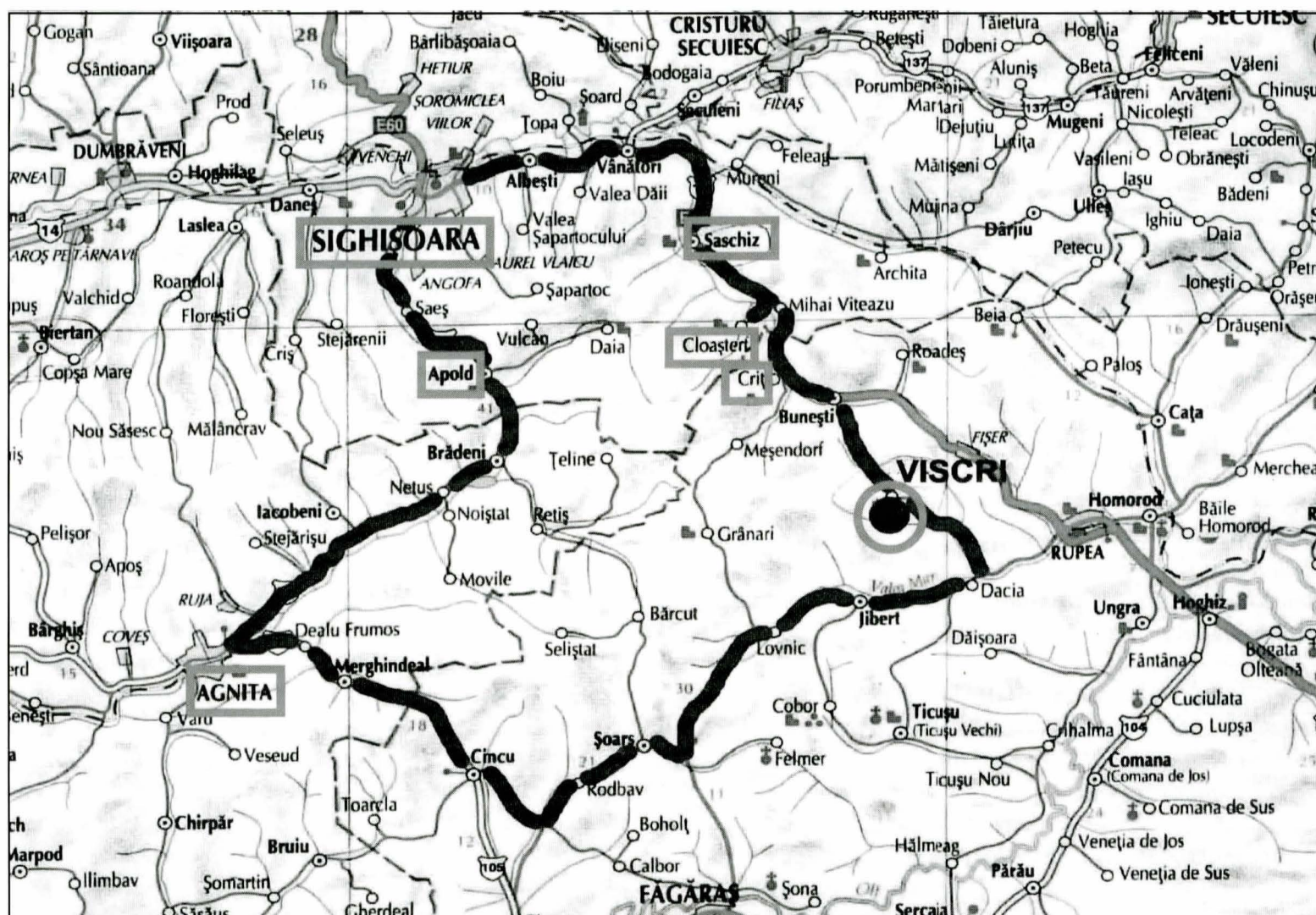
Obiective turistice / M.I. Datate Mănăstirea Brâncoveanu sec. XVIII-XX , Biserica «Adormirea Maicii Domnului» Răsăriteană 1786, Biserica «Sf. Teodor Tiron» – Apuseană 1657, Ansamblul castelului Brâncoveanu sec. XVIII-XIX

Distanța (km.) 6 km

INTOARCERE LA VISCRI 55 km

TRASEUL IV: VISCRI – RUPEA – UNGRA – HĂLMEAG – FĂGĂRAȘ

TOTAL 114,00 km.

BAZA CARTOGRAFICĂ „ROMÂNIA – ATLAS RUTIER ȘI TURISTIC” ED. KARPATIA 2004

Localitatea de plecare : VISCRI (DEUTCHWEISSKIRCHE, SZASZFEHEREGYHAZA)

Localitatea de sosire : SASCHIZ (KYZD, SYASYKEZD)

Anul atestării documentare Vechea organizare Administrativă : 1309

Obiective turistice / M.I. Datate : Sit înscris în lista patrimoniului mondial, Ansamblul bisericii evanghelice fortificate, Cetate de apărare

Distanța (km.) 20 km

Localitatea de plecare : SASCHIZ (KEISD, SÁSZKÉZD)

Localitatea de sosire : SIGHIȘOARA (SEGESVÁR, SCHÄSSBURG)

Anul atestării documentare Vechea organizare Administrativă : 1280, cu denumirea de Castrum Sex

Obiective turistice / M.I. Date : Ansamblu fortificații: intrarea fortificată, Turnul cu Ceas, Turnul Tăbăcarilor Turnul Cositorarilor, Turnul Frângerilor Turnul Măcelarilor și Bastionul Castaldo Turnul Cojocarilor, Turnul Croitorilor, Turnul Cizmarilor, Turnul Fierarilor, curtile sec. XIV-XVIII, **Centrul istoric al municipiului Sighișoara** incluzând zona înscrisă în Lista Patrimoniului Mondial, **Biserica evanghelică "Din Deal"** sec. XIII, sec. XIV, 1429-1483, 1525, **Scara de lemn**, acoperită 1656, **Casa cu cerb** 1250-1599, 1693, sec XVIII **Casa Wagner** sec. XVI, sec. XVIII, sec. XX, **Biserica fostei mănăstiri dominicane**, azi biserică evanghelică sec. XIII 1492-1508, 1678, 1804, 1886

Alte obiective turistice (inclusiv rezervații naturale) Villa Franka, loc de plimbare, frumoasă perspectivă asupra orașului, Hula Daneș popas turistic la 5 km cu perspectivă asupra orașului, Platoul Breite, Festivalul Sighișoara medievală care se desfășoară în general în luna iulie,

Distanța (km.) : 27 km

Localitatea de plecare : SIGHIȘOARA (SEGESVÁR, SCHÄSSBURG)

Localitatea de sosire : APOLD (APOLD)

Obiective turistice / M.I. Date : Ansamblul bisericii evanghelice fortificate sec. XV-XVII, **Biserica «Sf. Gheorghe»** 1721

Distanța (km.) 15 km

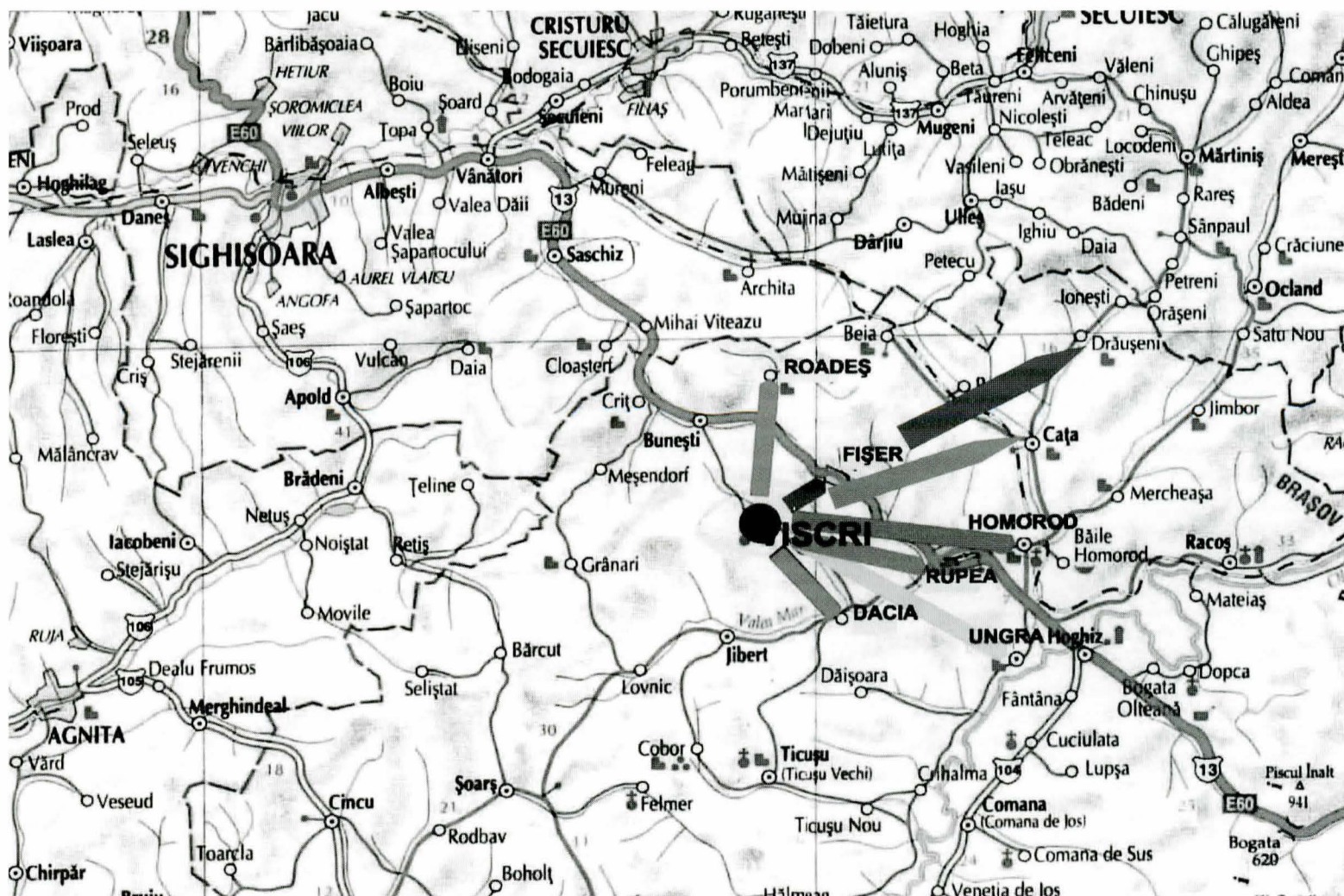
Localitatea de plecare : APOLD

Localitatea de sosire : AGNITA (AGNETELN, SZENTAGOTHA)

Obiective turistice / M.I. Date : Locuință, azi Muzeul de istorie și etnografie, 1800, **Ansamblul bisericii evanghelice fortificate** a doua jum. a sec XIII-sec. XIX **Biserica «Sf. Nicolae»** 1795 **Distanța (km.) 26 km**

ÎNTOARCERE LA VISCRI 41 km

TRASEE STUDII DE SPECIALITATE (Dacia, Roadeș, Fișer, Homorod, Cața, Drăușeni)

- ARHITECTURA ROMANICĂ (UNGRA, HOMOROD, CAȚA, DRĂUȘENI)
- ARHITECTURA GOTICĂ
- EVOLUȚIA FENOMENULUI ARHITECTURAL ÎN SUD-ESTUL TRANSILVANIEI
- FORTIFICAȚII MEDIEVALE
- TIPOLOGIA CLĂDIRILOR DE CULT DIN ZONĂ
- STUDII ETNOGRAFICE, TRADIȚII, COSTUME

Localitățile săsești înscrise pe lista Patrimoniului Mondial se află într-o zonă bogată în obiective de interes turistic. Valoarea deosebită este dată atât de abundența mărturiilor istorice, etnografice și de valoarea artistică a monumentelor istorice cât și de calitatea peisajului atât cultural cât și natural marcat de istorie, leagăn la unei identități culturale, mărturie a unui patrimoniu comun dar și a diversității culturale.

Peisajul desemnează o parte a unui teritoriu așa cum este perceput de populație și al cărui caracter rezultă din acțiunea factorilor naturali și umani și din interacțiunea acestora.

În acest sens așezările rurale studiate în cadrul acestui proiect se caracterizează printr-o perfectă simbioză a celor trei elemente definitorii ale ambientului: spațiul construit, spațiul natural amenajat, spațiul natural.

Spațiul construit se caracterizează printr-o judicioasă folosire a reliefului, o integrare prin subordonare a elementului construit în cadrul natural. Acest lucru este ilustrat la toate nivelurile de ocupare a teritoriului, de la gospodăria individuală la suprafața construită a localității până la întreg teritoriul administrativ.

Imaginea tip a satelor săsești este conferită de rețeaua stradală regulată, fronturi compacte cu alternanța fațadelor și zidăria porților, așezarea gospodăriilor în jurul bisericii, contribuie la definirea profilului cultural al acestei zone plurietnice și multiculturale.

Lotizarea gospodăriilor individuale caracterizată de mozaicul parcelelor cu front în general redus la stradă și cu dezvoltare în adâncime se dezvoltă privitorului de la înălțimea elementului dominant al localității (dealul cetății, cetatea, biserica fortificată sau turnul de apărare).

Spațiul natural amenajat este mărturie a unei evoluții progresive, episodic întreruptă de transformări de mare amploare din cauze economice tehnice sau politice. Situl se integrează armonios în peisaj care poartă amprenta istoriei așezărilor având astfel valoarea unui peisaj cultural. El conservă elementele unui sistem agricol caracteristic fondat pe o economie privată cu o solidă organizare comunitară.

Spațiul natural este caracteristic zonelor colinare străbătute de cursuri de ape cu meandre și o vegetație specifică.

Analizarea potențialului istoric, relevă bogăția în obiective ce pot fi incluse în trasee cultural-turistice.

Analiza efectuată privind zona și așezarea localității precum și a condițiilor geo-climatice prezentate la nivelul fiecărei localități, a fiecărui județ în parte sau la nivelul zonei de sud a Transilvaniei (hărțile climaterice, temperaturilor medii anuale, precipitațiilor medii anuale, hidrografice și vegetației), demonstrează existența condițiilor necesare desfășurării unei activități turistice în toate anotimpurile anului cu condiția asigurării infrastructurii rutiere și a ridicării calității mijloacelor de comunicare.

Integrarea acestor localități într-un asemenea circuit cultural – turistic are ca efect întărirea legăturilor pe toate planurile între aceste localități. Promovarea unui turism controlat și bine organizat are ca efect ridicarea nivelului economic al localităților prin oferirea unui pachet complex de servicii turistice la nivelul tuturor localităților incluse (masă completă sau degustări de produse culinare specifice, degustări de vinuri, participări la activități tradiționale, târguri, manifestări culturale artistice, etc.). Asigurarea acestui tip de servicii poate determina revitalizarea unor activități cu tradiție în zonă cum ar fi de exemplu cultivarea viței de vie, sau activități manufacturiere. După cum arată experiența localităților care s-au implicat într-o formă de turism rural, multe familii au făcut eforturi pentru asigurarea unor condiții moderne de cazare. S-a constatat o creștere a numărului de animale dar și o mai eficientă exploatare a terenurilor agricole care în final oferă produse pentru servirea turiștilor. Un element deosebit de apreciat în acest sens este faptul că toate produsele oferite sunt rezultate din materii prime obținute în condiții ecologice.

¹ *Méthodologie communautaire des statistiques sur le tourisme*, Eurostat, 1998, p. 31

² <http://www.international.icomos.org>

³ Aprobata prin Ordin al ministrului culturii și cultelor nr.2314/2004 și publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 646bis/16 iulie 2004.

⁴ ACKER; HANS, *Heimatbuch Kelling*, Bietingheim- Bissingen: Verlagsdruckerei Otto W. Zluhan, 1987

⁵ ACKER; HANS, *Heimatbuch Kelling*, Bietingheim- Bissingen: Verlagsdruckerei Otto W. Zluhan, 1987, p. 71